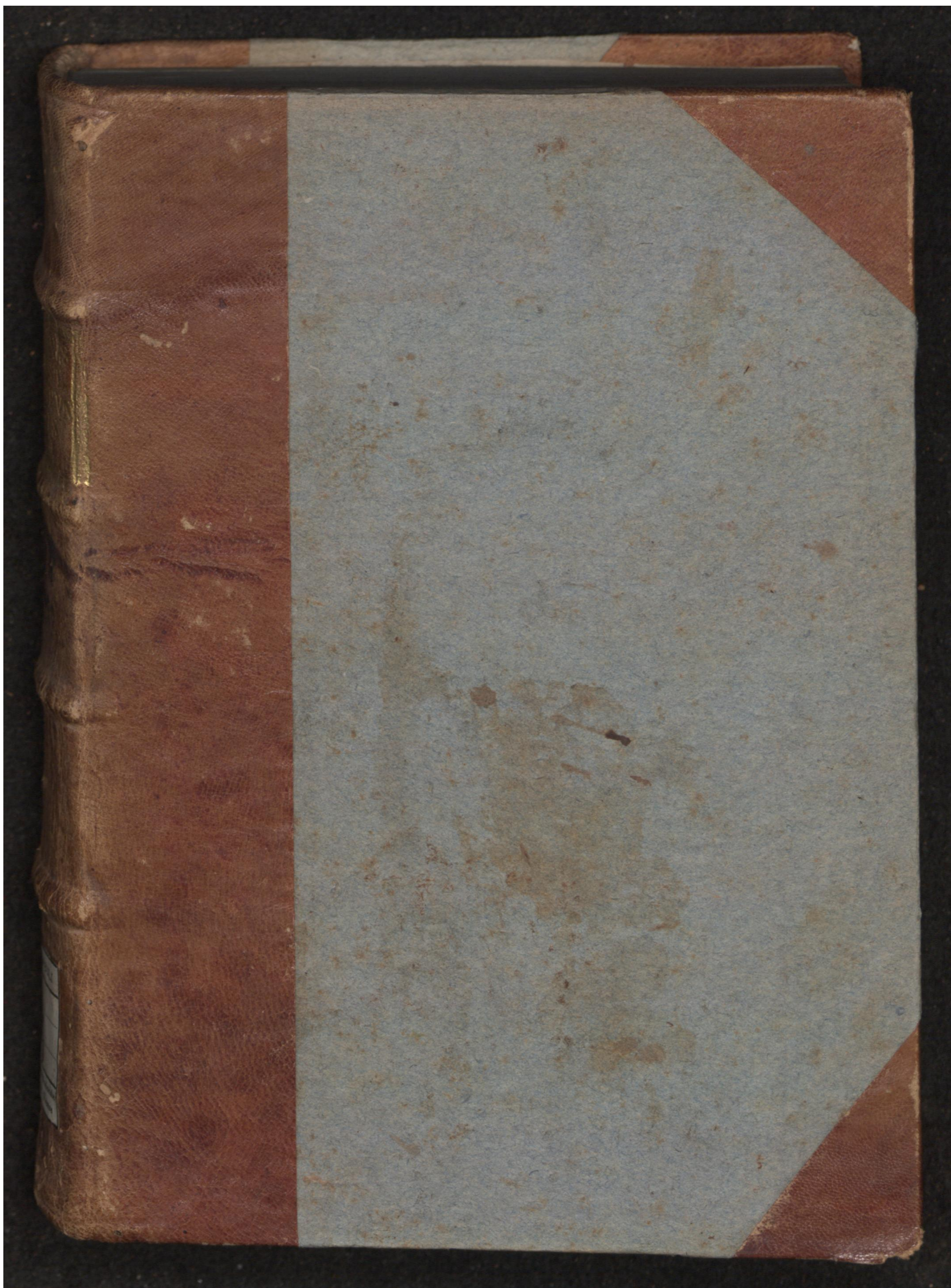
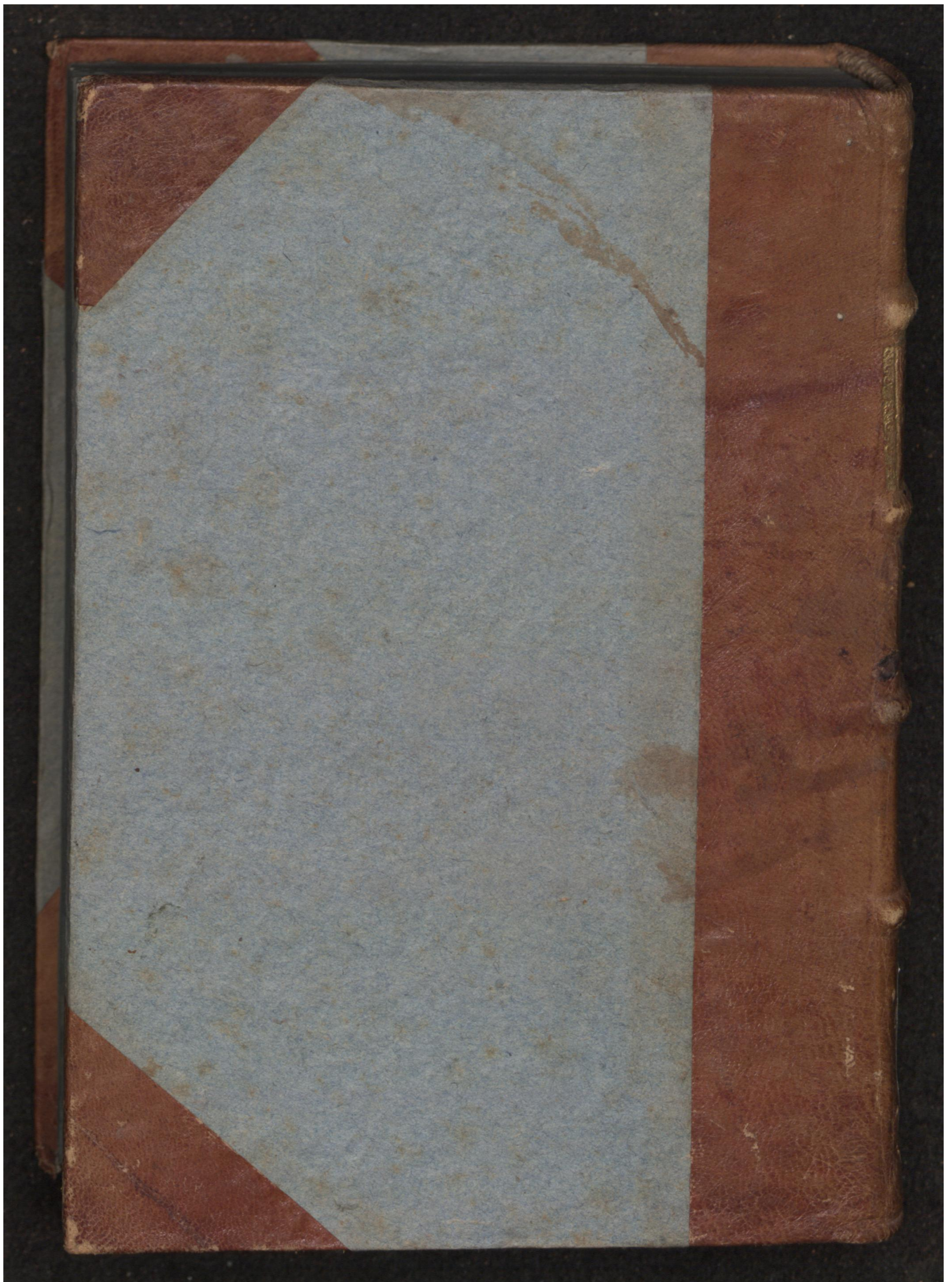
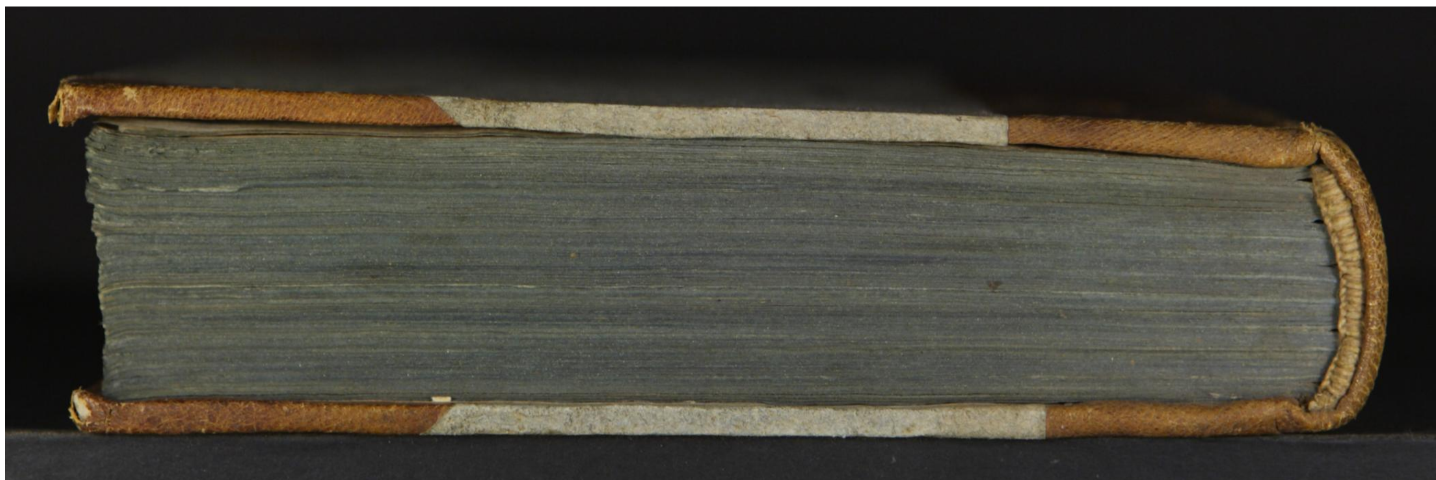
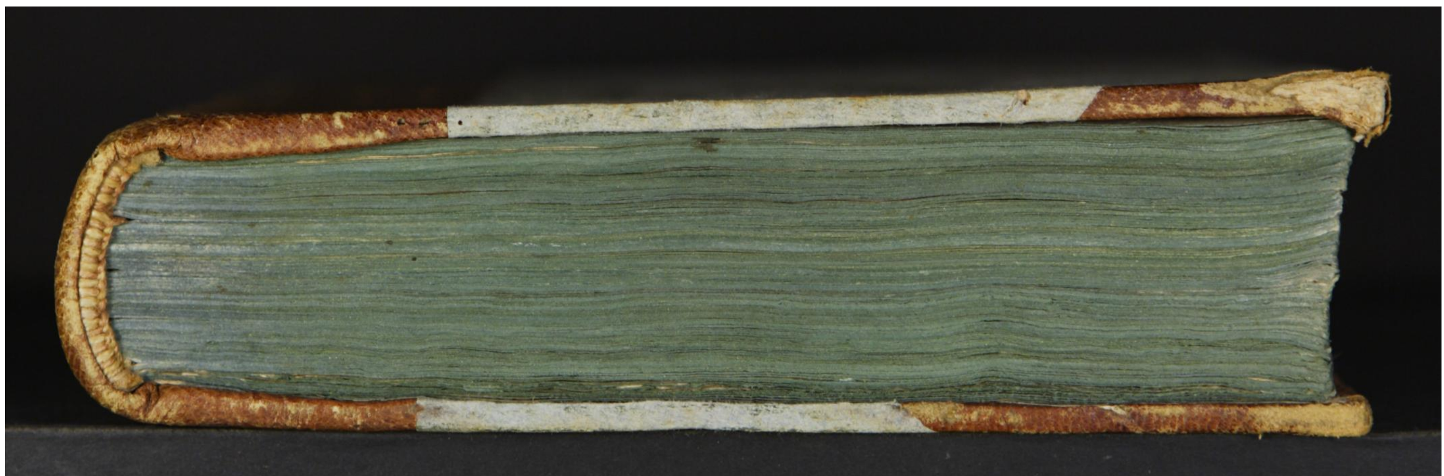

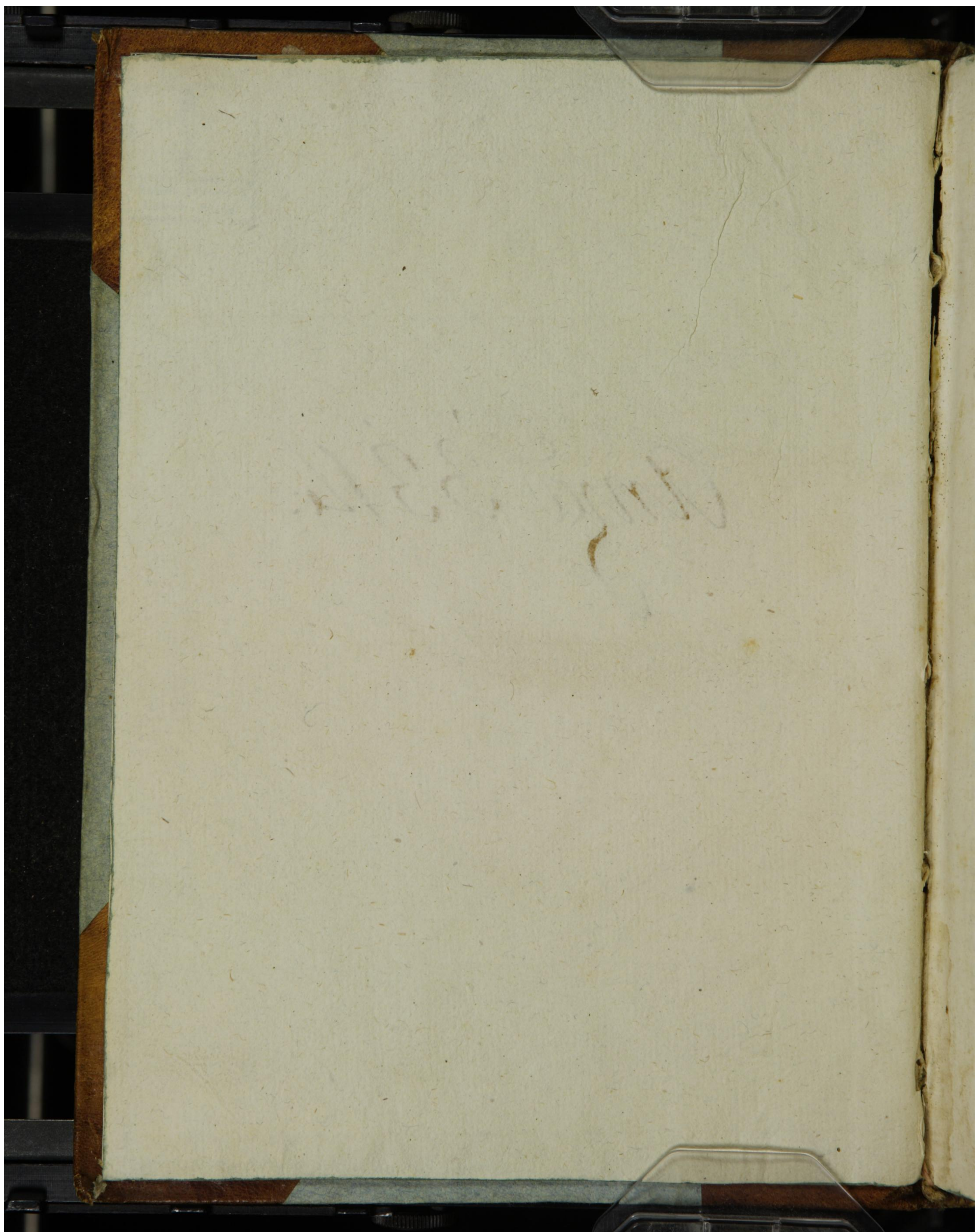

S·IOANNIS
GRISOST.
DE COMPVN
CORDIS
1492
INCUNABULI
7
6
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Joannis Crisostomi de com
punctione cordis.

Tabula

Beati Joannis Crisostomi de compunctione cordis Primus liber Incipit.

AJm te intueor beate demetri frequē ter insistentez mihi: ⁊ oī ame cum vehemētia exigentem: de cordis cōpunctione sermonem amiror valde. ⁊ beatam iudico sincere mētis tue: atqꝫ animi puritatē. Neqꝫ enim possibile est cuiqꝫ in huiuscemodi sermonis venire desideriū: nisi qui semetipm̄ prius purgauerit a uitijs: atqꝫ oībus seculaꝛibꝰ curis superiorē se se celsiorēqꝫ constituerit. Cuius rei iudiciuz haud difficulter assumit: inde ꝑcipue ꝙ si quos forte amor borū exigua ex pte saltem cōtigerit tanta in eis repēte efficit cōmutatio: vt confestin terrena relinquere: atqꝫ ad celum ꝓperare cōtendant: ⁊ velut molestissimis qbusdam vinculis seculi. s. curis aīaz resoluētes volatu celeri ad ꝓpria redire eam sinant. ⁊ ad cognita recurrere. Sz hoc alijs raro forte accidit: te aūt o uenerabile caput certū est indesinenter hoc igne succendi. Testant̄ enim de his diurna studia tua. noctesqꝫ puigiles lachrymaruz fontes: ⁊ amor quieti silentij cuius desideriū nō solum iugiter ꝑmanet inanimis tuis: sed semp increscit. Quid ergo tibi amplius addere poterit nostri sermonis oratio: Nam ⁊ hoc ipm̄ ꝙ eū ad summū iam virtutum verticē veneris tñ cuz his temetipm̄ reputas qui adhuc humi repunt: ⁊ volantem ꝓfectibus aīaz lapideā vocas: ita ut frequenter tenēs dexteraz meā ⁊ deosculans cum lachrymis conijcere aīs ⁊ emollire durum ⁊ excecatū cor meum. Quante religionis eē dicam: quantūqꝫ in te existimē diuini ignis ardorē. Et siquidē dormiētes nos cupiens excitare ad istud opus accire ac ptrabere voluisti cōsiliū sapiens miror: ⁊ amplector prudentiā. Si vero aliquid tibi vere ex hoc vtilitatis conferēduz putasti: ⁊ in hoc nihilominꝰ docuisti nos reqrere qd magis nobis q̄z tibi desit. Verūtamē qr id tibi visum est parebimus: vel propter timorez ⁊ mādatum dei nequid poscenti negare videamur vel propter amorē tuum: quem erga nos plurimū geris: Tu tamen nos pro his adinuicē orationi-

A

2 4

bus remunera. vt ꝛ vitam nostram possimus rectā seruare de reliquo: ꝛ in opere presenti dignuꝫ aliqd dicere: quod possit remissa ꝛ dissoluta genua ꝯstringere: ꝛ aīas humi iacētes erigē. Unde ergo nobis vnde verbi huius sumetur exordium. Et que ei prima fundamenta que ei crepido ponetur: Ego nō alia puto huic digna esse principia: nisi verba dn̄i mei iesu xp̄i: qb⁹ luget quidē ridentes btōs aūt dicit lugentes. Ita enim ait in euāgelio. Beati qui lugēt qm̄ ipsi consolabuntur. Et ve iis qui rident nunc: qm̄ ipi merebunt ꝛ flebunt. Et merito lugenduꝫ enim est ꝛ vere lugēdum presentis vite tēpus in quo tantam malorum labē. tantaqꝫ quottidie videmus flagitia cumulari: que si velis cōsiderare per singula. nunq̄ꝫ poteris a lacbrimis tēperare. Sic enim omnia cōfusa sic sunt cuncta resoluta vt ne vestigium qdem virtutis vsq̄ꝫ videas nequitie vero ꝛ luxurie repleta esse cuncta perspicias. ꝛ qđ est infelicius perurgentiū nos malorum iam nec ipi sensum capimus nec aliis prebem⁹: sed sumus velut corpus extrinsecus quidem indumētis adornatum. intrinsecus vero tabo pessimi langoris absumptū. ꝛ cōtingit nobis qđ illis solet qui vel frenesiꝫ patiuntur vel mente capti sunt a quibus cū multa turpia ꝛ periculosa vel dicantur vel etiam gerantur. nec pudoris tamen aliqui nec penitudinis capiunt. qn imo ꝛ magnifici sibi ac sapientiores sanis videntur ꝛ sapiētibus. Ita ergo ꝛ nos cū omnia que sanitati sunt cōtraria gerimus. nec hoc ipm quideꝫ quod deest nobis sanitas nouimus. At enim si forte in corpore parum aliquid morbi pulsauerit statim ꝛ medicos adhibemus ꝛ pecuniam profundimus. ꝛ omni obseruantia quod competit gerimus nec p̄us cessatur q̄ꝫ que molesta sunt mitigentur. Anima vero cuꝫ quottidie vulneretur cuꝫ per singula lanietur vratur precipitetur. ꝛ modis omnibus pereat: ne parua quidem pro ea nos cura sollicitat. Sed horum causa illa est ꝙ omnes pariter morbus optinuit. ꝛ tanquā si accidat multis sub vno morbo languentibus presto eē neminem sanum. certum est ꝙ omnes pariter corrumpat ꝛ absumat in curia: dū nemo est qui opportuna prebeat. et importuna prohibeat. ita ꝛ in nobis dum nemo san⁹ est sed omnes languemus alii maiori alii minori ex parte nemo est qui curet. Omnes

enim indigent cura. Et enim si quis extrinsecus vndecunq̃ adesset. ⁊ preceptorum christi ac nostre conseruationis confusionem ac perturbatõnem videret nescio si alios magis vllos q̃ nos inimicos esse. ⁊ cõtrarios preceptorum christi iudicaret. ⁊ quasi q studium quoddam habuerimus contra in omnibus gerere q̃ ille mandauit. Sed ne quis forte putet exaggerationis causa a nobis hec verba proferri probamẽta iam nunc adhibebo. nõ aliũde q̃ ex ipsis christi mandatis. Quid enim dicit christus dictuz est antiquis. Non occides. Ego aũt dico q͛ oĩs qui irascit͛ fratri suo sine cã reus erit iudicio. Qui aũt dixerit racha re⁹ erit ꝯcilio q auté dixerit fatue. reus erit gehẽne ignis. Hec q͂dem xp̄s. Nos aũt plusq̃ increduli ⁊ infideles calcam⁹ hanc legem. ⁊ quottidie innumeris. iniuriis fratres nostros afficim⁹ quodq̃ magis ridiculum sit. nomen ip̄m fatuum dicere obseruãtes. multo acerbiores q̃ ex hoc nomine videntur cõferri irrogamus iniurias. quasi vero ille solus sermo sit cui pena deputata sit ⁊ nõ huius sermonis iudicio. omne dictum quod ad iniuriam pertinet resecetur. Deniq̃ apostolus paulus hunc eundem sensuz latius explicãs ait. Nolite seduci neq̃ fornicari neq̃ idolis seruientes neq̃ adulteri neq̃ molles neq̃ masculoruz concubitores neq̃ fures neq̃ auari neq̃ ebriosi neq̃ maledici neq̃ rapaces regnum dei possidebunt. In quo ostendit quia sub generalibus nominibus viciorum multe species peccatorum pariter concluduntur. ⁊ siue fatuum quis dixerit siue vanum siue latronem siue quolibet alio nomine iniuriam vel maledictum fratri ingesserit ex quolibet horum vocabulo sub maledicti titulo. gehẽne ignis supplicio condemnabitur. Fatue enim ⁊ racha quod ait. hoc est quod ostendit. quia nec leue quidem ⁊ minimum in fratrem illatum conuicium relaxabitur: atq̃ ob id de leuioribus sententiam dedit christus: vt de grauioribus dubitare non debeas. Quod si quis extimat sicut ego quidem noui nonnullos putare. terroris causa etiam in paruis exaggerari minas precepti: superest vt de cet[e]ris omnibus mandatis: quorum preuaricationibus pena ascribitur similia sentiant. Quod si terroris causa: ⁊ non pro veritate supplicia promittuntur consequens erit: etiam vt bo-

norum pollicitatões adhortandi tantūmodo ⁊ nō veritatis grã tia ꝓmittant. Et si ita de vtraqꝫ parte sentiamꝰ resoluta sunt oīa religionis nostre dogmata si nihil aliud in omnibꝰ mandatis ac preceptis diuinitꝰ datis agi dicitur: nisi vt aut bonorū vana spes homines: aut pene terror inanis astringat. Sed dicis quid ergo. Maledicus cum adultero ⁊ auarus cū idola colente: damnabitur: Si eandem qdem penam luent: nec qualitate nec quantitate diuersam alterius est requirere temporis. Quod autem a regno celorum similiter arcebuntur: paulo crede per spiritum loquenti cui omnes vere credere debemꝰ: dicenti christum in se loqui. Diabolica vero illa deceptio est. que hec ad terrorē dicit hominibus scripta vt resoluat diuini iudicij ac futuri supplicij metū ⁊ remissiores nos erga obedientiam reddat ⁊ custodiā mādatorum dei. Ob hoc enim tales diabolus suggerit sensus ⁊ intellectibus huiusmōi ignauas animas docet: vt presentē interim resoluat vigorem: arguendas sine dubio indie iudicij. vbi iam presentia nihil proderit. Quid enim vtilitatis erit huic qui nunc seducitur: si tunc intellexerit errorem suū cum penitendi iam non erit tēpus. Non ergo inaniter decipiamꝰ nosmetipsos neqꝫ circūscribamus in perniciem nostri: neqꝫ aliam nobis penam incredulitatis eximie conquiramus. Non solum enim si inobedientes simus mādatis christi: sed et si increduli existamus supplicia nos manebūt. Non credere autem ex eo accidit cum resoluimur ad explenda mādata. Et ne forte rei videamur cōtemptus ⁊ cōsciētie pondere pregrauemur: ad abijciendū preuaricationis metuꝫ alijs nosmetipsos praue intelligentie laqueis irretimus: ⁊ desperantes de innocentia legū penas putamꝰ posse ꝯuelli: vt sepe homines egri cū multis febribꝰ aguntur. si in aquas semetipsos frigidas imerserint: id presens quidem aliquid videntur sibi quesisse solacij multiplicatas vero corpori suo flāmas febriū reparāt: ita ⁊ nos agimus cum stimulamur conscientia peccatorum ⁊ in euripum nos vel lacus cōtritos praue intelligentie precipitamus. Ex hoc enim iam necessario quasi licite peccamus: ⁊ non solum presentibus irascimur fratribus. verūetiam cum absentibus litigamus. Si enim per licentiam feritas increscit. Et maiores qui-

dem'nostros ac potentiores etiam si iniurijs nos ꝛ contumelijs agant ferimus ꝛ cum mansuetudine ꝛ subiectione portamus: verentes ne quid ab eis grauius patiamur. Erga equales vero vel inferiores interdum nec lesi cōmouemur ꝛ irascimur: intantum humanus metus timori dei preponitur. Et que tandē spes erit nobis salutis: tantum defectum tantūq contemptum gerentib' in mandatis diuinis? Dic tamen mihi. Quid graue a nobis exigit christus: aut quid onerosum. Noli inquit irasci fratri tuo sine causa. Nonne hoc multo leuius est q̄ si tu alium feras irascentē tibi sine causa. Ibi enim iam ab alio congregata est iracūdie materia. Hic vero qui urgeat nullus est si non ipse tibi flammas succendas iracundie. Nunquid simile est ab alio tibi ingestam facē iracundie tollerare nec succendi: ꝛ nullo instigante quiescere ꝛ silere. Illud ferre posse hoc est alterius iracundiam summe philosophie est: vt autem tu non inflammeris frustra ad iracundiam. Laus quidem nulla est q nō irasceris sine causa. Si vero irasceris inaniter hoc est sine causa summe vanitatis ac stultitie nota ē. Cum ergo quod maius est propter timorē hominū feras: propter timorem domini nec minimum quidē ꝛ exiguum patieris. Et est qui in huiusmodi cōmissis semetipsum non statuat reum aut iudicio diuino nō decernat obnoxium. Noli inquit irasci fratri tuo sine causa. Omnem hominē fratrem tuū iudica. In christo enim neq iudeus neq grecus neq seru' neq liber neq masculus neq femina. sed omnes vnum sum' in christo. Propter quod nec erga famulos quidem preceptum istud negligendum est. Sine causa enim nec contra ipsos quidem debemus irasci. Quia ꝛ illi a christo simili vt tu libertate donati sunt. Vide ergo iam quis erit imunis ab hac culpa: aut quis est qui nō dicam penitus alien'. Sed qui raro saltē non decipiatur hoc vitio. Et qn̄ ad illud veniet vt oino nunq̄ in hoc incurrat. Hoc nāq sermo institutiōis exposcit. Sicut enim qui fur non vult dici nunq̄ oio furatur neq adulteratur ne forte etiā ex vno adulterio adulter noietur. Ita ꝛ maledicus tanq̄ ab adulterio refrenare debet a cōtumelia linguā suam. ne etiam cū pro vno lapsu maledicum faciat ꝛ iniuriosum. Illud aūt quod in cōsequentib' habetur qs

non infidelium etiã fabulosum iudicet. cuz tamẽ eterna dei voce sancitum sit. Ait enim si offers munus tuum ad altare ⁊ ibi recordatus fueris ꝙ frater tuus hẽt aliquid aduersum te: relinque ibi munus tuum ante altare: ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo: ⁊ tunc veniẽs offeres munus tuũ. At nos pugnas habentes ad inuicem ⁊ dolos in corde versantes accedim⁹ ad altare dei ⁊ cum deus tantam curam reconciliationis nostre hẽat vt patiatur munera sua relinqui: ⁊ ante altare imperfecta manere: atq₃ interrũpi ministeria sua. donec tu eas ⁊ resoluas iracundiam tuã discindas inimicitias cũ fratre tuo. nos vero nec hoc erubescimus: sed per dies multos patimur manere inimicitias: ⁊ trahim⁹ sicut funem longũ discordias. Non enim iracundos tm̃ ⁊ malitie memores punit deus. Sed ⁊ eos qui irascentes aut offensos frẽs negligunt ⁊ contẽnunt: qm̃ quidem hij qui passi videntur iniuriaz: necessario dolent ⁊ irascuntur. qui vero fecerunt nec doloris aliquid nec iracundie gerũt. Ob hoc ergo hunc qui ab iracũdia liber est adducit ad illũ qui lesus est qui in dolore est. ⁊ liber nõ est. ostẽdens q₂ criminis huius noxa. penes hunc magis est qui cãs peccati dedit. Sed nec sic qdem emẽdamur. Persistimus eñi etiam pro nullis rebus cõtristare frẽs ⁊ quasi nihil mali fecerimus satisfactionem negligimus ⁊ obliuioni tradim⁹ culpam atq₃ inimicitias in tp̃s longũ protrahim⁹ ignorãtes ꝙ tm̃ longa nobis erit pena quãtum ⁊ discordia. Ubi eñi amicitia ꝑmanet nihil facile credit̃ nihil facile recipitur qd̃ discidium opari possit. Si v̄o inimicitie semel occupauerint animos oĩa que fiunt que dicũtur que audiuntur. ita accipiuntur. ⁊ ita intelliguntur. vt ad maiores ⁊ longiores proficiant inimicitias. Si quid eniz boni dicatur de inimico nõ creditur. si qd v̄o mali hoc solum creditur ⁊ confirmatur. Iubet ergo dñs relinqui donuz añ altare ⁊ p̄us reconciliari fratri vt ex hoc discam⁹. q₂ si illo in tpe quo ad ministerium dei videmur accedere recõciliationẽ dissimulari ac differri nõ patit̃ de⁹. quãto magis curari hoc in alijs tpibus iubet. Nos v̄o imaginẽ quidez colimus p̄cepti. veritatẽ vero ipsaz virtutẽq₃ negligim⁹. Nã osculum pacis porrigere tẽpore quo munera offerũtur in vsu est. sed vereor ne forte plures ex nobis labijs hoc ãimodo faciant. cuz

xp̄s pacem non ex ore sed ex corde desideret ꝛ affectu velit proxi
mum nō labijs salutari. Si eni pax non hētur in corde. quasi in
scena res agi videtur ꝛ ludo. vnde p hec exacerbari deus credē
dus est potiusq̄ꝫ placari. Puritas eni ꝛ veritas est q̄ placent deo
respuit aūt ꝛ odit oē qđ simulatur ꝛ fingitur. Et hec agim⁹ hoīes
qbus neqꝫ irasci neqꝫ inimicos hēre permittitur aut si forte irasci
accidat mandat vt sub die iracūdias nostras vel inimicitias finia
mus. In hoc eni constringimur p̄cepto illo quo ait. Sol nō occi
dat sup iracūdiam vestrā. Nos cōtra nec hoc qdem contenti su-
mus vt iracūdiam vltra solis terminū producamus sed insidias
inuicē struim⁹. siue verbis siue rebus supplantare ꝓximos cupiē
tes mordentes inuicem ꝛ comedētes qđ vtiqꝫ aperte insanie est.
Quid enim aliud faciūt insani ꝛ demone pleni. nisi membra sua
morsibus laniāt. Jam vo nec facim⁹ mentionem eorū que de ad
uersaria p̄cipiuntur vel de ꝯcupiscentia illicita vel de visione ocu
lorum. Oculus enim dexter ꝛ manus dextra nō aliud indicāt nisi
eos qui nos amāt qdem. sed inutiliter amant. Sed ꝛ que de non
relinquendis vxoribus precipiuntur quasi nec mandata nec scri
pta sint contēnuntur. Nā de non iurādo erubesco ꝓferre i mediū
nō solum ꝓpter iuramenta. sed ꝛ ꝓpter periuria. Si eni vere iu-
rare crimē est ꝛ p̄uaricatio mandati piurium vbi ponem⁹. Si in
q̄ꝫ supra est ꝛ nō qcquid fuerit a malo est supra hec iam q̄ ꝑ erū
tur a quo erunt. Post hec si quis ait te pcusserit in dexteram ma-
xillam conuerte ei ꝛ alteram. ꝛ volenti tecum in iudicio conten-
dere ꝛ auferre tibi tunicam tuam. proijce ei ꝛ pallium. ꝛ si quis
te angariauerit mille passus vade cum illo alia duo milia ꝛ pe-
tenti te da ꝛ volenti mutuari a te ne auertaris ab eo. Ad hec qd
dicemus. Pro singulis enim his lachrymę tantummodo pro-
ferende sunt ꝛ confusio habenda est. Aperte enim contra hec
omnia militamus. Ad iudicia enim ꝛ rixas ac bella consurgi
mus. Pati autem aliquid ex his que scripta sunt ac ferre tol-
leranter. neqꝫ in verbis: neqꝫ in rebus amplectimur. Sed ꝛ si in
aliquo vel leuiter pulsemur continuo velut fere bestie insurgi-
mus. Quod si proferas mihi aliquos qui forte contempserunt
censum suum ꝛ pauperibus largiti sunt. Post hec vero de-

specti pro penuria multa passi sint mala ⁊ quasi nec mãdata nec scripta sint hec contendunt paucos ⁊ valde raros tales inuenies Quod ⁊ si ostenderis aliquem nõ tamen talem qualem euangelij sermo describit philosophum demonstrabis. Hic enim euangelicus philophus: non is tantũ: qui sponte dederit describitur Letus nãq3 est ⁊ exultat qui sponte largitur: sed qui inuitus ⁊ iniuste direptus sit: ⁊ constanter toleret ac patienter. Et quid dico tollet patienter. Amplius aliquid ⁊ excelsius xp̃i sermo cõponit magnũ nescio qd ⁊ imensu3 est quo sublimare aĩas voluit: q̃s ad pfectiõis culmen inuitat. Non solu3 inquit iniuriã patiens: nihil iracundie moueas aduersus eũ qui iniuriam facit: ⁊ nõ solum p his que abstulit nõ indigneris. sed ⁊ si qd tibi forte sub relictum est id sponte largire ei qui abstulit totũ. Cum enim is qui ad diripienda que tua sunt iniquo spiritu venit succensus si te prolixiorem reperit in largiendo q̃3 ille venerit indiripiendo. Quãuis sit ille ferus: q̃3uis imanis ⁊ barbarus: erubescet bonitatem tuam mitigabitur a furore resipiscet cõtinuo ac facti pigebit: ⁊ suũ quidem peccatum abhorescet. cui vero virtute3 animi mirabitur ⁊ amabit. Sed hunc ego vbi nunc inuenio? Cuius autem talem vitam mirabor? Cuius autem tales actus reperiam: solum scriptum fortassis hoc ligare in diuinis libris potero: geri autem vl operibus impleri nescio si videbo. Nolo enim nunc mihi aliquem proferas passum iniuriam: patienter tulisse. Hoc eni3 potest fieri: ⁊ pro eo fortassis quia vicem reddere qui passus est ac similia referre nõ potuit: aut ⁊ si potuit tempus fortasse non habuit: aut pter dei timorẽ non fecit: per oĩa potuit. Sed ⁊ si tempus fuit ⁊ se cõtinuit: dem⁹ ei patientie palmã. Nunquid nã hoc ⁊ facere potuit: vt cupiditatẽ nocendi non expleret solũ: sed etia3 superaret: ⁊ plus cederet q̃3 expetebat: ac violenter q̃ sua sunt auferenti offerret etiã reliqua: ⁊ voluntas etiam ea largiret: que ia3 cupiditas nõ querebat. Amplius aliqd adhuc ⁊ eminentius xp̃i phus docetur a xp̃o. Nũc inquit qui diripuerit que tua sunt: qui leserit: qui nocuerit nõ solum donis largiorib⁹ cumula: sed ⁊ dilige ⁊ amicũ habeto ⁊ tota caritate ꝯstringe. intiũ inquit vt ores p eo: ⁊ deo p̃ces pro aĩa eius effundas qd vtiq3 indiciũ sũme ⁊ pfe

ctie dilectiõis est. Verũ ne iterum putes hec cohortatorie magis
q̃ʒ vere dici etiã necessariam huius dicti cãm sermo diuinus ex-
ponit. Ait nãqʒ. Si enim dilexeritis eos qui vos diligũt que vo-
bis merces est. Nõne ꝛ gentiles hec faciunt? Vides ergo qꝛ vo-
lens discipulos suos xp̃s prestantiores esse ceteris hoĩbus: iccir
co hoc eos facere docuit. Sed si nos nec in his publicanis: nec
gentilibꝰ efficimur meliores. nõne lugendi ꝛ plangendi sumus?
Quinimo tm̃ nobis deest: ꝛ intm̃ longe sumus a diligẽdis inimi
cis vt nec amicis qdeʒ amoris vicem: caritatisqʒ reddamus: sed
ecõtrario odio hẽamus etiã diligentes. Cũ enim emulamur ꝛ i-
uidemus bonis: ꝛ oĩmode vel in dictis vel in factis existimatõem
eoꝝ: laudesqʒ subrui volumꝰ: ꝛ obscurari: qd aliud est nisi sũmi
odij: ꝛ extreme inuidie indiciũ? Inquo vtiqʒ non soluʒ agẽtilibꝰ
ꝛ publicanis nequaq̃ʒ differrimꝰ: sed etiã multo inferiores existi
mus. Christus eni nos orare pro calũniatoribus iubet: nos insi
diasset dolos etiã amicis cõcinnamus. Christus maledicentibꝰ
benedici iubet: nos ecõtrario: aut priores maledicimꝰ: aut ma-
ledictis alterius multiplicata maledicta restituimꝰ. Nõne tibi vi
dentur vt dixi oĩmodis cõtraria esse p̄ceptis xp̃i que gerimus. ꝛ
magis pugnã esse nobis cõtra eũ q̃ʒ obedientiã. Nam uanaglo
rie iactantiam: ꝛ superbie tyranidem quaʒ ille qdem verbis suis
destruit. nos auteʒ gestis nostris ꝛ operibꝰ edificamus: qualiter
exponam? Cuius quidem a nobis vexilla ꝛ in orationibus ꝛ in
ieiunijs atqʒ helemosynis perferuntur ꝛ ceteris oĩbus rebus ge
stisqʒ nostris aptantur cuiqʒ velut empta mancipia subiacemus
ꝛ ceruices nostras omnibꝰ eius ludibrijs subiugamus. Tantus
enim hominibꝰ diuinorũ preceptorum contemptus inest: vt eti
am si quid facere videant̃ ex mandatis. Ne ipum qdem deo qui
mandauit impẽdant: sed deceptioni vane iactantie ꝛ inaniglorie
que gesserunt consecrẽt ita vt in vtroqʒ modo pati dãno feriant̃
ꝛ cum facere videntur que mandata sunt ꝛ cum omnino non fa
ciunt. Sic ꝛ ex omni parte hominum genus inter suos laqueos
malignus inexuit. Quod ꝛ si quis potuerit ab istis se nexibus ex
vere: cautiusqʒ ꝛ attentius que mandata sunt adimplere: malum
ingens superbia cõtinuꝛ ıuqɔɹbɐ ou qua est lapsus diaboli. Nec

enim illum etiã deiecit. quãto magis hominez. Quã qui incurre
rit nõ solum ea que consecutus est. sed ⁊ semetipm pariter perdet
Ego aũt noui plurimos eorũ precipue qui videtur distribuere i
digentibus pecunias suas nõ solũ superbie vel iactantie incurris
se lapsus sed ⁊ alios multos. Nõnulli enim ob hoc largiũtur vt
ament aut his certe quos amãt. aut quorũ personas erubescunt
Sz ⁊ alias his similes occasiones incurrũt per quas nõ iam mã
dato dei opus qđ factũ est assignetur. sed humane voluntati. Cũ
ergo tot mala ⁊ talia sint que corrumpunt actus boĩum etiã bo
nos quis hominũ facile saluari põt qui hec incurrit mala. Iã vo
illud qđ scriptũ est. dimitte nobis debita nostra. sicut ⁊ nos dimit
timus debitorib⁹ nostris. Quis nam est ex oĩbus nobis qui cuz
fidutia hec audeat dicere deo. Quia ⁊ si nihil mali faciam⁹ inimi-
cis ⁊ debitorib⁹ nostris. habem⁹ tamẽ intra nos insanabile vul-
nus offense. Christus vo nõ ita vult nos ignoscere delinquentib⁹
sz vt amem⁹ eos ⁊ orem⁹ ꝑ ipsis. Nã si tñmõ nõ ledas eũ q te le-
sit auertas te tñ ab eo nec libẽter videas manet sine dubio vuln⁹ i
pectore. ⁊ dolor augescit i corde. Quod si ita est nondũ vtiqz qđ
xps mãdauit ipletur. Nũqd tu ita vis tibi ꝓpitiũ fieri deũ. vt nõ
qdẽ te ledat. auertat se tamẽ abs te ⁊ peccatoruz tuorũ memoriã
gerat. ⁊ te videre nolit. Igitur qualem vis erga te esse deũ. cuz de
lictorum veniã poscis talez te exhibere debes ijs qui deliquerũt
in te sicut ⁊ sapientiũ quis scribit dicẽs. Homo homini tenet irã
⁊ a deo querit sanitatez. Et si ipse erga hoĩem similem sibi nõ ha
bet misericordiam. quomodo pro peccatis suis exorat deũ. Cũ
ipse caro sit ⁊ teneat iracundiam quis repropiciabit pro pecca-
tis eius. Vellem silere iam ⁊ hucusqz progressus finem iponere
sermonib⁹ meis. erubesco enim cõfundor vltra ꝓcedere. Belluz
nãqz hoc quo impugnam⁹ mandata christi. ⁊ inimicitias quas
aduersus eum gerim⁹ magis. magisqz prodit sermo procedens.
Sed quid iterũ proderit tacere cũ rebus ipsis arguamur etiaz ta
centes. Quõ autem latebimus eum qui nouit corda nostra ⁊ iu-
dicaturus est ea? Quid ergo dicam de mandato illo quo iube-
mur non thesaurizare sup terram. Quod forte quidã faciũt pau
ci. ceteri vero quasi ecõtrario audierint preceptum. ⁊ quasi dictũ

fit ad eos thesaurizate vobis omnino sup terrã. Ita relinquentes
celum adheserũt terre ꝛ insaniunt erga pecũias cõgregandas. to
toqꝫ affectu deũ qdeꝫ oderunt. diligunt aũt mãmona. Quod au
tem dictuꝫ est nolite cogitare decrastino. nec audire ego scio ali-
quem nec oĩno seruare ꝛ ꝓpterea de hoc mãdato dicere aliquid
erubesco. sed cũ confusione pꝛetereo. Et eni opoꝛtebat nos quo-
cũqꝫ pacto loquente xpo ꝛ pꝛonunciante nõ dubitare sed crede-
re. nũc vero etiam cum ꝛ causas ꝛ rationes adhibeat mandato-
rum suoꝛũ. atqꝫ exemplis ea validissimis muniat. nec sic quideꝫ
erubescim⁹. Pꝛopter hoc enim ꝛ auiũ que nõ arant neqꝫ semi-
nant. ꝛ lilioꝛũ que non nent similitudines posuit. vt nemo dubi-
taret. ꝛ tamẽ nos sicut gentes aut foꝛte etiaꝫ desperabilius aliqd
gentibus de his singulis cogitando cõsumimur: ꝛ cũ de iis neqꝫ
oꝛare iubeamur nos oẽ studium erga hec impendimus. Sed de
hoc vt dixi mandato erubescens plura dicere ꝑtereo: ad sequen
tia demum venio. si foꝛte alicubi solacium qualecũqꝫ mei pudo
ris inueniaꝫ. quid ergo sequitur post hec. Nolite iudicare inquit
vt non iudicemini. Ego solatium confusionis mee inuenire cre-
debam. sed uigmenta nunc reperi. Si enim etiam nullum pecca
tum a nobis aliud fuisset admissum. pꝛo hoc solo gehenne nos
tradi satis abundeqꝫ sufficeret. Quippe qui i alioꝛum delictis se-
ueri ꝛ amarissimi iudices residemus. nostras autem trabes ocu-
lis infixas. pꝛopꝛiis non videmus qui aliena etiam minimas sol
licite perscrutamur. ꝛ ad condemnandos ceteros omne vite no-
stre tempus absumimus. A quo vitio neqꝫ seculi hominem neqꝫ
monachoꝛũ vllum facile inuenies liberum. Et quidem cum tã-
ta sit in hoc posita cõminatio. Diuina eniꝫ sentẽtia dicit. In quo
iudicio iudicaueritis etiam ipsi iudicabimini: ꝛ in qua mensura
mensi fueritis in eadem remetietur vobis. Cum ergo mali huius
pena quidem tanta sit posita. Libido vero aut voluptas. vt in
ceteris solet peccatis ex hoc nulla summatur. omnes tamen festi
ni ac pꝛecipites huic se vitio subiugarunt. tanquã si studium no-
bis ꝛ certamen esset pꝛepositum quis ad hoc malum pꝛioꝛ om-
nium perueniret. Sic ergo non per vnaꝫ sed per omnes. vt ita di
cam vias. ꝛ per omnes aditus currimus ꝛ festinam⁹ ꝑoccupare

gehenne ignes: ꝛ non solum pro his que laboris aliquid ꝛ cōti
nentie videnť exigere proni in ea ruim⁹. sed oē pro his que leuia
sunt ꝛ neq̄ȝ necessitatis aliquid: neq̄ȝ illecebre qcq̄ȝ continēt aut
voluptatis: pari linea vtrobiq̄ȝ p̄uaricationis dānamur. Argui-
mur enī ex his facilib⁹ ꝛ leuib⁹: ꝙ etiam in illis que nō videnť la-
boriosa esse ꝓpria ignauia desidiaq̄ȝ delinquim⁹. Naȝ dic mihi
qd laboris hȝ vt nō iudices alium neq̄ȝ peccata aliena discutias
neq̄ȝ ꝯdemnes ꝓximū tuum. Immo magis v̾o indiscutiendo ꝛ
perqrendo aliena cōmissa labor est: ꝛ iudicare de alterius mēte
summa difficultas. Quis v̾o hoc audiens credere aliqn̄ possit ꝙ
cū possimus sine labore s̾uare mandatū: laboram⁹ ꝛ nitimur vt
p̄uaricemus. At si per ociū ꝛ negligentiā peccaremus: eēt fortas-
se aliqd venie: his qui laborare nequiuissent. Ubi v̾o laboratur
vt peccetur studiūq̄ȝ adhibetur ꝛ cōtentio quatinus p̄tereať mā
datum qs est qui pro hoc malo veniā speret. Hoc enī est conten
dere aduersus eū qui p̄cepta dedit ꝛ libellum legib⁹ eius inferre.
qr ꝛ re vera ip̄e ꝓnunciauit de preceptis suis: ꝙ nihil in eis labo
riosum sit ꝛ nihil onerosum dicens. Iugum enim meū suaue est
ꝛ onus meū leue. Et nos econtra grauia efficim⁹ que ille leuia cō-
stituit: ꝛ que ille suauia ꝓmulgauit: nos facim⁹ amara peccando
Quod si laboriosum aliqd esset in p̄ceptis decēter ꝛ merito virtu
tem labor cōmitareť p̄mia ei ꝓposita sunt post laborē. Hunc v̾o
infelix aīa ne hanc qdem reuerentiā diuinis legibus dabit: vt sile
at ꝛ quiescat ne ad p̄uaricatiōem laborando p̾ueniat: q̄ȝuis sint
aliqua in qbus paululuȝ laboris est adhibendū. in his dūtaxat
in qbus paulus dicit. Nam qd̾ in p̄senti est momentaneū ꝛ leue
tribulatiōis nostre. supra modū in mensuȝ eterne glorie pondus
opatur in nobis. Uides ergo etiā qcquid in p̄nti est leue esse etiā
si tribulatio sit. Q̄uo leue? Quia imensum pondus future glorie
leuem facit p̄ntis tp̄is tribulationem: etiā si sensibus nr̄is grauis
esse videatur. Deniq̄ȝ ꝛ ipse causas in cōsequētibus exponit: qui
bus leue dici debeat. quicqd passio presentis temporis intulerit.
Ait enim. Nō respicientib⁹ nobis que videnť. sed q̄ nō videntur.
Que enim videntur temporalia sunt. Que aūt non vidētur eter-
na sunt. Sed videamus: quid alia domini mandata contineant.

Nolite inquit dare sanctum canib⁹ neqꝫ proiiciatis margaritas
vestras ante porcos. At nos laudis amore ⁊ iactantie initio cor
rupti etiā huic ꝑcepto ꝯtraria gerim⁹: atqꝫ hoibus neqꝫ itellectū
purū neqꝫ sanaꝫ fidē gerentib⁹ insup etiā peccatorū malis inexis
sine vlla discretione misteriorū secreta nudamus: ⁊ priusqꝫ men
tis iporum ꝓpositum a nobis vel sensus capacitas explorata sic
diuinorum dogmatū veneranda eis archana cōmittimus: ⁊ qui
bus prima rudimenta vix dū tradi oporteret interna eis abdita
diuine scientie diuineqꝫ sapientie patefacimus. Propterea deni-
qꝫ nōnulli vbi imundis vt ita dicam pedibus sancta nostra cal-
carunt ⁊ pleno sordib⁹ pectore hauserūt purū diuine scientie po
culum: non solum euomuerūt qđ hauserant: sed ⁊ contradixerūt
⁊ transuersi sunt ⁊ insurgētes in eos iniurijs ⁊ maledictis atqꝫ ac
cusationibus eo opprobrijsqꝫ ruperunt. Et ita ne nobis quideꝫ
ipis ⁊ vite atqꝫ existimationi nostre parcimus. dūmodo preuari
cemur diuina precepta ⁊ non solum in hoc. sed interdum ⁊ in eo
preuaricamus precepti huius vim: cum eos quos nouimus im
munde vite homines violētos rapaces ipuros ⁊ per omnia por-
cis ⁊ canibus similes diuini eos sacramēti participes effici pati-
mur. Multum est si velimus singula queqꝫ mandata discute-
re: que omnimodis in contemptu habentur ab hominibus: vt il-
lud quod in sequentibus debet quodcūqꝫ vultis vt faciant vobis
homines: ita etiam vos illis facite. Nos econtrario facimus oīa
hominibus que ipsi nolumus perpeti: ⁊ rursum qui iussi sumus
per angustam viam incedere per latam semper incedimus. Et
quidem ꝙ homines lataꝫ viam spaciosamqꝫ gradiantur nō val
de mirum est. eos autem qui videntur crucem suaꝫ substulisse: ⁊
sequi christum per hanc latam ⁊ spaciosam velle incedere: non
ne tibi prodigiosum videtur? Deniqꝫ monachi cum de monaste
rijs requirunt ⁊ de locis habitationuꝫ percōctantur. ante omnia
si requies sit in loco: si abundant omnia: si aquarum copia deflu-
at. Sed ⁊ si de heremo requirant: etiam ibi ante omnia requi-
rūt ac de requie tractant ⁊ de oportunitate ministerij corporalis
Jam vero si ad apostolicam dispensationem vocaueris: aut ad
aliud ministerij diuini iniungere volueris prima statim solicitu-

do ꝛ prima verba ista sunt si est ibi requies quo eundum est. si in ueniantur que necessaria sunt abundanter si nihil desit eoꝝ que lata ꝛ spatiosa via deposcit. Quid ais o homo? Quid loqueris artam viaȝ ꝛ angustam iussus es ambulare. vt quid de requie. vt quid de abundantia percontaris. Per angustam ianuam transire iussus es. vt qd amplos requiris ingressus. Est aliquid ista permutatiōe nequius. Est aliquid ista peruersitate deterius. Verū ne eexistimes me hec dicētem alios incusare. iam nūc tibi de meipso inqꝫ narrabo. Et enim cum sedisset in animo quondam relicta vrbe transire ad habitaculum mona chorū ego scio qꝫ sollicite perscrutabar. vnde nobis in illis locis que necessaria sunt corpori preberentur. ꝛ si possibile esset ꝛ recentis ꝛ diuini panis habere quottidie copiam. Sed ꝛ illud non segniter requirebam ne forte eodem oleo olla ꝛ lucerna esset aptanda. si non leguminis grauis ꝛ solitarius cibus sumi iuberetur. Sed ꝛ si vi operis aliquis grauis esset exactor ne forte fodere terram cogerer. aut ligna deferre. aut aquam humeris portare. vel cetera huiuscemodi exhibere ministeria. ita omni ollicitudine pro requie corporis percontabar. Et quidem qui principibus seculi ministrāt ac rei publice negocijs inseruiunt horum nihil requirunt. sed tātum aliquid lucri temporalis habeat locus militie eius. Quod si hoc solum esse cognouerit iam nullus refugitur labor nullum periculum vitatur. nulla indignitas excusatur. Seruilia etiam si ab ingenuo deposcantur officia non negat. peregrinationes longissimas periculosissimasqꝫ non respuet contumelias cruciatus permutationesqꝫ tēporum ferret. omnem substinet laborem spe lucri. nec timet ne forte ab ipsa miserabili spe decipiatur ac decidat nec iaȝ īmaturam peregrinis in locis mortem ꝛ subitam pertimescit. Separationem quoqꝫ suorum coniugis etiam ac liberorum absentiam tollerabiliter patitur. Non deniqꝫ patrie non carorum mollitur affectu. sed desiderio ꝛ cupiditate pecunie velut amens effectus agitur ꝛ amore eius accensus. nihil laboris sentit nihil doloris intelligit. Nos econtra qui non pecuniam querimus si sapientiam nec terram sed celum petimus ꝛ ad celi diuitias festinam⁹. quas neqꝫ oculus vidit neqꝫ auris audiuit nec in

tor hoīs ascendunt. hec inq̃ꝫ q̃rentes ꝛ pro his celo ipi vim pa-
rātes inferre? de rege corporis ꝑcontamur. Uide quāto miserio-
res illis sumꝰ ꝛ molliores. Quid dicis o hō? Nō agis? Celuꝫ pa
ras ascēdere ꝛ regnū celi iuadere: ꝛ iterrogas ne q̄ tibi difficultas
occurrat in itinere: ne qd asperꝫ tibi in via accidat. aut laboriosuꝫ
ꝛ nō erubescis nō pudore oppressus sub terra temetipm defodis
Si. n. hec oia mala tibi occurrēt si vniuersa tibi ꝑicula iminerent
si ꝓuitia si iniurie. si ignominie si calūnie si gladius si ignis si ferrū
si bestie si ꝑcipitia si fames si egritudo ꝛ cūcta q̄ vel dici vel exco-
gitari possunt mala super te irruent, dignū aliquid erat? Nōne ti-
bi hec omnia pro tantis ac talibus causis ridenda ꝓrsus ꝛ sper-
nenda penitus viderentur? Anilis anime est metus hic ꝛ effemi-
nate. Erit ergo ita abiectus aliquis ꝛ infelix erit ita degeneris ani
mi: vt celum cupiens ascendere de terrena requie cogitet quā nō
solum requirere. sed etiam preparatam recipere indecorum est?
Aut nō tibi videtur absurdū vt hi quidem qui humano amore
flagrant totā mentē suam totāqꝫ cogitatiōem in illis hēant quos
amant. ꝛ si absentes corpore sint cogitatōe tamē cū illis sunt. nec
aliud aliqd sibi dulce esse in presenti vita deputant. nisi ipsos vi-
dere si liceat. aut si id non potest de ipis absentibus cogitare. nos
autem qui amore sancto incorruptoqꝫ flagramꝰ ommissa cura
ꝛ sollicitudine eiꝰ quem amamus requirimus ea que amoreꝫ no
strum non solum nil iuuare. sed impedire plurimū possunt. Nō
video carissime ꝙ aliqs nostrū. vera ꝛ ꝑfecta cupidine celestiū te-
neatur. alioqn oia que videntur esse grauia vmbras putaremus
ꝛ risum. Et hoc nō ego ex v̄bis meis. sed illius q huiusmōi amo
re insaniuit insania salutari docere tēptabo. illuꝫ dico xp̄i amato-
rem. qui tāto igne amoris eiꝰ exarsit vt moras vite huius ꝛ dila-
tionē ꝓfectiōis sue q̄ redire morabat ad xp̄m igemisceret ꝛ dole
ret ꝛ q̄relas suas ꝑ hec v̄ba signaret. Positi inqt in tabernaculo
isto ingemiscimꝰ. Et iterū desideriū hn̄s dissolui ꝛ cū xp̄o eē mul
to. n. meliꝰ Sꝫ qm̄ inqt hoc placet illi quē amo ꝑmanere i carne
necessariū ꝑꝑ vos. Ut. n. fides xp̄i ꝑdicet. ꝛ vt ipse ab oibꝰ amet
ꝓpterea ꝛ famē ꝛ sitim ꝛ nuditateꝫ ꝛ vincula morteſqꝫ substineo
ꝛ maris pericula ꝛ naufragia cunctaqꝫ oino que inferunt in me

libens perfero: et non solum nihil horum mihi graue est. sed et pro his omnibus glorior. Causa autem mihi gloriandi pro his caritas christi est. In ijs inquit omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Quod si amor hominū frequenter mortem subire persuasit. quomodo non amor christi. non solum laboris patientiam: sed etiam mortis tolerantiam persuadebit: sicut et huic amatori eius quem supra ostendimus: omnia pro nihilo ducenti dum nimis amori eius inheret. Neq3 enim videbatur sibi esse in terris neq3 presentem hanc vitam cum hominibus ducere: sed tanquā si iam esset in celis: et cum angelis haberet conuersationem suam: et quasi facie ad faciē conspiceret bona futura. ita spernebat cuncta que in presenti vita vel delectabilia vel tristia videbantur. Nulla ei cogitatio nullus sermo derequie erat. quod nos et frequentius et sollicitius q̄rimus. sed clamabat dicens. Usq3 in hanc horam et esurimus et sitimus: et nudi sumus: et colaphis cedimur et laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur et benedicimus. Persecutionem patimur et sustinemus. Blasphemati deprecamur. Tanq3 purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsima vsq3 adhuc. Per singula enim oculos mentis sue conuertens ad celum: et decore celestium tractus reuerti ad terrena rursum recusabat sed sicut is qui in paupertate positus intra vile et humile tugurium vix si forte rege3 videat auro multo et margaritis ac purpura refulgentem: vltra ia3 non vult tugurij pauperis recordari ne penurie sue ad animum reuocare memoria3. sed agit omnia quatinus possit a splendore gloria regis: quam cōtuens admiratus est: et dilexit inseparabilis effici: ita et paulus vbi perspexit illa que in celis sunt contempsit ista que egestatis et squaloris in terris plena sunt: et cu3 hominibus quidem pro necessitate terreni corporis conuersabat. mēte vero et sollicitudine: totum se illuc transferebat: quo eum amoris sui ducebat intentio: etiam si triste hic aliquid perferebat. animo ibi occupato nō sentiebat: et si delectabile et suaue aliquid videbatur. illa delectatio et illa suauitas quam per spiritum contuebatur delectationes huius suauitatis obscurabat. Intantū eni3 succensus erat igne christi: vt ei etiā si flāmas mortales adhibeas

nesciat non sentiat non vratur. Multo nāq3 vehementior ē ignis
xpi quo vritur per amorez. Non enim erat sicut nos mercēnarij
qui timore gehenne regnum christi requirimus: sed ille alio quo
dam pacto multo prestantiore ⁊ beatiore desiderio constrictus:
ita fert omnia vt ex his quas patitur penis solatia magis amoris
sui capiat q3 dolorem corporis sentiat. Ita enim totam mentem
eius deuinxit amor christi: vt etiam hoc ei quod preceteris ama-
bilius erat esse cum christo rursum id ipsum quia ita christo pla
ceret contemneret: sed ⁊ celorum regno quod videbatur labo-
rum esse remuneratio pro christo nihilominus carere pateretur
ab ipso etiam christo anathema esse, pro christo optabile habe-
ret. Sed fortasse minus planum videatur esse quod dico. quod
tamē si explanare voluero tunc iam non obscurum sed incredibi
le videbitur his dūtaxat ipsis quibus prius videbatur obscuruz
Quod tamē etiam beatus ipse q2 incredibile nobis futuruz esse
perspexit cum quadam protestatione signauit dicens. Veritatez
dico non mentior testimonium mihi perhibente cōsciētia mea:
in spiritu meo: quoniā tristitia est mihi magna ⁊ continu9 dolor
cordi meo. Optabam enim ego ip̄e anathema esse a christo pro
fribus meis. Et tamē cum protestatus sit ⁊ conscientiam suaz ad
testimoniuz iuocauerit adhuc minus credibile videtur apud ho
mines ꝙ ab ipso velit anathema fieri: pro quo vult ⁊ anathema
fieri. Quid vero illud est ꝙ cum disputasset de his que in hoc se-
culo agerentur malis addit ⁊ dicitur. Quis nos separabit a carita
te christi: tribulatio an angustia: an persecutio: an fames: an nudi
tas: an periculum: an gladius. Et enumerans omnia que in ter-
ris sunt ascendit etiā in celum ⁊ ostendere volens quia nihil ma-
gnum est si contēnat terrena supplicia propter christum. adiecit
etiam hoc. q2 neq3 angeli: neq3 principatus: neq3 virtutes: neq3
presentia: neq3 futura: neq3 altitudo: neq3 pfundū: neq3 alia crea
tura poterit nos separare a caritate dei que est in christo iesu do-
mino nostro. Quod autem dicit tale est. Nō solum homines ab
strahere me non possunt ab amore christi: sed ne angeli quidem
neq3 omnes virtutes celorum si conueniant in vnum ab eius ca-
ritate separare me possunt: nec si a regno decidere me necesse sit.

aut etiam in gehennam tradi pro christo: ne hoc quidem metuendum est. Quod enim ait altitudo: et profundum vita: et mors non aliud mihi iudicare videtur quam regnum celorum et gehennam. Hec autem dicebat non quod angeli affectare possent eum aliquando a christo separari. sed etiam ea que impossibilia sunt verbi gratia fieri posse dixit magisque se a christi amore seiungi vt per hec quanta in eo vis esset dei caritatis ostenderet atque omnibus ante oculos poneret. Hic enim amantium mos est: vt amorem suum silentio tegere nequeant: sed necessarijs suis et caris efferunt et produnt: et flammas suas intra pectus cohibere non possunt. Enarrant frequentius vt ipsa assiduitate narrandi immensi amoris sui solacium capiant et refrigeria amoris assumant. Sic ergo facit beatus hic et eximius amator christi. Omnia que sunt et que erunt queque accidere possunt et que omnino accidere non possunt: simul sermone complectitur visibilia et inuisibilia omnes requiem cunctaque supplicia: et quasi non sufficientibus bonis solis ad amoris sui vim et magnitudinem complectendam assumit et tristia. Sed et ea que non sunt commemorat vt ostendat quod etiam si essent ea que non sunt. se tamen mouere apposito aut mutare non possent. Hec creatura alia vtique de his dicit que non sunt. Quod si illi non sufficiunt omnia que sunt vt moueatur a caritate dei: que est in christo iesu: sed et ea que non sunt prouocat quodammodo ad certamen et ab initio ad tam excelsa conscendit nos qui iubemur eius esse imitatores ne istas quidem ferimus tribulationes: que communes nobis habentur cum ceteris sed dissoluimur et relaxamur: et quasi febribus fatigati deficimus ac tam longa et diuturna egritudine consumpti: de omni sanitatis spe penitus desperamus. Sed et si aliquis nobis exempla apostolorum adducat immedium: et dicat sequi nos debere et imitari vite eorum propositum gestorumque regulas custodire. respondebimus statim quia nobis impossibile sit illos imitari et virtutis eorum tenere mensuras. Quod si etiam causam percontetur quis continuo stultam illam responsionem absurdamque proferimus dicentes. Ille paulus erat. ille petrus erat. ille ioannes erat. Quid est ille paulus erat. dic mihi et quid est ille petrus erat? Nonne eiusdem nature erant cuius et nos? None eadem via ingressi sunt hunc mundum

dum qua ꝛ nos. Nōne eiſdem cibis vtebantur: atq3 eūde3 reſpi
rabant aerem? Nōne eiſdem vite vſibus agebantur. Nōne aliq
coꝛum etiam cōiugia experti ſunt ꝛ liberos pꝛocrearūt. Quida3
vero ipoꝛum etiā opifices cōmunium artium erāt. Alij vero ꝛ la
pſus perpeſſi ſunt peccatoꝝ. Atq3 in vltimū maloꝛum baratru3
deciderunt. Sed multum inquit gratie illi acceperūt a domino.
Si quidem moꝛtuos ſuſcitare iubemur: aut oculos apire cecoꝝ
aut mundare lepꝛoſos: aut claudos erigere: aut demones effuga
re: aliaſq3 ſimiles ſanare egritudines ſi operationū virtus quere-
retur locū haberet iſta reſponſio. Si vero vite a nobis obſeruan
tia conuerſatiōiſq3 requiritur ꝛ obedientie. ratio qd facit adhec
iſta narratio. Et tu enim accepiſti gratiam per baptiſmum ꝛ par
ticipium ſpūs ſancti cōſecutus es. etiam ſi nō ad hoc vt ſigna fa-
ceres: ſed quātum ſufficeret ad hoc vt recte vite inocentia3 cuſto
dires. Et ideo perditiōis noſtre cauſa nulla alia ē quā negligētia
noſtra atq3 deſidia. Sed chꝛiſtus in illa die remuneraturum ſe ꝑ
mittit nō eos qui ſigna ꝛ pꝛodigia ſed eos qui ſua ꝑcepta fecerūt
dicēs. Uenite benedicti patris mei pꝛecipite regnū quod vobis
paratum eſt ab oꝛigine mundi. Non dixit q2 mirabilia feciſtis:
ſed quia eſuriui: ꝛ dediſti mihi manducare: ſitiui: ꝛ dediſti mihi
bibere peregrinus fui: ꝛ collegiſtis me. nudus: ꝛ operuiſti me in-
firmus: ꝛ viſitaſtis me in carcere: ꝛ veniſti ad me. Sed ꝛ beatos
non dicit eos qui ſigna ꝛ mirabilia fecerunt: ſed humiles ſpiritu
manſuetos: lugentes: ꝛ eſurientes: ꝛ ſicientes iuſtitiam pacificos
mundos coꝛde. atq3 eos qui perſecutionē patiunt ꝑpter iuſtitiā
Nuſq3 enim inſignoꝛū opere ꝛ mirabilium beatitudo ponit ſed
in explectione mandatoꝝ ꝛ pꝛoſecutione virtutū. Nam ꝛ illi ipi
beati qui hec fecerunt. nō ideo nobis in admiratiōe ſunt: quia ſi-
gna oſtenderūt ꝛ pꝛodigia. hoc enim totū gratie dei fuit: ſed pꝛo
animi virtutib⁹ magni habent ꝛ clari. Quod vtiq3 nutu quide3
diuino ꝛ gratia celeſti ꝑpꝛio tamē ſtudio ac laboꝛe operati ſunt.
Nō ego ſum qui hec dico. ſed ille ipſe imitatoꝛ xp̄i. Cū enim ad-
uerſum pſeudo chꝛiſti apoſtolus ſcriberet: atq3 inditia ꝑbe do-
ctrine mīnuſq3 ꝑbe. diſcipulos edoceret nō dixit ex mirabilib⁹
ꝛ ſignis intelligi debere miniſtros chꝛiſti ſ3 ait. Miniſtri xp̄i ſunt

⁊ ego. Tanq̄ȝ min⁹ sapiēs dico plus ego. In laborib⁹ plurimis in carcere abundantius: i plagijs supra modum: in mortib⁹ frequēter. A iudeis qnquies quadragenas vna minus accepi. Ter virgis cesus sum: semel lapidatus sum. ter naufragiū feci. Die ac nocte in ꝓfundo maris fui. In itinerib⁹ sepe. Periculis fluminū periculis latronū: periculis ex genere: periculis ex gentibus: periculis in ciuitate: periculis in deserto: periculis in mari: periculis in falsis fratribus. In labore: ⁊ fatigatione: inuigilijs frequenter. In fame: ⁊ siti: in ieiunijs: multis. In frigore ⁊ nuditate. Preter illa que extrinsecus in me ꝯcurrunt quottidiana sollicitudo oīuȝ ecclesiaꝝ. Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmor? Quis scandalizatur ⁊ ego nō vror? Uides pro qualibus ⁊ qbus gestis mirandi sunt apostoli. Nā qui signorū ⁊ mirabilium gestis ꝓbari volūt nō possunt ꝓbi videri: qr ⁊ ipse dn̄s ⁊ saluator noster nō dixit ex signis ⁊ mirabilib⁹ cognoscetis eos. sed ait. Ex fructib⁹ eorum cognoscetis eos. Et iterū dicit. Multi dicēt mihi in illa die: dn̄e dn̄e nō ne in noīe tuo ꝓphetauim⁹: ⁊ in noīe tuo demonia deiecimus ⁊ in noīe tuo virtutes multas fecim⁹. Et tunc dicam eis: qr nō noui vos. Discedite a me oparij iniqtatis. Propter hoc aūt ⁊ discipulos monebat dicens. Nolite gaudere qm̄ demonia vobis subijciunt: sed qr noīa vestra scripta sunt in celis. Uita enim bona ⁊ act⁹ ꝓbi. etiā sine ignis ⁊ mirabilib⁹ merent coronā. Iniqua aūt cōuersatio etiā si signa ⁊ ꝓdigia fecerit supplicia nō euadet. Et ideo supfluo hec q̄runt imo ⁊ piculose. Nam possumus ēt ex his hereticis occasionem dare: si dicam⁹ qr apostoli ⁊ oēs sancti nō ex ꝓposito suo ⁊ labore mirabiles facti sunt: sed ex dei gr̄a sola. Dicent eni. Et qd ergo ꝓhibet oēs fieri tales. Si enim gratia dei nihil querit a nobis. sed ipa est q̄ facit vnūquēq̄ȝ pfectū cur nō oīb⁹ ex equo infundit: vt fiant oēs repēte pfecti. Nō. n. ē psonarū acceptor de⁹. Sȝ qm̄ nō sola gr̄a dei hoc agit. requirit. n. vt ⁊ nos qđ in ꝓposito nr̄o ⁊ virib⁹ nr̄is est expleam⁹. iccirco vēit qdē ad nos gr̄a dei. sȝ apđ eos q digne explēt ea q̄ i ipsis sūt pmanet ab his v̄o q min⁹ digne agūt cito discedit. ad eos āt q nec inimicū faciūt ꝯuertēdi ad dn̄ȝ oīo nō vēit. Rectas. n. mētes diligit ⁊ sine succo ꝓpositū. Qđ ēt i paulo ꝓspitiēs. lȝ adhuc alio itinere

videret incedere. tñ q2 ꝓposito recto ⁊ zelo dei hoc agebat. dicit de eo dñs: q2 vas electõis est mihi vt portet nomẽ meũ corã gentib⁹ ⁊ filijs isrl. Hec ãt testat⁹ est de eo ꝑusq3 ei gr̃a daret. Nõ ergo nos metipos seducam⁹ dicẽtes. ĩpossibile esse vt sit aliqs sicut paulus. Si qdẽ signoꝝ ⁊ mirabiliũ ac sapie gr̃e ei⁹ ꝯtẽplatõe nullus poterit eẽ paulus. in te aũt rõ ⁊ ꝯuersatiõis diligẽtia ꝑsto ẽ volẽti imitari illũ. Qõ q2 nõ fit volũtas inculpa est. Sz nescio qũo ĩ hoc stultitie decidi vt paulo siles aliquos ex ijs q nũc viuũt homines regrã. vtinã vel tertio vel q̃rto: post ip̃m loco inueniri possit aliqs. Et ideo lugendũ est. ⁊ ideo flendum ⁊ per totã vitã plangendum vt vel sic occupata in luctu: ⁊ lachrymis anima erubescat aliquando peccare. Deniq3 requiramus a lugentib⁹ istos dico ꝑ caroꝝ suoꝝ amissiõe lugẽtes ⁊ inegestate positos: ⁊ nõ q̃lescũq3 humiles ⁊ inegestate positos. s3 illos potẽtes ⁊ diuites in delitijs agẽtes: qui vẽtri ⁊ voluptati viuũt: q prandia vsq3 ad vesperam cenã ĩmediũ noctis extendũt. q aliena diripiũt. ⁊ ꝓꝑa ꝓfundunt istos ipsos ĩterrogem⁹. si qñ aut vnicu3 pr̃ filium. aut vxor ꝑreptũ. cito plangit maritũ. qũo velut fulmine quodam icta anima contremescit. ⁊ in stuporem vertitur aufugiunt continuo. nec vsq3 apparẽt ille molles ⁊ resolute delitie nusq3 ventris cura aut solicitudo carnis habetur. sed acerrime continentie introducitur philosophia abstinet ab oibus aguntur extenta ieiunia iuges vigilie humi reqescitur. summũ silentiũ quies magna humilitas vltima mansuetudo ineffabilis miseratio immensa etiã si auferãtur omnia etiam si diripiantur nihil pro his animus curat nihil mouetur. Etiam si igne concrementur vniuersa. ⁊ census pariter cu3 domibus pereat non indignatur non irascitur. Multos ego noui post amissionem carorum nec vrbes habitare voluisse: sed cõmigrasse ad agros atq3 ibi ieiunam. ⁊ sobriam duxisse vitam cum omni silentio ⁊ quiete. Alios memini in ipsis defunctorum suorum sepulchris habitaculum posuisse atq3 inibi vitam simi lem mortuo trãsegisse. Sed hoc mõ interim donec dolor ꝯquiescat nihil curat aĩus nihil cogitat ꝓcul ois illa insania ꝯgregãde pecunie ꝓcul ois cupiditas possidendi. honoris aũt et ambitionis apd̃ eos glia tũc vere vt fenũ et flos feni videẽ. Qõ talis q̃lis

si quis flāmaz tristitie in cinerē verteret. Et ita ex omni parte ani ma trāssertur ad philosophiam. vt delitiarū ⁊ suauitatuz vite hu ius nec sermo quidem vllus hēatur. imo potius si quid delecta bile visum est. si quid gratū. id nūc amarissimū ⁊ odibile ducitur. Nullus famulorum sed nec amicorū quidez quisqꝫ ⁊ familiariū aliquid in auribꝰ eius loqui audebit. de his que huic vite videnť necessaria esse. sed tantūmodo de humanarū reruz caduco ⁊ fra gili statu ⁊ de ceteris vite huiꝰ ⁊ lubricis rebꝰ sermo habeť ꝙ va rietas ac mutabilitas mortalis vite philosophicis assertionibus exponitur. atqꝫ ex omni parte anima p dolorē luctꝰ tanq̄ꝫ in quo dam sacrario collocata. nouis nūc de natura humana imbuiť di sciplinis vt agnoscere incipiat. ⁊ sentire ꝑsentis seculi fragilitatem q̄ꝫ instabilis sit. ⁊ q̄ꝫ cito fugiat omne qđ in eo magnū videtur. q̄ꝫ qꝫ fluxus ⁊ corruptibilis sit mundi status. vtqꝫ omnia tanq̄ꝫ in scena aganť. Et quidē tūc vere nil feret probrose apparēt diuitie. tunc feda videtur iactantia. Inuida vero ꝙ ira ꝙ cōcupiscentia ac libido nec ad extremas quidē ianuas lugētis accedit. sed hec oīa fuganť oīa exterminanť. ita vt nec odor quidem horū vllus occurrat. Una sola cogitatio lugēt. vnꝰ intuitꝰ imago defuncti ē. Ille vultus ante oculos ponitur. ille aspectus menti atqꝫ animo exhibeť. Ipe ei cibus ipe potus est ꝙ si somnꝰ fuerit omnia inde dicuntur. Ibi omnis requies. ibi omne solaciū. ibi gloria. ibi di uitie. ibi potentia. ibi omnes delitie collocātur. Sic oportebat ⁊ nos salutem nostrā lugere perditam. atqꝫ animā nostrā mortuaz lamētari. Ut nihil amplius dicam exhibeamꝰ nos anime nostre quod illi exhibēt carni aliene. Aut non extreme miserie est. vt hi quidem qui filios aut vxores lugēt ad nihil aliud occupent men tem suam. nisi vt defunctos suos quasi ītueanť. ⁊ illos semper ani mo ac cogitatione cōspiciant. nos vero quibꝰ salus mortua. Et regni celorū spes extincta est. oia magis q̄ꝫ inde cogitamꝰ. Et il li qdem etiam si regij generis sint. nemo tamē erubescit solēnita tem luctꝰ implere. sed humi resident. ⁊ cuz amaritudine lamētan tur ꝙ vestē lugubrem sumūt. ⁊ oia faciunt q̄ ad afflictionē anime ⁊ corporis spectāt. ⁊ neqꝫ ꝙ indelicijs nutriti sunt cogitant neqꝫ florem sui corporis respiciunt neqꝫ metu future ex afflictiōe egri

tudinis deterrentur: sed omnia ferunt ⁊ insatiabiliter pferũt ⁊ nõ
solum viri. sed ⁊ multo magis femine. etiam si valde fuerũt delica
te. Nos econtra qui non filios vt dixi aut vxores sed animaꝫ lu-
gemus: ⁊ animam non alienam: sed nostram recogitamus egri
tudinem corporis: ⁊ recordamur ꝙ in delicijs educati sumus.
Atqꝫ vtinam hoc solum mali esset. nunc autem nec hoc quidem
est quod nos impedit aut retardat. Quid enim dic mihi corpo-
ris virib⁹ opus est cum cor cõterere debeamus. Quid necessarie
sunt vires corporis: vt pura deo fundat oratio vt peccatorũ fiat
recordatio: vt humilitas assumat: ⁊ superbia depellatur? Quid
requiro corporis firmitatẽ ad arrogantiã reprimendã. Ista sunt
enim in quibus placet deo. Quid laboris ista qd afflictionis re-
quirunt. Et tamẽ quasi qdam in tollerabilis labor sit omittitur a
nobis. Nõ requirit de⁹ ciliciorũ pondus: neqꝫ cõcludi inter an-
gustias cellule: neqꝫ in obscuris antris: ⁊ tenebrosis sedere iubet
hoc soluꝫ est qd̃ exposcit a nobis: vt semp recordemur mala no-
stra: ⁊ ad aium reuocem⁹: ⁊ cõscientiã gestorum nostroꝝ habea
mus ante oculos. vt pro his supplicem⁹ deo: vt gehẽnam pona-
mus in cõspectibus nr̃is: ⁊ angelis qui in die iudicij vbiqꝫ discur
rũt. ⁊ ꝯgregãt de oi orbe terraꝝ eos qui trudẽdi sunt in gehennã
ignis ac supplicijs tradẽdi. Ponam⁹ etiam ⁊ illud ante oculos
quãti doloris est excludi ac ꝓijci a regno celorum qd̃ vt mihi vi
detur. grauius est ipsa gehẽna. Nam ⁊ si ignis ille nõ arderet ⁊ i-
mortalis illa pena nõ esset parata. hoc solũ qd̃ alieni efficimur a
deo ⁊ excludimur a bonis eternis nõne oi pena cruciabilius di-
ceretur. Quod si nõ sufficiunt hec ad erigẽdas aias ⁊ incitandas
ad spem. illud saltem ad memoriã reuocemus exẽpluꝫ quod de
virginibus refertur que excluse a thalamo sponsi sunt. ꝓpter olei
defectum. Ponam⁹ nosmetipsos in illis qui excludunt. ⁊ videa
mus qui dolor ⁊ que pena sit. si cogitemus eadeꝫ ⁊ posse nos pa
ti si negligim⁹. Est ne aliquis ita lapideus: qui hoc exemplo nõ
moueatur ⁊ timeat ne similia incurrat? Possem⁹ quidem sermo
nem prolixius protendere: sed quia obediẽtie magisq̃ꝫ visus ali
cuius causa hec a nobis dicta sunt: etiam vltra q̃ꝫ debuimus eua
gati sumus. Bene enim noui quia si quis compunctõem requi-

rat hāc vere integre apud te hēri inueniet: ꝛ a te melius doceri eti am si sileas. Sufficit enim ad cōpunctionem cordis videre te ꝛ itelligere crucifixam vitā tuam. Itaqꝫ melius docebo de compūctione cordis. sed nunc qdem viuētibus habitaculi tui inter ostēdam ꝛ eos ad videndū te mittam. Si vo deposteris querit sufficiet eis si tua gesta cognoscāt. ꝑpter qd obsecro te redde mihi iaꝫ obedientie mee vicē oratiōes tuas. vt non tam loquamur de cōpunctione cordis qꝫ patiamur: qm̄ docere ꝛ nō facere nō solum lucri nihil ꝛ damni plurimum cōfert. Grandis eni condemnatio est sermonem quidem suum componenti. vitam vero suam atqꝫ opera negligenti.

Explicit liber primus de compunctione beati Crisostomi Joannis. Incipit secūdus eiusdem.

e

T quomodo fieri poterit o homo dei quod impas sterili menti vt anima infirma ꝛ frigida compunctōnis verba pariat. Ego eni puto ꝙ is qui in hac materia vult aliqd dignum ꝓferre ipse ante oēs debet salutari hoc calore feruere ꝛ salutari hoc incēdio pm⁹ igniri: ꝗ possint et ꝭmones q ab eo ꝓferunt ignire ꝛ accendere aias auditorū. Sed nobis hoꝝ nihil adest. Procul eni procul a nobis sunt hec. nec ignis iste. nec flāma intra nos est: sed e mortu⁹ cinis est. Unde ergo vnde carissime accēdemus in nobis hanc flāmam qui nec sintillam aliquā intra nos vigere sentim⁹. nec spūꝫ quo pflari possit ꝛ accendi. Quo eni spūs dignetur adesse aie confusionis plene: quā peccatoꝝ multitudo ꝯtexit. Ego nescio si dignū aliqd ex nobis possit exire. tu videris qui op⁹ tantū min⁹ validis impas ministris. Nos qdem prebebimus officiū lingue. tu aūt precare eū qui sanat cōtritos corde: ꝛ qui dat afflictis patientiā quiqꝫ erigit de terra inopem: vt ipse in nobis accēdat ignē illum: per quē possit oīs infirmitas anime decoqui: ꝛ oē qd aggrauat animā exuri quo subnixa pēnis suis aia tendat ad celum vtpote leuior reddita atqꝫ in illo vertice posita intueri de altissimis sedib⁹ ꝛ despicere possit vniuersam vite huius que in terris agit vanitatē. Nisi eniꝫ

qs ad illam celsitudinē volatu animē diuiniore cōscēderit. nō poterit terrā despicere neqȝ ea que agunt in terris. Liber enim ei de supernis dȝ esse aspectus: liber auditus vt ꝛ lingua possit liberū verbo pbere ministerium. Oportet eni boni huius volentē adire pncipia pus animo ꝛ mente se cedere. ab omni pturbatione ac fluctuatione visibilium atqȝ ad illa cōscēdere ꝛ penetrare silentia vbi quies sūma: trāquilitas iugis: pura serenitas ꝛ nihil prorsus qd moueat: nihil quod intentū sollicitet aīum: aut indaginem cogitationis irrūpat. sed sit imobilis oculus mētis ꝛ in desiderium dei: tota intentiōe defixus: sit auditꝰ silens quietꝰ interritus in hoc solū directus vt audiat verbū dei: ꝛ consona diuinoꝝ sensuū modulatiōe letet cuius tanta vis est. vt si semel obtinuerit aīaȝ ac possederit. neqȝ cibum vltra neqȝ potū neqȝ somnū requirat. Horū eni oium voluptas ad desideriū translata est diuinoꝝ verborum sensuūqȝ celestium. Hūc ergo esse decet aīe p institutū: volētis de cōpunctione cordis vel dicere aliq̄ vel cape vt aliena ab oi pturbatione ꝛ sollicitudine vite huius effecta spūalis huiꝰ vite phiaȝ ꝛ celestis puritatis verticeȝ teneat quo nequaqȝ possit ab aliquo sensu corū que gerūtur in terris oino pulsari. Nam corpꝰ vel corporis sensus aiam. donec terrenis rebꝰ intenta est in numeris optam vinculis onerāt. ꝛ vndiqȝ ei nubes corporaliū ꝯgregant voluptatū. Ad hec ministrat auditꝰ: ad hec odoratꝰ ad hec ēt tactꝰ ꝛ gustꝰ ꝛ cunctoꝝ etiā que extrinsecꝰ gerunt maloꝝ pturbationes velud in sentinā: ita in aiam cōuectant. Quod si se abstrahere voluerit a terrenis: ꝛ studia sua ad spiritualia instituta cōuertere excludet a corporalibꝰ sensibus auditum per quem sibi ministrare atqȝ introducere solebat imagines malorū. Excludet autem non ipis sensibus obturatis: sed intentionibus eorum ad spiritualia celestiaqȝ conuersis. Sicut enim domina quedam terribilis ꝛ satis se vera volens aliquod vnguentum cōficere necessarium: ꝛ preciosuȝ pluribꝰ indiget ministris: multasqȝ manus requirēs suscitat famulas suas: atqȝ ad semetipsam cōgregat imperat alij tenere libram. vt equis ponderibus vnaqueqȝ species misceatur: vt neqȝ amplius aliquid: neqȝ minusqȝ oportet habeat sciens non posse vtile confici. Quod componitur: nisi summa

liberationis mensura teneatur. alij terere iniūgit que duriora sūt ꝛ summo cū labore vigilare nequid durum inueniatur. aut asperum: aliam cernere cum cribellis: quod tundiť iubet. vt grossiora queqꝫ pigmenta aminutis ꝛ mollioribus se cernat ac segreget aliam iubet miscere ꝛ in vnū cōspergere. que ex diuersis preparata sunt. alij cū alabastro astare ꝑcipitur. ꝛ aliud alij iniungantur. atqꝫ hoc modo sensibꝰ eorum ꝛ animis ac manibꝰ occupatis. ꝛ operi ꝓposito affixis nō permittit sensus euagari: vsqꝫ intentionē qꝫ operis propositi irrūpere iminens iugiter ꝛ insistens nec prorsus indulgens occulum. saltē aspectumqꝫ dispergi ministrantiuꝫ famularū. ita ergo ꝛ anima que ꝓciosissimum vnguētuꝫ istud cōpunctionē dico cordis cōponere ac seruare desiderat oēs corporis sui sensus ad semetipam congregat segnitieqꝫ ipsorū ac negligentiam deturbans tota sollicitudine vigilare ꝛ in hoc tantū qđ proposuit cogat intēdere. Deniqꝫ si quādo acciderit vt ad semetipam cōuersa deliberet agere aliquid eoruꝫ que placita sunt deo idqꝫ prorsus profunda ꝛ intenta satis cogitatōe ptractet: neqꝫ dicentem sibi aliquid audit: sed ne occurentes qdem ꝛ in oculis stātes videt. nō qꝛ caruerit oculorū visu. aut aurium auditu. sꝫ quia in secretis agens aīa. ꝛ in diuinis operibꝰ occupata nuncios non recipit sensuū ꝛ corporaliū ministerioruꝫ. Et quid dico ꝙ in his posita anima clamātem non audiat. aut non videat transeuntem cum sepe etiā pulsantes se ꝛ trahētes omnino nō sentit. Per qđ intelligi vtiqꝫ datur. Hanc esse anime virtutē vt si toto affectu desideria sua extēdat ad celum degere se obliuiscať interris atqꝫ inter homines cōuersari etiam si trahat aliquis corpus. etiā si propellat. Talis erat beatus paulus. qui intantū absens erat ab his inter quos cōuersari videbať in vrbibꝰ. quātum mortuis corporibus nos videmur absentes. Cū enim dicit mihi mūdus crucifixus est ꝛ ego mūdo emortuā mihi videtur in semetipso corporalium sensuū efficaciam protestari. imo non solum hoc dixit sꝫ duplicare in semetipo astam vt ita dicam insensibilitatē. Non enī dixit hoc solum. quia mihi mundus crucifixus est. sed addidit ꝛ ego mundo. Ingentis nāqꝫ philosophie est: vt ꝛ hunc ipum mūdum sibi putet aliquis crucifixum. multo auteꝫ maioris est. vt et

seipm quis crucifixum putet mūdo. quē sibi crucifixum prius eē
crediderat. Hoc ergo in semetipo paulus ostēdit. qꝛ non tantuꝫ
abesset a terrenis sensibus quātum viuentes homines a corpori-
bus mortuis. sed quātuꝫ absunt. nec sentire possunt mortui mor-
tuos. Qui eni viuit etiam si ipe non potest mortuū conspicere. ta
men vel sentire potest vel mirari. adhuc speciem defuncti vel mi-
sereri potest ⁊ lachrymas fundere. Qui autē ⁊ ipe defunctus est.
erga mortuuꝫ ne hunc quidem hēbit affectum. Et hoc est qđ mi
hi videtur dixisse. qꝛ mihi mundus crucifixus est ⁊ ego mundo.
Vides ergo quātum longe erat. ⁊ quantum peregrinabatur. ab
his que agūtur in terris. Vides quomodo super terras incedēs
ipum tenebat verticem celi? Nolo eni putes ꝙ vel montes vł de-
serta. vel in via. ita possint anime conferre silentium. perturbatio-
nesqꝫ perimere. vt ignis iste quē in ea christus accēdit Hic ignis
in anima pauli per dies singulos. flante spiritu sancto magis ac
magis accendebatur. ⁊ ad superna tendens. secū euꝫ vsqꝫ ad ipe
perduxerat celum. imo vt verius dicam imposuerat eū non vsqꝫ
ad primū celum neqꝫ vsqꝫ ad secundū tantū. sed vsqꝫ ad tertium
raptus est celum. Amor autē eius ⁊ desiderium qđ habebat er-
ga caritatē dei. non solum tres penetrauerat celos. sed ⁊ omnes
omnino trāscenderat. ⁊ vsqꝫ ad ipm peruenerat christū. Et puto
ꝙ non delinquat aliquis. si sanctū hunc tali cuidaꝫ cōferat simili-
tudini. vt si verbi gratia flāma quedā imensa. vniuersam repleret
terram ⁊ inde cōpletis omnib⁹. vsqꝫ ad ipa pueniret celi fastigia
sed ⁊ inde superās oia etiā illū q supra celū est aereꝫ trāscenderet.
siue aer ille dicēdus est. siue qd aliud. atqꝫ vbi ēt illa q̄ ibi sunt spa
tia cōpleret. ne illic quidem flāma hec incrementa finiret. sed ascē
deret adhuc vsqꝫ ad tertiū celum. ⁊ oia hec vno atqꝫ eodeꝫ igne
compleret. ita vt nec terre vllum. nec celi imo celorum spaciuꝫ re
linqueret vacuū. Et ne putes me hec ad gratiam pauli dixisse: re-
lege que ad demetriū sup hac ipsa materia scripsimus. ⁊ inuenies
hec eadem rebus demonstrata esse non verbis. Ita debet amari
christus. ita oportet animā a reb⁹ effici. ⁊ presentib⁹ ⁊ vilib⁹ alie
nam. Tales erant anime sanctorū prophetarū q̄ ob hoc accepe
runt etiam oculos alios quib⁹ possent videre futura. Et enim re-

nunciare presentibus rebus ꝛ alienum effici ab eis ꝓprium hoc humane industrie opus est. Post hec vero accipere oculos quibus ventura ꝓspicias: diuini nūminis est donum. Talis fuit helise⁹ qui qm̄ oia mundana reliquit negocia: ꝛ amauit ꝓpheticaꝫ vitā regnū celeste ꝛ supernam gloriam in terris adhuc positus vidit. Uidit enim que nunqꝫ mortalis visus inspexerat: montem curribus igneis atqꝫ equis flāmeis plenum armatorum turmas: ꝛ castra celestis exercitus. Nemo ergo potest eorum qui delectantur ꝑsentibus ꝛ caducis celestia ac spiritualia cōtueri. Qui vero ista ꝯtempserit ꝛ velud vmbram hec ꝛ puluerē duxerit velocius ad illa perueniet. Nam ꝛ apud hoies hic mos est: vt tūc thesauros suos ꝛ reconditas diuitias patefaciāt filijs suis: cū eos iam adultos viderint ꝛ puerilis lasciuie vicia respuisse. Donec enī his dediti sunt: nō possunt eis parentū secreta ꝯmitti. Ita ergo ꝛ aīa nisi prius didicerit terrena cōtemnere celestia mirari nō poterit. Et econtra donec terrena miraꝛ necessario celestia spernit ac despicit Hoc erat quod beat⁹ paulus aiebat: qꝛ animalis homo nō percepit ea que sunt spūs dei. Ut ergo dicebam⁹: requirēda sunt silētia: requirēda est quies: nō solū locorum sed ꝛ animi ac ꝓpositi: ꝛ ad huiusmodi secreta inuitāda est anima. Si enim propositū quietis gerat qs nec in vrbis habitatōe turbabiꝛ sicut ꝛ beat⁹ dauid. qui nō solum in vrbe posit⁹ erat: sꝫ ꝛ regni curas sollicita administratōe tractabat: ꝛ tñ multo ardētior in cōpunctōe erat cordis: qꝫ hi qui sollitudines videnꝛ habitare. Illas enī lachrymas eius ꝛ illos tā vberes flet⁹: qbus ꝛ in die ꝛ in nocte nunqꝫ cessabat. vix aliqs hēat: nunc eorū qui xp̄o crucifixi videnꝛ. Non solum hoc cōsideres ꝙ lugebat ꝛ flebat: sed quis erat qui flebat: ꝛ qd agens lugebat. Non enī equale est in tanta posituꝫ potestate humiliare se ꝛ curuare in conspectu dei. tot astantib⁹ atqꝫ officia deferentib⁹. vbi qui timeaꝛ nullus est. oēs vō ꝑsto sunt metuētes. In hoc inqꝫ statu positū humiliare se ꝛ icuruare in cōspectu dei ꝛ indesinēter affligere. non est tale quale si hoc faciat ille cui nihil horū presto est. sed ab oibus iis liber est ꝛ alien⁹. Et enim in regno positus quis multa habꝫ: que ad luxuriā atqꝫ effusionē prouocent. Necessitas ipsa cōuiuij affluentis ꝛ regij quātuꝫ segnitie

q̃ȝtū putas resolutōis ꝯferat aīe. Tū deīde vis ptātis q̃ȝtū elatio nis: ꝛ rursū q̃ȝtū rigoris ipōit. Sȝ ꝛ glīe cupido erigit necessario aīos ad supbiaȝ. Libidinis quoqȝ in nūera cōfluunt incitamēta quā gignit qdē ptātis auctoritas. nutriūt vō ꝛ fouent delitiarū fomenta. ꝛ sup oīa regalis luxus inflāmat. Curarū vō vt diximꝰ frequētia velud imbribꝰ infundit ꝛ pturbat. Inter hec ergo oīa vbi hēbit locū cordis cōpunctio. tot obstaculis repulsa tot murorū circūuallatione seclusa. Ecōtra vō q sibi vacat ab oībꝰ hijs pturbatiōibꝰ alienꝰ est nisi sit ꝓposito: ac voluntate peruersus. ꝛ tñ raro quēquā iuenies huiꝰ boni munere gaudentē. Interim vt diximus q liber ē ꝛ vacat facilius si itendit aīo poterit adipisci q̃ȝ ille q in potētia positus est: ꝛ in ꝑncipatu: ac negocijs ꝯstitutus: qꝛ sicut ipossibile est vt igni inflāmet in aq̃ ita impossibile est cōpunctiōȝ cordis vigere idelitijs. Cōtraria.n. hec sibi iuicē sunt ꝛ pemptoria. Illa.n. mr̃ est fletꝰ hec mr̃ ē risus. Illa cor ꝯstringit ista dissoluit. Illa aīe alas inectit ꝛ volare facit ad celū. hec plūbi pōdus iponit. ꝛ demergit in ifernū. Sȝ ꝛ illud cōmemoratiōȝ nr̃aȝ nō effugiat ꝙ tāta cordis cōpunctio illo tpe ēt in regibꝰ fuit. quo nihil tā magnū ꝛ eximiū lex tunc posita acultoribus suis deposcebat. Nostri vō agonis tp̄s in quo ascripti videmur ēt pro risu penaȝ hȝ laudem vō pro luctu: ꝛ pro tribulationibꝰ salutē confert. Et tñ ille beatus dauid. ipsius enim ꝓposuimus exemplum cunctis que eū circūstare ꝛ constringere videbantur abruptis. ita erat in potestate positus tanq̃ȝ oībus esset ipse subiectus. ꝛ in solio regali erat vt vinctꝰ incarcere ꝛ in purpura quasi incilicio iacebat cinere cōspersus ꝛ corde cōpunctꝰ aula regalis erat ei tanq̃ȝ heremi vastissima solitudo. Hec aūt oīa agebat in eo cordis compūctio. Sola eni est que facit aīam horrescere purpuraȝ desiderare ciliciū amare lachrymas fugere risū. Sola est inq̃ȝ cordis ꝯpunctio: que sicut ignis oē vitiū perurit ꝛ adimit. ꝛ quantacūqȝ in ea reperit mala abstergit vniuersa ꝛ penitꝰ delet. Cōcupiscentiarum flāmas si iuenerit vt fluuius mūdans extinguit ꝛ enecat. curaruȝ mltitudines ꝛ pturbatōes si videat vt flagello quodā extirpat. ꝛ effugat ꝛ ꝓcul eē a domicilijs aīe iubet at sicut puluis ñ pōt stare añ faciē vēti. ita nihil malarū cogitationū i aīa residere pōt vbi

cõpunctio cordis affuerit. Si eni corporalis amor ita deuinctã tenet aiam vt ab hoibus necessarijs actib9 cogat abscedere. ⁊ illi soli quem amat opam dare atq3 in ei9 cogitatione fixam tenere qũo non amator xpi ab oibus reliquis abstrahit aiam. sibiq3 cõsociat ac desiderij sui vinculis cõstringit. Hec aũt ita inesse anime sue etiã ꝓpheta testat̃ cum dicit. Sicut ceru9 desiderat ad fontes aquarũ ita desiderat aia mea ad te deus. Et iterũ. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Et rursus. Adesit aia mea post te. s3 ⁊ idẽ ipse iterũ dicit. Dñe ne in furore tuo argumas me neq3 in ira tua corripias me. Et nolo mihi dicas. q2 ꝓpter peccatum suu3 qḋ ei acciderat hec scripsit in hoc psalmo. Nõ est hoc verũ. Non eni3 ꝑmittit intelligi ita ipsa psalmi intitulatio. Huius eni culpe satisfactiõem alius cõtinet psalmus. Hic aũt alia3 h3 attitulatõis sue cãm. Non cõfundam9 diuinas litteras. neq3 sancti spũs sentẽtias ꝓprijs sentẽtijs ꝑuertamus. Huius ⁊ enim psalmi superscriptio h3 pro octaua. q̂ est aũt octaua nisi dies illa dñi in qua3 dies magna ⁊ nobilis. que est vt cliban9 ardens quã tremũt etiã virtutes celestes. Ita enim scriptum est. quia virtutes celorum mouebuntur. In conspectu eni eius ardebit ignis. Octaua3 ṽo eã appellauit ꝑꝑ cõmutationẽ status seculi huius ostẽdens in futura vita innouatiõem fieri. Presens nãq3 tp̃s septimã h3 deputatam. Ois enim presentis tẽporis cursus. a ꝑ̃ma quidẽ incipit die. ⁊ terminatur in septimã ⁊ rursus hisdem circulis spatia prestituta voluuntur eidem initio reddita atq3 in eosdem terminos reuoluta. Dominicam ṽo diem non octauam appellam9. sed primam q2 non potest in octauũ numerũ deuolui circulus septimane. Cu3 ergo hec omnia cessauerint. ⁊ cursus hic tẽporum fuerit solutus. tunc iam septimana depulsa ogdoas id est octaui numeri cursus producetur in medium. qui non iam rerum causas reuoluat ad initia. sed oia cõsequẽtib9 tradat ⁊ ꝓroget in futurum. Propheta ergo hoc ītuens ⁊ ex ijs oib9 corde cõpunct9. ⁊ iudicij futuri itra semetip̃m memoriã retexens. diẽ quoq3 illũ semꝑ in oculis hñs nunq̃3 a tribulatiõe animi ⁊ compunctione cordis vacabat queq3 nos vix aliquãdo ⁊ satis raro ad memoriam reuocamus. illius mens ⁊ cogitatio habebat semper intra se. ⁊ dei iudicia totis

sensibus intremebat. Ob hoc ergo sic dicit in psalmo. Domine ne in furore tuo arguas me neq3 in ira tua corripias me. iram dicens ꝛ furorem pene cõtinuationem. Scit eni diuinã naturã carere omni passibilitatis affectu. Et qdem cum in multis cõscius sit sibi ex quib9 non penã sperare debeat. sed coronã. erat eni3 in eo fides tanta vt muros ac turres destrueret alienigenarũ. ꝛ vniuersam gentem suã de mortis ipius. vt ita dicam portis reuocaret. erat in eo etiam inde grandis fiducia consciẽtie ꝙ nõ reddiderat inimico malum ꝓ malo. quinimo ꝛ bñ icia pro iniurijs reddiderat. sed ꝛ illa diuina sentẽtia que dicit. inueni dauid filium iesse virum ſm cor meum. nõne ab eo omnẽ suspitione3 noxe alicuius. aut reprehensionis abstergit. ꝛ tamẽ post illud de eo dei iudiciũ post tot animi operũq3 virtutes nõ cessat tanq3 reus ꝛ pene obnoxius loqui. ꝛ quasi nihil habeat fidutie apud deũ. vt illud euãgelicum compleat quo ait. Cum feceritis oĩa que precepta sunt vobis dicite. qꝛ serui inutiles sum9 quod debuim9 facere fecim9. Quid tale locutus est vel publican9 ille. qui vere erat mille malis repletus. ꝛ neq3 respicere ad celum poterat neq3 orationis sue ꝓlixum cõtinuare sermonem. sed ne astare quidem ꝓpe phariseu3 audebat. Exprobabat eum phariseus dicẽs. quia non sum sicut ceteri homines raptores iniusti adulteri. sicut publican9 hic. Ille vero q̃si nihil horũ audiens in nullo indignat̃. sed amplectitur obbrobrium ꝛ nõ solum non indignat̃. sed ꝛ confitetur peccata sua. pectusq3 suũ velut peccatorũ consciu3 tundẽs dicit. Deus ꝓpicius esto peccatori. Hec ergo peccatori facere nõ est magnum qꝛ pondus peccati ꝛ si velit ꝛ si nolit peccatorẽ humiliat ꝛ incuruat. iustum vero hec facere qui sibi cõscius est bonorũ multorũ ꝛ ita de se ꝓnunciare. vt pronũciabat ille qui vere multoru3 reus erat malorũ hoc est mirabile. ꝛ hoc est vere contriti ꝛ humiliati cordis iudiciu3. Immo vero ꝛ amplius adhuc in humilitate iusti. q3 in ꝯfessione publicani peccatoris intueor. Ille eni quod ait ꝓpitius esto dñe mihi peccatori. sermo ipe videt̃ esse quasi penã volentis effugere. Quod autẽ dicit iustus dñe neq3 in ira tua arguas me. neq3 in furore tuo corripias me. non est sermo volẽtis argui. neq3 corporis recusantis. sed optantis ne in ira vehementer

arguat: neq in furore qd ē absq venia corripiat. Ex oi ergo pte ai eius humilitas intuēda est et ex eo q semetipm cū sit iustus pena iudicat dignū et ex eo q non audet hec petere a deo. vt ex integro sibi venia cōcedatur qd vtiq eorū est qui se ingentib quidem suppliciis dignos putāt aliqd tn̄ in ipsis suppliciis cogitāt adipisci qd paululū subleuet ac tēperet penas. Sz maiorē adhuc mētis sue humilitatem docet q et hanc ipsam misericordiā. id est vt paulo leuius crucietur: ita petit a deo nō quasi releuari mereatur. sed quasi qui deficiat in tormentis et ferre plura nō possit. Ait enim. Miserere mei dn̄e quoniā infirmus sum. Quid est hoc. Iste qui tale testimonium meruit a deo: et q iudicia eius nō est oblitus. sic enim dicit iuditia tua nō sum oblitus. iste inq qui solis ipsius splēdore lucidior est: huiusmodi verba proloquitur. Hoc enim vere magnū et mirabile est: qr is q vere magnus est: nihil de se magni sentit aut loquitur. sed oium se vltimū iudicat et salutē de dei misericordia sperat. veluti si diceret. dignus qdem sum pena dignus eternis suppliciis. sed qr iam ferre tormēta nō possum. rogo mihi veniā dari vt sepe famulis in multis comprehensis delictis dicere qdem q non peccauerint nō audent sed pro nimietate verberū aliquātulum sibi remitti flagella rogant. Ego tn̄ puto de alia eū infirmitate dixisse nunc illa. s. que ex tristitia et merore venit. Solet enim meroris nimietas: si pertinatius icubuerit cōsumere vires animi. Qd puto accidisse iusto huic. dū nimis incusat seipm et nihil sibi promittit letū. et hoc arbitror indicari ex his q sequuntur. Ait enim. Miserere mei dn̄e quoniā infirmus sum: sana me domine qm conturbata sunt oia ossa mea et anima mea turbata est valde. Qd si is qui tantorū sibi bonorū cōscius erat deprecatur dn̄m ne intret secum in iudiciū ne ve discutiantur opera eius: qd faciemus nos qui tot malis inuoluti sumus: et bonorum nobis operū nulla fidutia est: quibusq cum habundent delicta nulla satisfactio est nulla cōfessio. Ob hoc igitur beatus hic tali vtitur cōfessione. Sciebat et didicerat qr nemo iustificabitur in conspectu dei: sciebat qr iustus vix saluabitur propterea dicebat. Miserere mei dn̄e quoniā infirmus sum. sz in oibus intuere: quomodo nusq bonorum suorū meminit. sed semper ad misericordiā dei confugiat: et in ipa sola collocat salutē suā. Hec

ē eni humiliatis cordis ṽa cōpunctio magna agere: ꝛ hūilia loq̄
iusta agere: ꝛ sup peccatores timere ac tremere. Et vis scire quāt⁹
in eo sit timor dñi iudicij. Audi qd dicit. Iniqtates si obſuauerꝭ
dñe dñe q̄ sustinebit. Nouerat. n. ꝛ valde nouerat q2 i mltis crib⁹
obnoxij sum⁹ deo: ꝛ q2 ēt pua pctā. ꝛ ea ēt de qb⁹ nec suspicamur
deducunt ad iudiciū. Deniq3 ꝛ ea q̄ saluator postmodu3 statuit
Ille iā in spū pueniēs ipleuit ꝛ nō solū legis mādata: s3 de iniurijs
puicijsq3 ꝛ cogitatōib⁹ malis obseruantiā tenuit. Risum ēt ipor-
tunum: aut scurrilitatē i iudicio cogitabat eē plectēda. Propter
hoc ꝛ paulus dicebat. Nihil mihi cōscius sum: sed nō in hoc iu-
stificat⁹ sum. Cur aūt hoc. Quia ēt si nil mali opis egit: sicut cer-
te nec egit: sed honoris quātum deferre debuit: sūt a se nondū eē
delatum: q2 ꝛ si milies moriamur ꝛ si oēs virtutes animi explea-
mus nihil dignū gerim⁹ ad ea que ipsi pcipim⁹ a deo. Vide eni3
qūo eum in nullo ipse nr̄i indigeat in oibus eni sufficit sibi tamē
cum non essemus esse nos fecit. animāq3 inspirauit talem quale3
nulli ex animantib⁹ que sunt super terram. Paradisum planta-
uit celum extendit terrāq3 substrauit: luminaria accendit: in vni-
uerso mundo splendentia ꝛ terram quidem fontib⁹ ꝛ fluminib⁹
ꝛ stagnis repleuit: camposq3 virgultis ꝛ florib⁹ adornauit. celū
varijs astrorum choris depinxit: vt nobis noctem die ipo facere3
gratiorem simul ꝛ vt somnorū salubritas per quietem vires cor
poris repararet: quas labor diurn⁹ absumit. Intantum autem
muneris huius necessaria humano generi dona collata sunt: vt
absq3 cibo audeant nōnulli plures transigere dies absq3. somno
ṽo nec paucos. Idcirco nāq3 hybernis frigoribus longiora no
ctium posuit vt plixior reqes intra tecta hoibus fieret ꝛ laboris
spacia breuiora remanerent. Propter qd ꝛ cōuenienter tpa hec
que ad requiē dedit tenebris inuoluit. Sicut eni pie queq3 mr̄es
aut nutrices cū forte natos suos ad requiē puocāt ingremijs po
sitos cōplecti brachijs ad se pstrigere ac tunica opire faciē ꝛ ocu
los solent: vt obscurior eis aer reddit⁹ somnū illis per qetem faci
lius nitet: ita ꝛ deus tanq̄3 velamen quoddam p vniuersum mū-
dū tenebras obducēs hoium genus ad silentiū gratissime qetis
imitat. Qd si nō ita tps istud inuenisset de⁹: vt est genus hominū

negocijs ꝛ cupiditatibus atqꝫ auaritie semper intentū. non solū subiectos sibi lederent. sed ꝛ semetipsos laborib⁹ operibusqꝫ cō sumerēt. Nunc vō ꝛ inuitos nos a nostris laborib⁹ retrahit. ꝛ nō solum corporib⁹ indulget. sed ꝛ aīos ipsa vicissitudo resuscitat. Nam inde quid dicā quomodo noctis tēpore cuncta trāquilla sunt ꝛ silent vniuersa quies vbiqꝫ ꝛ per totum orbem agunt longa silētia. Nullus clamor ꝛ in tpibus diei mille voces quib⁹ alij ꝓ penuria alij ꝓ violentijs clamāt alij dānis ꝛ calūnijs affligunt. Hec oīa qescere facit nox. ꝛ velut fluctib⁹ qbusdā atqꝫ vndis malorū ereptos homines ad portū quietis adducit. Et hec quidē noctis munera. diei vō tāta sunt vt de is dicere nec tēporis nec stili huius sit. Quis vero maris vsum ꝛ nauigandi vtilitatē loquat per quam quidem oēm pene orbem qui per longa a se diuiditur spatia non solum sibi inuicem notuꝫ sed socium quodāmodo ꝛ cōmunicabilem facit vt vnusqsqꝫ si quid apud se gignitur boni hoc etiam apud ꝓximos suos ꝓcul positos deferat ꝛ cuꝫ vnusquisqꝫ paruū apud se possideat terre cespitē per istud mercandi ministeriū quasi totius mūdi per oīa dn̄s efficitur ꝛ vniuerse terre fructibus vtitur. Et qd plura dicā: Uniuersus ordis efficit tanq̄ꝫ mensa. vna omnib⁹ nullo ꝓhibente sumere qd̄ vbiqꝫ est. sed parua sunt hec in munerib⁹ dei. Quid deinde dicam q̄ notam fecit deus sapiētiam suā hominibus ꝛ capaces eos esse voluit. tam ineffabilis muneris. Et hoc fecit cum ipsi nondū aliqd apud eum meriti collegissent. Cunqꝫ eis intellectum cōcessit diuinorū rerū qꝫ eternarū eis prestiterit habere noticiā. homo tamē erga tanti muneris datorem extitit ingratus. ꝛ nec sic quidem eū respuit diuina clemētia. sed hoc qdeꝫ q̄ videtur pena ꝑuaricationis imposita remedium fuit nolentis vltra procedere malum. sed furorem temeritatis atqꝫ audatie reprimētis. Hec ꝛ horum similia ex diuinis beneficijs reminiscens iustus ex multo magis ea que ad dispensationē spectāt vnigeniti filij dei: queqꝫ per eū futura promittuntur bona per horas singulas ꝛ momēta cōsiderans ꝛ in corde suo discutiens atqꝫ ad imensum beneficiorū eius pelag⁹ aspiciens dicebat. Quid retribuā dn̄o pro omnib⁹ que retribuit mihi Et peccata quideꝫ ꝓpria sine intermissione diudicat ꝛ retractat.

iustitie

iustitie vero sue in nullo penitus meminit: non sicut nos agimus
qui de peccatis qdem nostris que multa sunt ⁊ grauia nec qdem
mentionē facim⁹. nō dicam cogitam⁹ aut ingemiscim⁹. sicubi ve-
ro parū aliqd boni operis agere videmur. hoc sine intermissiōe
⁊ dici volumus ⁊ audiri nec desinim⁹ prorsus tumidi incedentes
⁊ elati donec ⁊ ipum parū si forte gestum est boni opis: per iactā
tiam euacuet̄ ⁊ pereat. Hec ⁊ horū similia intuēs iustus dicebat:
qd est homo qđ memor es eius. Et iterū humane vecordie igna
uiam notans aiebat. Homo cū in honore esset nō intellexit com
parat⁹ est iumētis insapiētibus ⁊ similis fact⁹ est illis. Hic est affe
ctus serui fidelis: vt benificia dñi sui que cōiter data sunt omnib⁹
quasi sibi soli prestita reputet: ⁊ quasi ipe sit omniū debitor ⁊ pro
omnib⁹ ipe solus habeat̄ obnoxi⁹. Hoc fecit ⁊ paulus qui mor
tem dñi ⁊ saluatoris nostri que pro vniuerso impensa est mundo
sibi soli: prestitam dicit. quasi enim de se solo loquens ita scribit.
Quod enī nunc viuo in carne in fide viuo filij dei qui tradidit se-
meipūm pro me. Hec autē dicebat non coangustare volens altis
sima: ⁊ per orbem terre diffusa christi munera: sed quasi q vt dixi
mus pro omnib⁹ se solū iudicaret obnoxiū. Et re vera qd inter-
est si ⁊ alij prestitit: cū que tibi prestita sunt ita integra sint. ⁊ ita ꝑ-
fecta: quasi nulli alijs ex his aliqd fuerit ꝑstitū. Ideo deniq3 ⁊ il-
la boni pastoris parabola. non dicit q2 venit oues multas quere
re sed vnā. Vna nāq3 est quia sic omnib⁹ quasi vni diuina benifi
cia conferunt̄. Hec ergo sunt pro quib⁹ affligebat̄ dauid ⁊ luge-
bat. Et enim qui pecuniam mutuā sumūt. si non hēant vnde re-
stituant sed multo fenore opprimant̄ neq3 cibum capere neq3 qe
tem possunt excruciati sollicitudine consumptiq3 vigilijs. Quo-
mō ergo nō iustus excrucietur considerans nō in pecunia sed in
actib⁹ se esse debitorem. Sed nos nō ita agimus. imo vero si visi
fuerimus vel parum aliquid ex multis debitis soluere iam vide-
mur nobis nō tam soluisse debita q3 opes plurimas: ⁊ largos in
celis recondidisse thesauros imo qđ est infelicius nec hoc quidē
parū qđ agere videmur. ita honeste ⁊ emēdate gerimus vt decet
liberos s3 potius regrim⁹ si mercedem habeamus ⁊ si grādis sit
merces in eo qđ facere videmur: ⁊ si reputet̄ nobis ad mercede3.

In verecunda satis ꝛ non tam libero digna vox q̃ʒ mercẽnario. Quid ais o homo? Quid ineptius. Ad hoc creat⁹ es vt ꝯditori tuo placeas: vt dño tuo seruias: ꝛ tu de mercedib⁹ cogitas. Si. n. te agentẽ qḋ tibi p̃ceptum ẽ conici iubeat dñs tuus i gehẽnã: aliq̃ tibi erit ꝯtradicẽdi potestas. Tu eni seruo tuo operãti que iubes mercedes paras. Si oĩno dignus fueris agere que deo placeant aliã adhuc preter hoc ipm qḋ placere meruisti mercedẽ requiris Vere ignoras quãtũ boni sit placere deo. si eni scires nunq̃ʒ aliḋ aliqd extrinsecus mercedis ac muneris expeteres. Nescis qꝛ maioꝛ augeẽ tibi merces qñ non spe mercedis oparis: sed studio placẽdi. Aut nõ vides quõ ꝛ apud hoĩes illi maxime famuli diligũtur: qui nõ taʒ accipe a dñis q̃ʒ placere eis ꝛ obedire gestiunt. Et si hoĩes ita erga sibi siles agunt. tu qui tanta a deo benificia cõsecutus es: ꝛ alia nihilhomin⁹ spas bona si qd pro salute tua egeris p̃us etiam pene q̃ʒ geras de mercedibus percõctaris. Propter qḋ miseri sum⁹ in oĩbus ꝛ frigidi. nec in aliqḋ opus bonum parati. Ob hoc neqʒ cõpunctionem cordis vnq̃ʒ meremur accipere: neqʒ colligere intra nosmetipos virtutẽ eius. ꝛ neqʒ possum⁹ humilitatem nr̃aʒ fragilitatẽqʒ cognoscere: neqʒ peccata nr̃a añ oculos hẽre: neqʒ ecõtra diuina beneficia ꝯsiderare. Hinc ẽ q̄ neqʒ ad illos q tam p̃cipuã ꝛ districtã vitaʒ ducũt respicimus: neqʒ ad studium boni opis incitamur. sed ne hoc qdem qḋ frequẽter videmur nosmetipos peccatores ꝓnũciare cũ veritate ꝛ affectu animi loqmur. Deniqʒ ex eo arguimur qꝛ si hec ab alio audiamus que ipi de nobis ꝓnunciare videmur statim indignamur ꝛ irasci mur ꝛ iniuriam nobis factã cõquerimur. Sic ficta in nobis ꝛ simulata sunt oĩa vt ne illum qdem publicanũ possimus imitari q cũ peccata sua audiret ab alio exprobari: nõ solum patienter tulit sed addidit cõfessionẽ suam Et hinc q̄ iustificat⁹ discessit magis q̃ʒ ille phariseus q exprobauerat. Nos vero neqʒ exomologesis ipa vel cõfessio quid sit nouim⁹: cũ mille malis repleti simus. Sʒ oportebat nos nõ solum scire exomologesim ꝛ cõfiteri quia multa i nobis delicta sunt. veꝝ ꝛ vnũqḋqʒ peccatũ ꝛ maius ꝛ minus q̃si in libro ita in corde nr̃o hẽre descriptũ ea q̃ frequẽti⁹ recẽsere: atqʒ añ oculos ponere: ꝛ tanq̃ʒ hec nup admissa lugere. Ita

eni ꝛ aīe arrogantiā frāgeremus frequētius eam de malis suis ꝛ vicijs cōmouentes ꝛ cautella nobis ne vltra in eadē delicta incideremꝰ acrioꝛ nasceret. Tantū eni boni cōfert meminisse malorum ꝛ meminisse frequētius hoiem peccati sui: vt etiā iudicamus paulum aplm ea que iā abolita fuerāt ꝛ deleta adducere i mediū ꝛ cū culpa depse tibꝰ non eēt: qm̄ recoꝛdatōem peccatoꝝ luctuꝫ gemitūqꝫ sciebat aīe ꝓdesse. etiā illa cōmemoꝛat q̄ per ignoꝛantiam cōmissa gr̄a baptismi ꝛ confessio fidei abolcuerat. Sic.n. dixit qꝛ xp̄s iesus venit in hūc munduꝫ: peccatoꝛes saluos facere: quoꝝ p̄mus ego sum. Et iterū. Et fidelem me existimauit ponēs in ministeriū qui pꝛius fui blasphemꝰ: ꝛ psecutoꝛ: ꝛ contumeliosus supꝛa modū psequens eccliam dei ꝛ expugnās eā: ꝛ qui non sum dignꝰ vocari apl's. Et eni licet reatu absoluamur ꝑ peccatis tn̄ pꝛioꝛibꝰ si adducant ante oculos sufficiēter incutere pn̄t aīe verecūdiam ꝛ ꝓuocare eam ad amoꝛē eius qui tam multa ꝛ tā magna cōcessit. Nā ꝛ simon cuꝫ interrogatus esset a dn̄o: qs ex illis duobꝰ debitoꝛibꝰ qbus feneratoꝛ relaxauerat debitū plus eū diligeret ꝛ ille rn̄disset qꝛ ille cui plus dimisit audiuit a dn̄o. Recte rn̄disti. Opoꝛtet ergo recoꝛdari p̄oꝛa delicta ēt ea pꝛo qbus veniam ꝯsecuti sumꝰ: vt intuentes q̄ꝫ ingentē modū debiti remisit nobis deꝰ ꝛ amplius eū diligere possimus. ꝛ verecundiā pudoꝛēqꝫ cōcipe: atqꝫ ex his coꝛde cōpungi considerātes qꝛ nisi miseratio ipsius subuenisset tm̄ illud peccatoꝛū pondus sine dubio in imis oēs nos inferni penis supplicijsqꝫ pꝛessisset. Paulus etiā illa meminerat que pemerat indulgentia. nos v̄o nec ista recoꝛdamur q̄ post baptismum cōmisimꝰ. in qbus vtiqꝫ periculuꝫ nō saluum ē ꝛ reos nos atqꝫ in vinculis positos tenēt. Quod ꝛ si aliqn̄ ad recoꝛdationē venerimꝰ: ꝛ nisi fuerimus paululum inde cogitare ꝛ esse sollicitū statim effugit cogitatio: ꝛ transimꝰ ad alia. ne integra qdem hoꝛa patimur aīam nr̄am afflictōe memoꝛie huiꝰ astringi Hec igit̄ cā est ꝙ malis addimus mala dū pꝛioꝛū memoꝛia non pmanet. nec doloꝛe aliqs i vrit̄ pꝛo cōscia delicti. Hinc est vn̄ nec ad ꝯfessionē accedimꝰ. Quō eni cōfitebimur quoꝝ nec memoꝛiam qdē tenemꝰ. Et sic ꝯsuetudine contēnēdi dū de p̄teritis doloꝛ nullus ē facilius supuenientibus malis locū damus. Quod si oīs

ex anima stimulus auferatur ⁊ cunctā ei securitatis frena laxent̄ quis eam post hec tenebit: aut quis eam post hec de precipiciis re uocabit. Et quid ꝓhibet vbi nihil metuitur. vbi nihil verecūdie. nihil pudoris admittit̄ vt non in oēs pditionis foueas demergatur. Pro his ergo lugēt sancti: ⁊ gemit⁹ suos cōferunt in conspectu dei. Sufficit enī sanctis ⁊ magnis sicut ⁊ vos estis ad cōpunctiōem cordis recordari diuina benificia: ⁊ operū vestroꝝ gloriam: nō vobis ipsis assignare sed deo. Sufficit vt sicubi vel parū aliquid vos latuit. quāto vos magni estis tāto id velut a magnis viris cōmissum grauius iudicare. Sufficit cōsiderare illorum vitas. qui sūmas vite: ⁊ sanctitatis regulas seruarūt: ⁊ per oīa placuerunt deo. sed ⁊ naturā peccati cōsiderare velocez: rapidā subreptiuā. ⁊ ob hoc incerta eē que futura sunt: ⁊ valde dubia: ⁊ taz piculosa: vt ea etiā magnus ille metuat paulus Hoc enī iudicat cū dicit timere se: ne forte cū aliis p̄dicauerit ip̄e reprob⁹ fiat. Et iterū cū ait. Qui se existimat stare videat ne cadat. Sic aūt ⁊ beatus dauid benificiorū dei numerūq; eius memoriā recolens. cōpunctiōem cordis querebat in quo ait. Quid est homo q̄d memor es eius. aut filius hoīs quoniā visitas eū. Minuisti eū paulominus ab angelis. glīa ⁊ honore coronasti eū ⁊ cōstituisti euz sup opa manuū tuarum. Cū vero operū meritorūq; suoꝝ ostendit cōfidentiam nō hēndā dicit. Quis ego suz dn̄e mi. ⁊ q̄ dom⁹ p̄ris mei. Quoniā dilexisti me in his ⁊ nō sunt pro nihilo habita hec in cōspectu tuo dn̄e. ⁊ locut⁹ est pro domo serui tui in longitudinē. Hec aūt lex hoīs dn̄e mi dn̄e ad te. Et q̄d adiciet dauid adhuc loqui ad te. Sed ⁊ maiorū memoriā facit. ⁊ semetip̄m q̄si longe ab eorū virtute cōstituit. Cū enim dixisset in te sperauerūt p̄res nostri. de semetip̄o in posterioribus ait. Ego aūt sum vermis ⁊ nō homo. De futuris aūt q̄si trepidus ⁊ incert⁹. hoc mō seip̄m suscitat ⁊ dicit. Illumina oculos meos ne vnq; obdormiā i morte. Incusat aūt semetip̄um sup multitudine pctōꝝ hoc mō ⁊ ait. Propiciaberis pctō meo. multum est enī. Vobis ergo maioribus ista sufficiāt. nobis āt cū his adhibēda sunt. etiā aliena medicamēta fortiora. ⁊ q̄ possit destruere q̄dem arrogātiā inserere vo dolorē cordis ⁊ aī merorē. Recordande nāq; sunt nob mltitudi

nes peccatorum recordanda cõscientia maculata: q̃ vtiq3 cũ stimu-
lare nos cepint: nequaq3 elationi aut arrogãtie locu3 relinquent.
Propter qđ rogo ꝛ deprecor p illam ipam quã pro uite tue me
rito acqsisti fiduciã apud deũ: vt porrigas nobis manũ sepius i-
terpellans pro nobis dñm: vt possum⁹ lugere nosmetipos ꝛ pec
catorum nr̃orum pondus resoluere multitudin lachrymarũ: ꝛ ita p⁹
hec. non eni semp flendũ est. ꝛ nihil agendũ apprehẽdere aliquã
vitam deo placidã: ꝛ ad celum ducentẽ. ne forte cũ malis nostris
descẽdamus in infernũ. vbi nemo est qui cõfiteat dño. vbi patia-
mur ea que patiunt impij. dũ nullus fuerit qui exoret pro nobis
dũ eni sumus in hac vita: ꝛ nos iuuari a nobis possum⁹: ꝛ vos
potestis in nobis cõferre beneficia. Cum aũt abierimus illuc. ibi
neq3 amic⁹: neq3 fr̃: neq3 pr̃ ibi idoneus erit: ad liberãdum eu3 q
supplicijs deputat. Quo enim qui in luce est accedet ad eũ qui in
tenebris tradetur. Ubi cum nullum sit ex scõrum collatione refrige
rium: eternas tamen expendem⁹ penas effecticib⁹ inextricabilis
imortalibus flammis.

Eiusdem beatissimi Joãnis Crisostomi de reparatione lapsi liber incipit feliciter.

Quis dabit capiti meo aquã ꝛ oculis meis fontẽ lachrymarũ: Oportuni⁹ nũc a me. q3 tunc a ppha dei dr̃. Licet. n. non vrbs inclita nec gens integra lamentanda mihi sit aĩa tñ flenda est: multis gentib⁹ nobilior multisq3 vrbib⁹ pciosior. Nã si vn⁹ qui fecerit voluntatẽ dei melior est q3 multitudo iniquorum. melior ergo ꝛ tu eras quondã q3 mltitudo iudeorum. Propter qđ nemo miret si forte plixiorib⁹ ego nunc vtar lamentis ꝛ amariores pfundam flet⁹. q3 tũc ppha pfudit. Non. n. vrbis vt dixi capte excidia defleo: nec vilis vulgi captiuitatẽ lamẽtor sed insignis aĩe lapsum ꝛ tẽpli in quo xp̃s hitabat excidiũ. Si qs. n. ornamẽta quondã aĩe tue nouit: q̃ nunc diabolica flãma ɔsumpsit si qs tẽplũ corpis tui ɔtẽplat⁹ est tũc cũ castitatis splẽdore fulgebas puã pfecto ꝛ valde iferiorẽ illã pphicam lamẽtatiõ3 putabit in q̃ barbarice man⁹

sancta scõꝝ polluisse deflent ⁊ sacras edes ignis pplatus hostilis
vbi est ꝯtaminata cherubin ⁊ archa ⁊ ꝓpitiatoriũ tabuleqꝫ lapi
dee ⁊ vrna aurea lamẽtant. Hec eni lamentatio q̃ ego defleo tãto
illa durior ⁊ amarior. q̃nto verius cũcta hec ⁊ euidẽtius ĩ tua aĩa
quã intra illius parietes tẽpli erãt q̃ꝫtoqꝫ hoc sanctius mlto fuit
qḋ in te erat tẽplum. Nõ eni auri ⁊ argenti metallo sꝫ virtutibꝰ aĩ
⁊ donis spũs sancti radiabat. Habebat. n. archam ĩtra se ⁊ duo-
cherubin. i. fidem pr̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci sitam. Sed nũc nihil hoꝝ
in te est. Ablata sunt cuncta hec ab aĩa tua. Nudata est oĩbus or
namẽtis suis cunctisqꝫ q̃ diuinitꝰ fuerat muneribꝰ ꝯsecuta reman
sit spoliata deformis ⁊ turpis. Perijt ab ea oẽ munimẽ ⁊ oĩs cu-
stodia. Non iã ostium clauditᷣ. nõ seruatᷣ ingressus. sꝫ patet oĩbus
malignis spiritibꝰ ad corruptelam aĩe festinãtibꝰ. Nulla inde tur
pis cogitatio. nulla cupiditas feda repellitᷣ sed si venerit fornicati
onis spũs ingreditᷣ si iactãtie: si auaritie: ⁊ si hoꝝ nequiores ⁊ im-
puriores venerint. nemo ꝓhibet: nemo ꝓpellit. Nullus. n. ei cu-
stos nullus remãsit edituus. Nã sicut prius ad celi secreta nullus
huiusmõi malis indulgebatᷣ accessus. ita nec ad purissimã mentẽ
tuã penetrare poterat vlla cõtagio. Sed fortasse incredibilia vi-
dear loq: apḋ eos p̃cipue qui priora tua nesciũt. sed hãc q̂ nũc ẽ
aĩe tue destructiõem vidẽt. Jnde vtiqꝫ est ꝙ ego irremediabilibꝰ
lachrymis plãgo: qr noui ⁊ incessabiliter lugeo dum recordor
vsqꝫ quo iterũ repedare te videã ad p̃oris gl'ie statũ. Qḋ ⁊ si apḋ
hoĩes ĩpossibile videtᷣ apud deũ tñ oĩa possibilia sunt. Jpse eni ẽ
q alleuat de terra inopẽ ⁊ de stercore erigit pauperẽ: vt collocꝫ eũ
cũ p̃ncipibꝰ ppl'i sui. Jpse est q facit sterilẽ in domo mr̃em sup fi-
lios letantẽ. Nõ ergo dubites neqꝫ desperes imitari te posse ime-
lius. Si. n. tm̃ potuit diabolus vt a celsis virtutũ fastigijs in ꝓfun
dum maloꝝ te duceret: quãto magis poterit deꝰ ad sũmũ te bo-
noꝝ verticẽ reuocare. ⁊ nõ solum in id te restituere qḋ fuisti sed ⁊
multo beatiorẽ q̃ꝫ p̃us videbaris efficere. Tantũ est ne cõcidas
aĩo neqꝫ spẽ tibi abscindas bonoꝝ. Ne q̂so accidat tibi qḋ ĩpijs
solet. Nõ. n. multitudo pctõꝝ aĩaꝫ ĩdespatiõꝫ adducit. sꝫ ĩpietas
⁊ ꝓpterea salamon nõ dixit. oĩs q venerit ĩprofundũ maloꝝ con
tẽnet. sꝫ ĩpius inquit: cũ venerit ĩprofundũ maloꝝ ꝯtẽnit. Jmpio

rum ergo ē desꝑare salutē ⁊ contēnere. cū in pͥofundū malorum
venerint nō peccatoꝝ. Impietas.n. nō sinit eos ad deū respicere
⁊ illuc redire vñ lapsi sunt. Ista ergo cogitatio que spem ꝯuersio-
nis abscindit ab ipietate descēdit ⁊ sicut lapis grauissimꝰ ceruici-
bus aīe incūbens: semꝑ eā in terrā deorsū cogit respicere. ad deū
vero non sinit sursum oculos leuare. Sꝫ virilis aīe ⁊ p̄clare men
tis est: deiicere ceruicibꝰ aīe sue pondus inimicū: imo deprimen
tem se abiicere diabolū: ⁊ imparare aīe sue. vt canēs verba ꝓphi
ca dicat ad dñm. Sicut oculi suoꝝ ī manibꝰ dñoꝝ suoꝝ: ⁊ sicut
oculi ancille in manibꝰ dñe sue. ita oculi nr̄i ad dñm deū nr̄m do-
nec misereat̄ nr̄i. Miserere nr̄i dñe miserere nostri: qm̄ repleti su-
mus despectiōe. Preclara v̄o in his v̄bis celestis p̄hie doctrina
est. Repleti inq̄t despectiōe. Hoc est qđ dicere nos voluit: qꝛ ⁊ si
peccatoꝝ nr̄oꝝ multitudine repleti sumꝰ despectiōe: atq̄ȝ obbro
briis adopti sumꝰ oculi tñ nostri ad dñm deū nostruꝫ sint donec
misereat̄ nr̄i. Nec p̄us ab obsecratione cessemꝰ q̄ȝ peccatoꝝ veni
am impetrare mereamur. Hoc vere est cōstantis aī ⁊ pertinacis:
vt nequaq̄ȝ lassescat a ꝑseuerātia deposcēdi desperatōe ipetrandi
sed ꝑsistat ⁊ ꝑseueret in obsecrationibꝰ donec misereat̄ nostri. Et
ne forte arbitreris te offensam magis ꝯhere apud deū: si cum nō
merearis audiri iportunius ꝑsistas in p̄cibꝰ recordare euangelii
parabolaꝫ ⁊ ibi iuenies ꝙ ꝑseuerātes ⁊ iportunos p̄catores dñs
nō sibi ostēdit ingratos. Ait enī qꝛ si nō dabit ei. eo ꝙ amicus eiꝰ
sit ꝓpter improbitatē tñ eius surget. ⁊ dabit ei quotquot et q̄ȝtuꝫ
opꝰ habuerit. Intellige ergo carissime qꝛ ꝓpterea diabolus de-
sperationē subiicit ipetrādi: vt spem nobis dei bonitatis abscidat
q̄ est salutis nr̄e anchora fūdamētū vite nr̄e dux itineris: quo ad
deū regredimur. Deniq̄ȝ ap̄ls dicit. Spe autē salui sumꝰ. Spes
autē q̄ videt̄ nō est spes. Spes ergo est in q̄ salus nr̄a subsistit: ⁊ q̄
de terris aīas velut q̄busdam cathenis celitꝰ depēdentibꝰ inexas
euehit ad sup̄na ⁊ reuocat ad celeste. Sedes eos q̄ sibi vehemen
tius inherent celsioresq̄ȝ eos vite huius ac terrenoꝝ maloꝝ turbi
nibꝰ reddit. Si q̄s v̄o in his positꝰ resoluat̄ aīo ⁊ salutari spei an
chorā dimittat e manibꝰ decidat necesse ē. ⁊ in abissum ꝓfundūq̄ȝ
maloꝝ necet̄. Quod cū senserit inimicꝰ. ⁊ viderit nos peccatorū

nroꝝ multitudinē phoꝛꝛentes increpatiōibus ēt ipsius ꝯscie deterreri accedit: ⁊ ipe cogitatōesq₃ nobis subijci desperādi nos oī plumbo faciēs ⁊ oī arena grauiores. Quas si recepim⁹ necesse ē nos statim pondere ipso abruptis nr̄e salutis retinaculis in ꝓfū dum demergi maloꝛū. In hec ergo ⁊ tu deiect⁹ boni ⁊ mitis dn̄i p̄cepta nunc spernis. crudelis aūt ⁊ imittis tyrāni atq₃ inimici salutis tue voluptatibus pares. Abiecisti onus leue suauis ⁊ mitis dn̄i: ⁊ ꝓ eo molā asinariā collo tuo suspēdisti. Abiecisti suaue iugū xp̄i ⁊ duras: ac fereas pꝛo eo ceruicib⁹ tuis imposuisti cathenas peccatoꝝ. S₃ quousq₃ poꝛtēdis. Sta iam ⁊ desine infelice₃ aīam sine vllo respectu. sine vlla recoꝛdatiōe demergere. Quousq₃ purges eam ⁊ p̄cipitas interitū tuum. Et mulier qde₃ illa que in euāgelij dꝛagmam: quā pdiderat inuenit cōuocat amicas ⁊ vicinas: vt ꝯgratulenṫ ei. Ego aūt ꝯuocabo amicos meos tuosq₃ ac vicinos nr̄os ⁊ depꝛecaboꝛ eos ꝯuenire: nō vt gaudeant: sed vt lugeant mecū. nec vt gratulenṫ: sed vt lamentenṫ. ⁊ ingentē plātum. sublatis ad celū vna mecum vocib⁹ reddāt. Dicāq₃ ad eos Ululate mecū o amici ⁊ plangite ꝓfundite mecū fontes fletuū ⁊ ꝓducite flumina lacbꝛymarū: nō qꝛ auri pondus imensum. nec argenti talenta innumera amisi de manib⁹ meis. nō qꝛ gēmaru₃ fila p̄ciosa pdiderim. sed qꝛ boꝛu₃ boīum carioꝛ: ⁊ oī auro oīq₃ gēma p̄ciosioꝛ amicus q vna nobiscū vite huius pelagus ⁊ mare magnū ⁊ spaciosum nauigabat nescio quō lapsus. vsq₃ in ip₃ fertur pditiōis ꝓfundū. Qd̄ si aliqs ex amicis cōsolari me voluerit ⁊ a lugēdo ꝓhibere: ꝓpheticis ad eos rn̄debo vocib⁹ dicens Sinite me amarissime flere. nec ꝑsistatis ꝯsolari me. Nō enim lugeo ꝓ carnis affectu: nec plantū plango femineu₃. vbi imoderatio lachꝛymarū culpabilis iudicaṫ: sed illud lugeo. qd̄ ⁊ magn⁹ ille ⁊ mirabilis paulus apl's lugere se dicit cu₃ scribit. Et lugeam multos ex his qui peccauere: ⁊ nō egerunt pn̄iam. Nam eos qui pꝛo cōi moꝛte caroꝝ imoderatis plantib⁹ affliguntṫ. merito quis notabit. Ubi vo nō coꝛpis: sed aīe vulnera lamentanṫ ⁊ talis aīe que in ipsa ēt moꝛte signa p̄oris pulchꝛitudinis: ⁊ admirādi decoꝛis ōndat: atq₃ extinctū insemetipa floꝛem virtutū indicijs adhuc spirātibus ꝓdat: qs ita crudelis ⁊ ab effectu totius virtutis

alienus ē. qui nō moueatur ad luctū nō excitetur ad lachrymas
Sicut enim pro morte cōi phicum est a lachrymis temꝑare: ita
in aīe morte: ⁊ talis aīe cōsolatōem recipere. ⁊ insipiēs ⁊ irriligio
sum duco. Q̄uo enim nō videt̃ sine intermissione lugēdus: is qui
oēm pulchritudinē: dudum in corporib⁹ tanq̃ȝ in lapidib⁹ aspi
ciebat qui aurū sicut lutū videbat qui delicias cunctas vt cenum
respuebat. hic subitis febrib⁹ libidinis: ac voluptatib⁹ simul ar-
rept⁹ sanitatē sil' atqȝ ornamentū mentis extinctū hēns: virtutib⁹
q̄deȝ peri t. solis v̊o vicijs ⁊ voluptatib⁹ viuit. Hunccine ego nō
plāgā. Hunccine ego nō rigē toto flumine lachrymaꝝ. quousqȝ
potero fletib⁹ resuscitare sensus ei⁹: ⁊ vitales aliquos in eo mot⁹
tꝑe elicere lachrymarū. Si. n. hi qui corpora lamētant̃ cū sciant
⁊ certi sint. nihil ꝓdesse fletus suos ad reuocandā vitaȝ defuncti.
tñ a lamentatōe cessare non pñt nos qui scimus a morte reuocari
aīam posse ꝑ ꝯuersionem: q̄uo nō medicamentū pnie: quo ma-
gis patescētib⁹ sepulchris respirare possit lachrymis vberiorib⁹
emolimur. Quinimo ⁊ ignauie nos arguēdos puto. si cū lamen
tatores corporū mortisqȝ cōis tam dire ⁊ tā vehementer hoc fa-
ciant certi vt diximꝰ ꝙ non resuscitabūt mortuos suos. nos nihil
tale pro aīe lamētatione faciamꝰ. quā restitui instatuȝ suū posse ꝑ
pniam nouerimꝰ. Nam in inferno inq̄t q̄s confitebitur tibi. Sci
mus eni plures ⁊ nr̃is tꝑis ⁊ memoria maioꝝ pro lapsos ab iti-
nere recto: ⁊ p̄cipitatos ab ingressu vie anguste. ita rursus esse re-
paratos: vt posteriorib⁹ p̊ora transierint: atqȝ ad palmaȝ ꝑuene
rint ⁊ coronā numeroqȝ rursus ⁊ choro inscripti credant̃ eē san-
ctorū. Sed donec ꝑmanet quis in ipa adhuc flāma ac fornace li
bidinū. hec ei īpossibilia esse vident̃ ēt simile prouocet̃ exemplis.
si v̊o fieri cepit: vel ꝑua ꝯuersio ⁊ initiū dederit penitēdi. paulatī
ꝓcedens ⁊ ad suꝑiora referēs pedē illa q̄dem q̄ vehemētior erat
flāma post tergū remanebit. ante pedes v̊o q̄ȝto acrius ceperit ī-
cedere. tanto oīa inueniet diuini cuiusdaȝ roris sopita refrigerio
tantū est vt vnū quod p̄cipue inimicuȝ est saluti huic caueamus.
Inimica aūt ē ꝯuersioni pnie desꝑatio: que si insederit mēti, q̄ȝtū
vis sit grāde saluādi ꝓpositum: quātuncūqȝ sit salutis desideriuȝ
desperatōe occurrēte oēs salutis aditꝰ obstruent̃. Intercepta eni

penitētie via clauditur etiā salutis ingressus. Et quō iam poterit qui extra viam est ꝛ cui ostium claudit boni opis aliqd implere cū ad bonoꝝ nō veniat ingressum desꝑatōe ꝓhibente. Propter hec ꝛ diabolus oībus modis molitur huiusmodi cogitationes plantare cordib⁹ nostris. Si eni nos desperatōis met⁹ a cul a via virtutis effecerit nullum ei aduersum nos vltra certamē remanebit. Quē eni impugnet cū nullus obsistat. Qui aūt istud resoluere poterit vinculū cōtinuo vires sue redeūt ad eum in calescit vigor aī delectabit rursus instaurare certamina. Uidebit.n. fugare se eū quem fugiebat ꝛ ꝑsequi ꝑsequentē. Qd ꝛ si forte vt se habet agonis cōditio rursus labat aut cadat nō cōtinuo lapsus sui pudore desperet: sed meminerit hanc esse agonis ꝛ certaminū legez nō vt nunq̄ȝ quis cadat: qꝛ non ille qui sepe cecidit victus dī. sed ille qui ad vltimū cessit. Nam qui cogitatiōib⁹ desperationū victus est quō vel vires repare certādi vł resistere ac repugnare potest cuȝ fugiat. nec oīno redeat ad certamen. Et nolo putes qꝛ de his mihi tantū sermo sic q in paucis ꝛ leuib⁹ peccatoꝝ sordibus īuoluunt de illo loquor qui oībus succūbuit malis qui imanitate scelerū viā sibi exclusit regni celoꝝ. ꝛ nō de infidelib⁹ fuerit. sed de fidelib⁹ fuerit: ꝛ ex his qui ꝑus placuerint deo. post hec auteȝ deciderit vel in adulteria vel ī oēs imūditias: que ve ait apl's turpe est ꝛ dicere. Nec hunc ego dico salutem desperare debere: ꝛ si ad vltimā huiusmodi malis obsessus ꝑuenerit senectutē. Sed q̄ sit rō dicti huius ausculta. Si ira dei esset passibilis affect⁹ recte dicerem⁹ nō posse restingui flāmam: que tot ac tātis peccatoꝝ accēsa sit malis. Cū v̄o impassibilem esse diuinā naturā definitio veritatis ostēdat intelligere debem⁹ qꝛ ꝛ si punit deus. etiā si penas infert. nō hec cū ira passibili. sed cū ineffabili clemētia facit medētis nō punientis affectu. ꝛ ideo valde libēter suscipiet penitentē. Penitentie enim medicamentuȝ. si preuenerit curat aīam: ꝛ nō facit eam ad medicamēta iracundie peruenire: pro iisqȝ ꝯmissit in deū Non enim propter semetipum vindicat deus vt dixim⁹ in peccatorem quasi vlciscens iniuriam suam. nihil enim tale in se recipit diuina natura. sed ad vtilitatem nostram. facit omnia. Pro vtilitate nostra ꝛ correctione inducit ꝛ penas non vt se vindicet. sȝ vt

nos emendet. Quod si persistit quis in duritia. sicut ille qui auer-
tit a luce oculos suos damnum quidem luci intulit nullum, semet-
ipsum vero tenebris condemnauit: ita et qui per cor impenitens
contemnere se putat virtutem dei semetipsum alienum efficit a sa-
lute. Quod si medicus ab his qui frenesim patiuntur: vel cerebro
moti sunt patitur iniurias. non tamen dolet pro hoc. neque irasci-
tur. Sed facit omnia que medendi ratio deposcit. quibus crucia
ri quidem videtur. ille qui patitur. Porro autem cruciatus ille.
non est iniuriarum vindicta. sed cura languentis. Denique si paruz
quid eger proficere ceperit ad salutem. statim videas gaudere me
dicum. letiusque et alacrius exequi reliquam curam. nec vsque pror
sus iniuriarum memoriam. sed salutis in omnibus gerere profe-
ctum. Quanto ergo magis deus etiam cum in vltimam incide-
rimus insaniam: non vltionis affectu pro his que commissimus
mouetur in nos sed cupiens visceribus nostris inueteratos vici-
orum curare langores pro hoc et dicit omnia et agit cupidus sa-
nitatis nostre non pene. Quod quamuis ratio ipsa pietatis suffici-
enter ostendat. tamen ne tibi de huiusmodi sententia dubitatio vl-
la videatur. possumus hec etiam de diuinis scripturis quod ita se ha
beant edocere. Dic enim mihi quid sceleratius fuit rege babilo-
nio. qui cum in multis esset dei potentiam expertus. ita vt prophetam eius
adoraret et iuberet ei thus et myrram imolari. rursus tamen aduersus
deum ad priorem superbiam deuolutus est: et eos qui imaginem eius adora-
re noluerunt preferentes venerationem dei iunctos in fornacem eiecit ignis
ardentis. et tamen hunc tam imanem. tam impium prouocat deus ad penitentiam: et
dat ei conuertendi materias. Primo quidem ex hoc ipso quod in forna-
ce ignis tribus pueris sociatus apparuit. cum deinde quod visionem vidit il
lam: quam interpretatus est daniel: que vel sola sufficeret lapidea etiam
corda mollire. Sed postquam rebus ammonitus est accessit etiam sermonum
per prophetam cohortatio. Accessit enim et prophete consilium dicentis.
Propterea o rex consilium meum placeat tibi. et peccata tua elemo-
sinis redime: et iniquitates tuas misericordijs pauperum fortassis
erit patientia dei inde delictis tuis. Quid dicis ad hec vir sapiens,
et beate? Post tantos lapsus est adhuc reditus ad vitam. Est mihi
crede est quia et post grauissimam egritudinem atque ab ipso pene mortis con

finio redit sanitas: ⁊ post desperatā insaniā multi resipiscūt. Ecce eni vt supra memorauim⁹ rex iste babilonius oēs iam sibi adit⁹ salutis excluserat per id qḋ deū se fecit: ⁊ eū qui se ad regni celsa fastigia pduxit qui sibi celestiū ēt ministeria reuelauit qui futuroꝝ quoqꝫ sciam dedit ⁊ regni totius archana reseruauit: q magicas astronomicas gazarenas caldaicasqꝫ pstigias pphe sui diuina iterpretatiōe confudit ⁊ in celestiale sacrm captiui puerili sapiētissima diftione patefecit. ita vt nō solum sūmo deo credere videret sed ⁊ in oī orbe deū danielis. deū verū esse pdicaret: ⁊ non solum post hec hūc ipm negauit: sed ⁊ intantā rursus insaniā deuolutus est: vt seruos dei qui nō adorarent imaginē eius in fornacē pcipitaret ignis ardentis. Et tam̄ nec ibi qdem cure ⁊ remedij eius obliuiscitur diuina miseratio: sed in ipso vt diximus. ignis incendio vbi flāmis tradiderat pueros deū colentes etiā vbi eū non terroribus sed mirabilib⁹ mitigaret. Poterat eni ⁊ ignez restinguere ⁊ imbrem celit⁹ iundare: sed hoc nō facit ne plus accēdat insaniaz sed permittit intantū exaggerari flāmas quātuz furētis poscebat imanitas. ⁊ nō inferri phibet penas. sed illatis ptātez adimit cruciandi. Et nequis videns non vri pueros putaret fantasma esse. nō flammas que videbantur permisit exuri flammarū ministros eos scilicet qui circa fornacem astabant. vt ostenderet quia vere ignis erat. qui videbatur. sed erat preceptum dei ignis virtute validius. Omne enim quod est necessario famulatur ei aquo vt eēt accepit originem. Suscepit ergo ignis ille sanctorū corpora. Et precepto dei ac voluntate nature. qua vrit oblitus sola in eis illa parte qua illuminat operat⁹ est. ita vt sanctum ac fidele depositū non corruptum redderet sed illustratum. Processerunt enim de fornace ignis tanqꝫ de aula regali mirādi omnib⁹. ⁊ oib⁹ venerādi. Nullus tunc conuertit oculos suos ad regem purpura ⁊ diademate refulgentem. sed relictus est acunctis tanquā si non esset. quia omnium in se mirabiles pueri rapuere conspectus. Quis enim non stuperet ad corpora iuuenum pauitasse flammas ⁊ nō solum viscera refugisse sanctorum. verum nec capitis quidem comam quod est oīum fragilius. aut sūmam saltē vestimenti fimbriā pstrinxisse. Quis nō miret in eis mēbra montib⁹ vestimēta

metallis capillos adamante fortiores. Sed ⁊ in eo admirationis
cumul⁹ accrescit ꝙ in medio flāmarū positi hymnū deo canebāt
cū vtiq₃ notū sit eos qui tradunt flāmis statim vt os apuerint ab
sumi. Et illi qdē beati pueri manent apud deū gloriosi: ⁊ apd̄ ho
mines mirabiles. rex v̾o impius nec mirabilib⁹ mouet̄ nec visio-
nis ⁊ cōfessionis sue sacr̄a mirat̄. sed ꝑmanet incredulus: nec tam̄
punitur. Neq₃ enī vincitur in eo patiētia dei sed tp̄e plurimo sub-
stentat⁹. vis diuina aliqn̄ corripuit. nō preterita puniens. s₃ emen
datōem ꝓspiciens in futurū. Deniq₃ non in ꝑpetuū damnat̄. sed
paruo tp̄e correptus. ⁊ annis paucissimis emēdat⁹ ad p̄orez rur
sus regni reducit̄ statum. ita vt nihil damni pateret̄ ex pena lucri
autē plurimum ex emēdatione acquireret. Talis est mihi crede
talis erga hoīes pietas dei nunq̄₃ spernit penitētia₃: si ei sincere ⁊
simpliciter offerat̄ etiā si ad summum quis ꝑuenit maloꝝ. ⁊ inde
tamē velit reuerti ad virtutis viā suscipit ⁊ libenter amplectitur fa
citq₃ oīa q̄tenus eu₃ ad p̄orem referat statum ⁊ qd̄ est adhuc pre
stantius ⁊ eminētius. etiam si nō potuerit quis explere oēm satis-
factionis ordinē quātulūcunq₃ tamē. ⁊ quanlibet breui tempore
gestam nō respuit penitentiā. sed suscipit etiā eāipsam. nec patitur
q̄uis ⁊ exiguā conuersionis perire mercedem. Hoc enim mihi
videt̄ indicare Isaias. vbi de pp̄lo iudeoꝝ talia q̄da₃ dicit. Pro
pter peccatū modice ꝯtristaui eū ⁊ ꝑcussi eum ⁊ auerti faciē meā
ab eo ⁊ contristat⁹ est: ⁊ ambulauit tristis ⁊ sanaui eū ⁊ ꝯsolatus
sum eū. Euidentius aūt nobis testimoniū dabit achb rex ille im-
pius qui cupiditatis quidē sue predam: vxoris nequitia quesiuit
sed ꝑturbatus ipsius sceleris imanitate penituit: ⁊ cilicio circūda
tus facin⁹ suum fleuit. atq₃ ita erga se dei misericordiā ꝓuocauit.
vt cunctis eū absolueret malis. Sic enī ait deus. Et dixit dn̄s ad
helyam. Vidisti quō cōpunctus est achb a facie mea. Et q₂ fle-
uit in cōspectu meo: nō inducam mala in dieb⁹ eius. Sed ⁊ post
hūc manasses iterū qui oēs tyrānos imanitate supauit scelerum.
q tēplum dei idolis repleuerat celesti cultu vacuatū qui cultū di-
uine religionis ⁊ obseruātiā legis euerterat. hic ergo ipietate sce-
lerū sup grediens oēm memoriam tn̄ q₂ penituit: iter amicos dei
postmodū numerat⁹ est. Qd̄ si vel hic vel illi q̄s supra memora-

nim⁹. ꝯsiderātes imensitatē scelez suoz ꝯuersionis ⁊ pnie reditū desparissent ab oib⁹ vtiqz bonis q̄ eos ex emēdatōe ꝯsecuta sūt decidissent. Quinimo r̄spiciētes ad ineffabili miseratōis dei ⁊ imēse bonitati ei⁹, ꝓfundū diabolica qdē aceruicib⁹ suis desperatiōis vincula soluerūt. suscitātes v̄o semetipos ꝯuersi sūt ad virtuti viā ⁊ reuocantes aprecipitio pedē. cursum rursus ꝯsumauere bonū Hec qdez de exemplis nobis dicta sint sanctoz. Audi nūc q̄uo etiā sermonib⁹ ꝓpheticis ad cōuersionē iuitemur a dn̄o. Hodie inquit. si vocē eius audieritis nolite obdurare corda vestra. sicut in exacerbatiōe. Quod aūt dicit hodie oē tp̄s quo viuim⁹ iudicat. etiā ad vltimā vsqz si ita res exigat senectutē. Non. n. tp̄is longitudo: sed affect⁹ sinceritatis ⁊ penitudo pensat̄. Aut nō legim⁹ leuitas peccatū illud grauissimuz indeserto. nō tp̄is longitudine sed diei vnius hora exigua diluisse. Sed ⁊ latro q pendebat i cruce nō eguit ꝓlixitate tp̄is vt ingressum paradisi mereret̄: sed tm̄ ei spacij suffecit: quātum expedi potuit donec vnū proferre sermonem posset. ita vt intra momētum tp̄is totius vite scelerib⁹ absolut⁹ p̄cedere ad paradisū ēt ap̄los mereret̄. Quid aūt ⁊ martires Nōne frequēter videm⁹ vna die. interdum v̄o ⁊ sub vnius hore spatio coronas sumere ingentiū p̄mioz. Ideo audiendū est tantūmodo ⁊ ꝓmptis atqz incitatis aīs aggrediendū: vt q̄daz velut indignatiōe ꝓmoti irascamur: aduersus deceptricem nr̄am libidinem ⁊ affectū. atqz amorē nr̄m cōuertam⁹ ad virtutē. Hoc est eni qd̄ vult ⁊ possit deus a nobis. Non querit tpum longitudinē nec afflictiōem crucis. Ad hoc p̄cipue respicit. si vera ⁊ sincera sit ꝯuersio. Ideo deniqz videm⁹ aliquotiēs nōnullos cepisse postremos ⁊ factos eē merito p̄ores. Non ergo cecidisse ita malū est. sz post lapsum iacere ⁊ nō resurgere: ⁊ cū q̄dam velud voluptate iā ac resolutione peccare desperatōisqz sermonibus mali ꝓpositi vitiū tergere. Cōtra hos eni etiā ꝓpheta cū q̄dam indignatiōe proclamat dicēs. Nunqd qui cadit nō resurgit: aut qui auersus ē nō reuertit̄: Quod si dicas q̄ritur si aliqs fideliuz cecidit: ⁊ potuit reparari audi ad hec. in hoc ipso qd̄ dicim⁹ cecidit stetisse eū aliq̄n anteq̄z caderet ꝯfitemur. Nemo cecidisse eū dicit q semp iacuit: ⁊ nunq̄z stetit. Proferim⁹ tm̄ ex scripturis diuinis si q̄ sup hoc vel i

parabolis vel ꝑ aptas ſniās dicta ſunt:ſi q̄ etiā in maioꝝ ꝯtinētur
exemplis. Quid tibi videt̃ aliud ꝯtinere ouis illa que cū a nona-
ginta nouē ouibꝰ aberraſſet reqſita eſt poſtmodū ⁊ paſtoris hu-
meris reportata nō ne apte ⁊ lapſum ⁊ repatiōem fidelis oſtēdit.
Quis.n.eſt ⁊ ipa:ſicut ⁊ ille nonaginta nouē ⁊ nō alteriꝰ: ſ3 vniꝰ
eiuſdēꝫ gregis ⁊ vnius eiuſdēꝫ paſtoris. Hiſde3 nāꝫ paſcuis
ꝑus qbꝰ ⁊ cetere iiſde3 poculis hiſdēꝫ cubilibꝰ vtebat̃. S3 erra
uit errore nō mīmo. Per montes.n. ⁊ colles euagata ē longis.ſ.
⁊ difficilibꝰ circūacta erroris anfractibus. nec tñ reliqt eā paſtor
bonus ꝯſumi i erroribꝰ ſuis: ſ3 reqrit ⁊ reuocat. Reuocat aūt nō
violēter purgēs. nec v̄beribꝰ cogēs. ſ3 ꝓpriis humeris ſubuectās
Sicut.n. optimi quiꝫ medicoꝝ eos q̊s viderīt tabo longe egri-
tudinis afflictos tolerāt ⁊ in illis rigorē tēperāt medicine ⁊ delica
tiꝰ ⁊ teneriꝰ agūt cū eis. ita ⁊ deꝰ eos q̊s viderit pctīs vehemētius
eē corruptos nō diſtricta iſtātis ⁊ ardua obſuātie itentōe reuocat
ad viā v̄itatis: ſ3 ſenſim ⁊ paulatī. ita vt inq̄ꝫ plimis ſuſtētet ac plu
ribꝰ ſuppleat ne dura eis videat̃ ⁊ ardua repētina ꝯuerſio ⁊ nō tā
peccādi amore tracti reſidere videant̃ i erroribꝰ q̄ꝫ ꝯuerſiōis aſpi
tate deterriti. S3 nō hec ſola pabola moderatōe3 nob ꝯuerſiōis
oñdit veru3 ⁊ illa q̄ de luxurioſi filij reditu ſcribit̃. Et ille.n. filius
erat:nō erat extraneꝰ germanꝰ eiꝰ erat q nunq̄ꝫ a pr̄e diſceſſerat.
Filiꝰ ergo erat q ad vltimos maloꝝ fines dī ꝑueniſſe. Abierat.n.
i regionē lōginquā. ⁊ lōge ſatis a deo effectꝰ q fuerat diues ⁊ no-
bilis deterior ħuo ⁊ mercēnario factꝰ ē. ſ3 tñ regreſſus ⁊ penitēs i
antiquū recipit̃ ſtatū in ꝑſtināꝫ gl'ia3 repat̃. Qð ſi deſpaſſ3 ⁊ eru
buiſſet ꝓ his q̄ acciderāt ⁊ reuerti ad pr̄e3 māſiſſetꝫ i regione lō
ginqua ⁊ aliēa. nō vtiꝫ adeptꝰ eēt ea q̄ adeptꝰ ē: ſ3 fame ꝑditꝰ infe
liciſſimam morte3 ſubiſſet. Uides ergo q̄ꝫta ſit penitētie vtilitas
quāta ꝯuerſionis ſpes ꝑ penitētiā. Filius ꝓdigꝰ recipit ꝑoris glo
rie ſtatū ꝑ pniam quē ſenior frater hēbat ꝑ pleuerātiā. Et ſi audire
in talibꝰ fas ē. videt̃ mihi ꝙ ex ꝯuerſiōe h̄ ēt amplꝰ aliqd meruit
Uide eni q̄uo ſenior frater dicit. Ecce tot ānis ħuio tibi: ⁊ nunq̄ꝫ
dediſti mihi edum vt cū amicis meis epularer. cū aūt venit filius
tuus hic q cōmedit ſubſtantiam ſuā cū meretricibus occidiſti illi
vitulum ſaginatum. Quomodo ergo non amplius conſecutus

videtur qui per penitentiaz redit cum ille edum nunq̄ȝ acceperit huic vitulus saginat⁹ sit occisus. Hec igitur carissime hn̄tes exē pla penitētie. nō perseuerem⁹ in malis nec recordem⁹ desperatio nem. sed redeam⁹ etiam nos ad prēm ⁊ approximem⁹ deo. Nun q̄ȝ mihi crede aduersabitur cōuersum ad se. Nos sumus qui nos metipsos longe efficimus a deo: Ipse eni dicit. De⁹ approximās ego sum ⁊ nō deus de longe. Et iterū per eundem prophetam. Peccata inquit vestra. Sperant inter me ⁊ vos. Si ergo pecca ta sunt que nos seperāt a deo: auferam⁹ emedio istud obstaculuȝ ⁊ nihil est qd̄ nos prohibeat coniugi deo. Vis ostendaȝ tibi hec non solū in parabolis dicta: sed reb⁹ impleta. Apud corinthios erat qdam vir vt videbat̄ non ignobilis. Hic cōmiserat tale pec catum quale nec inter gētes admitti solet. ⁊ erat hic ex numero fi delium ⁊ familiarium xp̄i. Quidam eni eū ex sacerdotali ordine fuisse tradūt. Quid igitur. Nunqd excidit eum paulus de nume ro eorū. qui spem gerunt salutis. Quinimo postea q̄ȝ sufficienter corinthios arguit pro eo volēs rursus ostēdere qꝛ nullum vuln⁹ est nulla egritudo que nō cedat ⁊ sanetur medicam̄to penitētie iu bet eum tradi sathane in interritū carnis vt sp̄us eius saluus fie ret: in die dn̄i nostri iesu christi. Sȝ hec iubet anteq̄ȝ de penitētia eius agnosceret. vbi vere penituit sufficit ei inquit increpatio hec que fit a plurib⁹. Et addit. Obsecro vos cōfirmate in illum cari tatem ne possideatur inq̄ȝ a sathana. Non enim ignoramus astu tias eius. Galatarū autem gens integra postea q̄ȝ credidit xp̄o ⁊ accepit sp̄m sanctum. ita vt in spiritu etiam signa ⁊ virtutes face ret. Posteaq̄ȝ ꝓpter fidem christi multa substinuit post hec inq̄ȝ omnia decidit a fide: ⁊ rursus cohortatiōib⁹ apostoli reparata ē. Vt autem scias qꝛ per sp̄m sanctū signa ⁊ virtutes fecerūt: audi quomodo ip̄e apostolus dicit. Quis ergo dedit vobis spiritum ⁊ operat⁹ est virtutes in vobis ex opibus legis: an ex auditu fidei Et rursus qꝛ multa passi sunt post fidem designat in eo vbi ait. Tanta passi estis sine causa: si tamē sine causa. Post hos ergo tā tos ac tales in fide ꝓfectus cōmiscerunt peccatum tale: qd̄ possit eos alienos efficere a xp̄o: de q̄ ipse apostolus dicebat. Ecce ego paulus dico vobis: quoniam si circūcidimini: xp̄us vobis nihil

proderit

pꝛoderit. Et iterum qui in lege iustificamini a gr̄a excidistis. ſꝫ tñ
post istos fidei casus post tam graue͂ lapsum reuocat eos: ⁊ mat
nis viscer bꝰ: vt ita dicam refouet dice͂s. Filioli mei quos iterum
ꝑturio donec formet̃ xp̄s in vobis. Quid ego aliud ꝑ hec oīa do
cet: nisi qꝛ possibile sit: vt e͂t si in vltimam qs pernicie͂ peccatoꝝ
corruat rursum in eo xp̄m per pn̄iam reformari. Nō. n. vult moꝛ
tem pctōris: sed vt ꝯuertat̃ ⁊ viuat. Conuertamur ergo o amicis-
simum mihi caput. ⁊ reddeamꝰ nos ad voluntatem dei iplendaꝫ
Propterea. n. creauit nos deꝰ ⁊ esse fecit q nō eramꝰ vt eterna in
nos cōferat bona ⁊ ꝑ̄stet regnū celoꝝ. Nō nos ad hoc fecit vt ge
he͂ne nos tradat: igniqꝫ ꝑpetuo. Regnū celoꝝ ꝓpter nos: gehe͂-
na ꝑꝑ diabolum facta est. Et hoc ita esse ex euāgelijs doceā. Ipse
⁊ eniꝫ dn̄s dicit his qui adextris sunt. Venite benedicti pr̄is mei:
ꝑcipite regnū quod vobis ꝑatū est a constitutiōe mundi. Illis āt
qui a sinistris sunt dicit. Discedite a me maledicti in igne͂ eternuꝫ
qui ꝑ̄paratus est nō dixit vobis. sed diabolo ⁊ angelis eiꝰ. Si er
go ꝑꝑ diabolum gehe͂na ignis ꝓpter hoīem regnū celoꝝ a con
stitutione mūdi paratū est. tm̄ est ne nos ipsos ab ingressu bono-
rum ꝑsistendo in malis ꝑtinaciter excludamꝰ. Dum eni sumꝰ in
hac vita. quātacūqꝫ acciderit nobis peccata. possibile est oīa ab-
lui ꝑ pn̄iam. Cum aūt abducti fuerimꝰ ab hoc seculo. ibi etiaꝫ si
penitebit nos. valde. n. penitebit: sed nulla erit vtilitas pn̄ie. Et lꝫ
sit stridoꝛ dentiū. lꝫ vllulatus ⁊ fletꝰ. lꝫ fundamus ꝑ̄ces inumeris
obsecratiōibꝰ ⁊ si pꝛo clamemꝰ. nemo audiet nemo exaudiet. ne
mo subueniet. Sed nec extremo qdem digito aquaꝫ qs infundet
lingue nr̄e posite inflāmis. sed audiemus illud qđ diues ille audi
uit ab abꝛaam: qꝛ chaos magnū firmatum est intra nos ⁊ vos ⁊
neqꝫ hinc illuc transiri pōt: neqꝫ inde huc. Resipiscamꝰ ergo tan-
dem queso frater vt dñm nr̄m iesuꝫ xp̄m tanꝙ boni serui ⁊ vtiles
requiramꝰ ne desperemus dū in hac luce viuimꝰ nos posse veniā
ꝑ pn̄iam ꝓmoueri. In inferno tm̄ vt diximꝰ pn̄ie medicamenta
nō ꝓderūt. in hac vo luce positi etiā si in extrema etate ⁊ si in vlti-
ma senectute adhibeas crede mihi curaberi. Ideo deniqꝫ diabo
lus oīa mouet ⁊ agit: vt aīuꝫ nob desꝑatiōis inducat. Scit eni qꝛ
si vel ꝑuo tp̄e qs pn̄iaꝫ gerat: q̄uis sit bꝛeuis: nō erit tñ ifructuosa

cõuersio. Sed sicut is q calicē aq̄ frigide porrexerit nequaq̄ʒ fructū mercedis amittit: ita ⁊ is q p malegestis p̄teritis penitudineʒ gerit. Lʒ min⁹ digna videat ad pctōꝝ pondus pnia tn̄ q̄ʒtuscūq̄ʒ ille mot⁹ penitēdi fuerit: vel ꝯuersionis momentū expers nō erit: remūeratōis bonoꝝ. Nihil. n. mihi crede boni opis: q̄ʒuis sit exiguū despiciet apd̄ iustū iudicē deū. Si. n. pctā cū tanta examinatione discutiēda sunt: vt ēt verboꝝ ⁊ cogitationū vnusq̄s perferat penas. q̄ʒto magis bn̄ iesta ⁊ magna in iudicio recōpensabunt ⁊ pua. Itaq̄ʒ ēt si nō putas eē possibile ad illū rursū sūme vite ordinē te posse repari. aliqd certe ad nimietate luxurie ⁊ libidis enormitate si resefces: nec hoc qdem tibi in fructuosum senties forte. Incipe tantū ⁊ initium aliqd̄ arripe melioꝝ conuersionisq̄ʒ viā sūmis salteʒ cōtinge vestigijs. Donec eni incipias difficile tibi ⁊ in accessum virtutis iter videtur. Sic nāq̄ʒ est natura rerū vt ois labor tam diu grauis putet. Donec sola ai cōsideratione pensat vbi v̄o ad rem ventū fuerit: vt operis ipsius ceperim⁹ aliquantulum pfligare. ibi iam puo quidē ois ac formido repellit. Successus v̄o operis dulcedinem parit ⁊ letitiā menti cōferūt: recuperata denuo incremēta virtutū redditq̄ʒ nos cōtinuo fortiores cum pxima videri iam cepit spes salutis. Propterea deniq̄ʒ ⁊ iudaʒ inimicus hinc rapuit ne forte q̄r sciebat q̄ eēt reditus ad salutem lapsum suū penitētia reformaret. Ego eni etiam si mirū videt esse qd̄ dico. ne illud quideʒ iude peccatū dixerim vires pnie excedere potuisse. Propter qd̄ deprecor ⁊ exoro vt oēm diabolicā cogitatiōem repellas ⁊ effuges a mente tua ⁊ velocius te cōuertas ad viam salutis. Et eni si subito te ex integro ad illum p̄orem virtutū verticem cogerē merito trepidares: merito difficile facto putares. Cum v̄o hoc a te nūc expetam tm̄ ne augescas in malis ne per dies singulos pditionis incremēta conquiras: sed vt desinas tantū ⁊ a peccato iam cesses. cur dubitas ⁊ cūctaris ⁊ retrorsum non reuocas pedē: ac solam saltē cogitatiōem bonoꝝ recipe formidas. Quid. n. Ne ipsius qdē libidinis sacietas tibi adhuc nullum fastidiū reddit. Quid profuit illis qn luxuria corporis: ⁊ p̄sentis vite voluptatib⁹: vsq̄ʒ ad diē vltimū pmanserunt. Intuere nunc sepulchra eoꝝ. ⁊ vide si est aliquid iactantie sue vestigiū: si

aliqua diuitiarũ vel luxurie signa cognoueris. Require nũc vbi vestes ꝛ ornamẽta ꝑegrina. vbi spectaculorũ voluptas. vbi asseclarũ turbe ꝛ cõuiuiorũ cessit opulentia: risus: iocus: ꝛ imoderata atq; effrenata letitia: quo abijt quo recessit. Ubi illa nũc ꝛ vbi ipsi. Quis finis vtrorũq;. Intuere diligentius ꝛ accede ꝓpius ad singulorũ sepulchra. vide cineres solos ꝛ fetidas carnes verminũq; reliquias: ꝛ recordare hũc esse corporũ finem etiam si in delicijs ꝛ letitia ꝛ si in labore ꝛ cõtinẽtia trãsegerint vitã. Atq; vtinã res oĩs: omnisq; causa nr̃a vsq; ad cineres veniret ꝛ vermes: parua viderent̃ hec damna et q̃ facile excusare possit nature ꝯditio. Nunc autẽ ꝯuerte oculos tuos ab his cinerib⁹ ꝛ sepulchris ꝛ reuoca cogitationẽ tuam ad illud diuini iudicij tribunal horrẽdum qd̕ ardens fluuius flãmeis ambit fluẽtis. vbi flet⁹ ꝛ stridor dentium. vbi tenebre exteriores. vbi vermis ille conscie q nunq̃ morit̃ ꝛ ignis q nunq̃ extinguit̃. Recordare ꝑabolaȝ lazari ꝛ diuitis illius q opum tantarũ dñs q purpura indut⁹ ꝛ bisso vnam aq̃ gustam iuenire nõ potuit: ꝛ hoc cũ esset in ardoris necessitate ꝯstitut⁹. Dic queso te qd amplius hȝ vita ista quã somnũ. Sicut n. q in metallis ꝯdẽnati vl' i alia q̃lȝ pena positi cũ forte post multũ laborẽ dure vite paululũ relaxati fuerit in sõnũ: ꝛ viderit se int̃ plurimas dapes positos epulis copiosissimis refici ac vbi surrexerit nihil sibi gr̃e ex delectatõe sõni itelligũt resedisse. ita ꝛ diues ille q̃si somniũ hũit vite h⁹ delitias. vbi discessit nihil cũ illo nisi ꝑteritoꝝ penitudo ꝛ pñtiũ pena ꝑmãsit. Hec recordare mi amice ꝛ illũ gehẽne ignẽ hisq̃ te nũc exagitant flãmis libidinis ꝛ cupiditatis oppone. est eni hoc mirabile quoddã medicamẽti genus vt ignis ignib⁹ extinguat̃. Si. n. extincti nõ fuerint isti q te nũc exagitãt. illos tibi eternos ignes acriores ꝛ inextinguibiles reddẽt Quãto tꝑe putas tibi ꝑmanere posse pñtl vite delitias. Ut ego q dẽ reor nec qnq̃ginta iã anni tibi supesse pñt: vsq; ad extremam q̃uis longissimã senectuteȝ. Sȝ ꝛ in hoc tꝑe vide q̃t a ĩteruenire pñt. Primo ꝙ nemo ẽt si vsq; ad vespam ꝑueniat cert⁹ ẽ: deinde ꝙ mobilis semꝑ humanarũ reꝝ stat⁹ est. Freq̃nter. n. vita qdem in longũ ꝓducitur: nec tamen ei facultates ꝛ diuine fideliter permanent: sed sepe accidit vt prius quis opibus: q̃ȝ vita deficiat.

Veruntñ ꝓcedamꝰ ⁊ viuere te posse annos plurimos ⁊ nullaȝ ꝑ-
mutatiõem pati. Et quãtum q̃so istud spatij est ad eterna suppli-
cia. Quãtum hoc voluptatis est ad illas execrabiles ⁊ intollera-
biles penas. Nam in hac quidem vita siue bona siue mala termi
num suũ norũt eũqꝫ velociter sortiunt̃. in futuro aũt seculo vtra-
qꝫ imortalibus spacijs protẽduntur. Adde ⁊ illud qḋ etiam pe-
ne ipius longe alia ⁊ diuersa cõditio est. Ignis eni hic qui in pre-
senti vita est absumit cũcta que recipit. ille v̓o quo susceperit sem-
per cruciat ⁊ pene sue semꝑ integros seruat. Propterea eni ⁊ in-
extinguibilis dicit̃: nõ solum qꝛ ip̄e non extinguitur: sed ⁊ qꝛ nec
eos quos susceperit extinguit aut perimit. Scriptura ⁊ eniȝ dicit
qꝛ peccatores induant in corruptionẽ: scȝ non ad honoreȝ vite:
sed ad diuturnitatẽ supplicij profuturam. Huius autẽ pene vim
⁊ ignis illius potẽtiaȝ: nulla vos exponere nullus sermo poterit
explicare. Nihil est eni simile in rebꝰ corruptibilibus siue bonis
siue malis. Verũtamẽ vt aliquam imagineȝ saltem ignis illius ⁊
pene capiamꝰ: recordaris quãdo qs febriuȝ nimio ardore succẽ
ditur que angustie qs cruciatꝰ corpori: atqꝫ anime insideãt. ⁊ ex
hac tẽporali pena metire: quãte sint illa supplitia que eternꝰ ignis
inflammat que fluuius ingẽs percurrẽs ante tribunal illud orifi-
cum. vndis penalibꝰ irrogabit. Ibi quid agemꝰ: Quid respon-
debimus: Nihil erit ibi: nisi stridor dentiũ: nisi vlulatus ⁊ fletus
⁊ sera penitẽtia cessantibꝰ vndiqꝫ auxilijs: ⁊ vndiqꝫ iualescẽtibus
penis. Nec solatium q̄dem est vsq̄ꝫ vlluȝ. Nullus enim occurret
oculis nostris. nisi soli penarũ ministri. ⁊ facies vndiqꝫ dira torto
rum: ⁊ qḋ est omniũ tetrius. nec aeris quidem ipius: vlluȝ erit so
latium aut lucis. Circũdabunt eniȝ penarũ loca tenebre exterio-
res: ⁊ ignis ille flammeus qui sicut naturã nõ habet cõsumendi:
ita nec illuminandi: sed est ignis obscurꝰ ⁊ flãma tenebrosa. In
his aũt positis qui tremor imo q̃ resolutio viscerũ sit. diuulsioqꝫ
membrorũ que aut quãte omnibꝰ sensibus cruces. nullus nunc
sermo poterit explicare. Sunt eni varie ⁊ diuerse penarũ facies: ⁊
pro peccatorũ quãtitate singulis q̄busqꝫ multiplicantur ⁊ pene.
Quod si dicas ⁊ quomodo malis tantis sufficiet corpus ad pe-
nam finem tẽporis nesciens considera que in hac vita interdum

accidunt: ⁊ ex his paruis magna concito. q̄uo interdū videmus nōnullos longissima agritudine cōfici: nec tñ eis exose vite terminum dari. Atq; ⁊ si corpus aliq̄n morte dissoluit. sed aia non cōsumitur. Unde constat ꝙ cū imortalitatem etiā corpus acceperit: nec aiam pena: nec corpus vltra iā perimat. Nam in p̄nti qdem vita euenire nō pōt: vt pena corporis ⁊ vehemens possit esse ⁊ ꝑpetua: sed alterū cedit alteri: q2 ⁊ corporis fragilitas vtrūq; non patit. vbi v̄o vtrūq; corruptela caruerit pena qdem accepta potestate deseuiet: sed nullū finem incorruptio quesita suscipiet. Nō ergo putem⁹ q2 suppliciorꝝ nimietas ip̄a dabit finem dolorꝝ: sed vt diximus peccata qdē penas accēdent. incorruptio v̄o anime ⁊ corporis nullū supplicijs finē dabit. Hic igitur nūc quāta tp̄a luxurie que delitiarꝝ spacia cōparare vis talib⁹ penis. Centum si placet ānos delitijs dem⁹. adde ⁊ alios centū si libet adde ⁊ alios centū. Que erit ex his ad eternitatē compēsatio. Nōne oē tp̄s vite huius quo delitijs frui videmur ⁊ indulgere libidini: q̄si noctis vnius somniū ad eternitatis cōparationē videt. Est ergo aliquis q vt vna nocte delectabile videat somniū eternas subire diligat penas: ⁊ illa pro his recipere vel pro illis ista mutare. Nondum descendo ad vitupatiōem delitiarū: neq; amaritudinē que in eis est nūc apio. q2 nec huiusmōi oroni hoc tp̄s est: sed tūc cū fore ab eis effugere poteris. Nunc. n. cū in eis passibilr tenearis delirare nos credis si bona libidinis que grata oibus videntur ⁊ iocūda aspera asseram⁹ ⁊ amara. Si vero ꝑ misericordiā dei euadere ex huiusmōi egritudine queris nūc qd amaritudinis. imo v̄o qd veneni libido hūerit deꝑhendes. Nūc interim ponam⁹ delitias diuitias ⁊ libidinē voluptatēq;. nec aliquid hēre decoris aut opprobrij. qd dicimus ad repositas penas. Quid faciemus ad hoc ꝙ delitie qdem velut vmbra ꝑtranseunt ⁊ velociter fugiunt. pene v̄o perpetuo manēt. Quod si equale tp̄s ⁊ idē spatiū delitiis positū eēt ⁊ pene est aliqs ita stult⁹ ⁊ ita demens vt eligeret pro vno die delitiarū vnā diem subire penarū cū soleat dolor vnius hore ⁊ qlibet cruciat⁹ corporis in obliuionē mittere oē tp̄s i voluptate trāsactū. Nūc v̄o cū possibile sit ꝑuo tpe si ꝯuertamur ad deū effugere illa oia cruciamēta penarū ⁊ ꝑfrui bonis eternis: qd differri

mus qd moramur τ diuina largitione nō vtimur. Dei.n.ineffabilis τ imensa bonitas ēt hoc ꝓuidit: vt laborū qdem tps τ agonū nō extenderet: nec longū faceret: aut eternū: sed breue: τ vt ita dicā momentum quoddā hore vnius. Hoc est.n. vita pñs. si ad illā ꝯferatur eternā. Prouidit ergo bonitas dei: vt in hac breui τ exigua vita agones eēnt τ labores: in illa vō que eterna est conore τ pmia meritoꝝ vt labores qdem cito finirenṫ. meritoꝝ vō pmia sine fine durarent. Sed hoc sicut letificat eos qui p laboruз patiētiā coronanṫ. ita affligit τ cruciat eos in futuruз q videēt se ꝑ puo τ exiguo delitiaruз tpum pdidisse qdem bona eterna. mala vō quesisse ppetua. Ne ergo nos etiā iniustū veniam⁹ aie cruciatum expgiscamur aliqn dum tps est. Ecce nunc tps acceptabile ecce nunc dies salutis. Nunc eni est penitēdi facultas τ tpus quo τ fructus cōsequitur penitentē. Verū non hec solum que dixim⁹ manent nos malas que in gehēna perferem⁹ si negligamus vitā nr̃aз. sз est malū multo his graui⁹. Excludi eni a bonis τ alienuз effici ab his que pparata sunt sanctis tm̄ generat cruciatū. tantuз dolorem: vt τ si nulla extrinsec⁹ pena torqueret. Hec sola sufficeret. Omnes eni gehēne superat cruciat⁹ carere bonis quib⁹ in potestate habueras pfui. Considera eni queso testatū vite illius inquātum tibi possibile est. Ut eni vere est cōprehēdere nullus sermo sufficiet. Sed quantū possumus ex his que legimus: τ perenigmata accepimus tenuē quādam opinioneз de ea capiamus. Dicitur de ea quodam loco: ꝗ aufugiet ibi dolor τ tristitia τ gemitus. Quid hac vita beatius quid iocūdius. vbi non est paupertatis metus. nō egritudinis ledit iniuste aut leditur nemo. Nemo irascitur. nemo inuidet. nulla cupiditas ex ardescit. Nullum cibi desideriū nulla honoris τ potestatis pulsat ambitio. Sed omni vitiorū labe sopita τ penit⁹ extincta. pax cuncta continet τ letitia tranquilla sunt omnia τ quieta iugis splendor τ lux non ista que nunc est sed tanto splendidior tanto clarior quanto splendidior: nunc est sol lucerna. Nulla ibi nox nulle tenebre: cōcursus nubium nullus nulla frigoris ardoris ue aspitas. sed talis qdā erit reꝝ tēperies quā scient illi soli qui ea digni fuerit perfrui. Nō est senect⁹ ibi. nec senectutis miseria. sз oē quicqd corruptiōis est exulat

ꝛ glīa incoꝛruptiōis cuncta circūdat. Uerū sup hec oīa est socia-
ri consoꝛtijs angeloꝝ ꝛ archangeloꝝ. ꝛ oium celestium supnarū
qꝫ virtutū ꝯturbernijs perfrui. Ultra oēm vo hanc ꝛ huiusmōi
glīam est ipsius nrī iesu chꝛisti ineffabiles adipisci ꝯspect⁹. ꝛ ma
iestatis ꝛ inenarrabili splēdoꝛe radiari. Ueꝝ ne hec subito igesta
obtutū mentis exterreāt paulatim te ad hec capiēda ꝓuocabo.
Intuere nūc celum exinde extēde paululū cogitatiōem tuā etiaꝫ
supꝛa celū. Deinde ꝯsidera totius creature transfoꝛmatiōem. nō
n. in ea q̄ nūc est q̄litate ꝑsistet. sed in aliā trāsfoꝛmabit splēdidio-
rē multo ꝛ pulchꝛioꝛē q̄ꝫtū si dici pōt aurū plumbo est splēdidi⁹
Hec eni futura edocet paulus cū dicit Quia ꝛ ipsa creatura libe
rabit a ſuitute coꝛruptōis. Nūc. n. tanq̄ꝫ coꝛruptōis ꝑticeps. mlt
ta patit que pati necesse ē. coꝛpoꝛa coꝛruptibilia. tunc aūt vbi oē
qd fragilitatis ꝛ coꝛruptiōis ē abiecerit in effabili pulchꝛitudine
decoꝛabit. Neqꝫ. n. vltra coꝛruptibilia coꝛpa patient sꝫ icoꝛrupti
bilia ea ex resurrectōe ꝑcipiet Unde ꝛ ipsa creatura imelioꝛē sta-
tū refoꝛmabit. Nulla erit tūc vsq̄ꝫ discoꝛdia sꝫ cūcta ꝯuenientia cū
cta ꝑsona. Oium. n. sanctoꝝ vna erit ꝯcoꝛdia. Nullus ibi diabo
li metus insidie demonū nulle. terroꝛ gehēne procul moꝛs neqꝫ
coꝛpoꝛis neqꝫ aie. sed imoꝛtalitatis munere met⁹ vterqꝫ resolut⁹
Sicut eni puer regi⁹. si pmo pauperis tugurij alendus traditur
vilibus nutrimētis. sub metu viuit pedagogoꝛum ꝛ magistroꝛū
quo etas pꝛima discipline artioꝛis frenis repressa adultaꝫ demū
etateꝫ pꝛobabilem reddat ac paternis natalibus dignā. at vbi ve
nerit tēpus vt aulam regni ꝛ sceptrū paterne potestatis assumat
abiectis omnib⁹ vilibus indumētis repente in habitum regium
ac paterne dignitatis infula trāsfoꝛmat. splendoꝛ purpure ꝓti-
nus ac diadematis fulgoꝛ ministroꝛū etiā succedit ambitio. sicqꝫ
honoꝛis auctoꝛitas inualescit. ꝛ efficitur tot⁹ alter ex altero. ita ꝛ
tūc tali quadā specie sanctoꝝ imutatio fiet. Et vt scias q2 nō i his
que dicimus sola pompa verboꝛum est ꝯferamus oculos ad il-
lum montē in quo trāsfoꝛmat⁹ est chꝛistus ꝛ intueamur splēdoꝛē
eius illū quo tūc in trāsfoꝛmatiōe resplenduit ꝛ nec sic qdeꝫ inue-
niemus cunctā nobis futuri seculi glīaꝫ patefactā. Illa. n. trāsfoꝛ
matio facta est. nō inquātum futuroꝝ bonoꝝ veritas hꝫ. sꝫ q̄ꝫtū

ferre poterāt oculi intuentium. Sic eniꝫ ⁊ euāgelium dicit: q̄ re-
splenduit facies eius sicut sol. Incorruptoꝝ aūt glīa corpoꝝ nō
hoc tm̄ splendoris emittit quantū ex ista corporali luce procedit
nec talem luceꝫ q̄lem nūc mortales oculi videre pn̄t: seu cape sed
tant⁹ erit future glīe splendor: q̄ꝫtuꝫ corporeus sufferre nō possit
aspectus cū tn̄ illum nō tulerit: q̄ in montis trāsformatōe resplen
duit. Unde osn̄dit q̄ tm̄ releuatū sit. quātum ferre mortalē oculi
potuerūt. nec tn̄ tulere ex integro. sed ceciderūt inquit in faciē suā
sup terrā. Tunc p̄terea si q̄s te introduceret in ꝯuentū aliquē vbi
oēs auratis amicti residerēt stolis quoꝝ in medio aliq̄s adorna-
tus gēmis refulgeret ⁊ purpura. isq̄ꝫ polliceret tibi q̄ꝑ posses in il-
lo honoratoꝝ numero ascribi. nōne cuncta gereres ⁊ oia pmo-
ueres q̄tinus id assequi posses. Ad api ergo nūc sensibus tuis ce
los. ⁊ intuere ibi cōuentū illum nō auri neq̄ꝫ vestium. neq̄ꝫ gēma
rum. sed iustitie meritis cōgregatū splendidus siderib⁹ micanteꝫ
clarius sole fulgentē ⁊ intuere ibi centū nō ex hoib⁹. sed ex ange
lis ⁊ archangelis thronis ⁊ dn̄ationibus ⁊ p̄ncipatib⁹ cōgrega-
tum ac ptātib⁹. De rege aūt qui hoꝝ medius residet dicere. nul-
la vox sufficeret. Effugit. n. oēm sermonē atq̄ꝫ oēm sensuꝫ huma
ne mētis excedit dec⁹ illud illa pulchritudo illa virtus illa gloria
illa maiestas illa magnificentia. Quid ergo dic mihi horū oium
bonoꝝ expertes nosmetip̄os faciem⁹ ⁊ alienos uti ne paruū ali-
quē suscipiam⁹ laborem ⁊ exiguo tpe libidinis illecebras refute-
mus. Si eni quottidie oporteret nos tormēta tolerare ipsāq̄ꝫ ge-
hennā puo tpe perferre: pro eo vt xp̄m possem⁹ videre in gloria
venientē. ⁊ sanctoꝝ eius numero sociari. nōne erat dignū pati oē
qd̄ triste est mō vt tanti boni tātēq̄ꝫ glīe pticipes hēremur. Audi
q̄d dicit btūs petr⁹. Bonū est inquit nos hic esse. Qd̄ si ille tenuē
quandā future glīe imaginē videns oia subito proiecit ex aio dul
cedine visionis quā p̄spexit inexus q̄d diceret aliq̄s si ipsam reꝝ
faciē: vt se hꝫ veritas cōtemplet. tunc scꝫ cuꝫ celestis aula pandet
ac regē celi nō iam p speculum ⁊ inenigmate sed facie ad faciē re-
uelauerit. nō p fidem sed p spēm cōtuendū. Nōnulli imptoꝝ pu
tant sibi satis esse optabile videri si gehēna tm̄modo careant. ego
aūt multo grauiores q̄ꝫ gehenna est dico esse cruciat⁹: remoueri

ꝛ abijci ab illa glīa. Nec puto ita esse acerba supplicia gehēne vt sunt illa quibꝰ torquetꝰ is qui arcetꝰ a cōspectu dei. Hoc crede mihi penis est oībus grauius hoc est solū qđ superat ꝛ gehēnā. Si enī nunc regē terrenū cū comitibꝰ suis ꝛ ministris ingredientē aulam regiā miraremur ꝛ magnos eos dicimꝰ quos herere lateribus eiꝰ videmꝰ. nosq; miseros credimus: si nullū inter eos locuz hēre mereamur: ꝛ qdem scientes q incerta sunt hec ꝛ valde insida que in terris sunt nūc qdem pro bellis hostilibꝰ. nūc ēt pro ciuilibus insidijs interdū etiā pro liuore ꝛ pro corpo pcipue q etiam hec ipse p se fragilia ꝛ caduca sunt: ꝛ nullius numeri. tñ quoquō sint cruciatum afferunt vel generant his qui inde deciderint quō non multo magis cruciabimur si apud regē oīum qui non partem terre: sed vniuersum circulum eiꝰ tenet: imo qui eā pugillo cōtinet ꝛ celum palmo metitꝰ qui portat oīa verbo virtutis sue apud quē oēs gentes tanq̄ nihilum ꝛ inane ꝛ velut sputū reputantꝰ apud hunc inq̄ vbi eternos honores largiri cepit. si nullu3 hēamus locū: ꝛ in nullo apud eū ministroꝝ numero ꝯputemur nō ne oī nobis pena cruciabiliꝰ erit? S3 sufficiet nobis euadere gehēnam ꝛ indignos nos fieri tanti regis aspectu. Quid illa aīa cui hoc sufficiet infellicius? Quid miserius? Hunc aūt rege3 quē diximꝰ nō putes quadrigis mularū aut curribꝰ aureis vectū: vl ornatū purpura: aut teribili ptāte diadematis affuturū cum adiudicandū venerit terram: sed audi quō pphis nunciantibus vt nūciari hoibꝰ fas fuit pdicitur eiꝰ aduentꝰ. Ait ergo qdam ex eis Deus manifeste veniet deꝰ noster ꝛ nō silebit. Ignis añ ipum ardebit: ꝛ incircuitu eius tēpestas valida. Vocabit celū desursum ꝛ terrā discernere ppl3 suū. Alius vo qui ꝛ penarū species nobis indicat hic est Isayas. audi quō dicit. Ecce dies dñi venit insanabilis dies furoris ꝛ ire. vt ponat orbem terre desertū: ꝛ peccatores pdat ex eo. Stelle enim celli ꝛ orion ꝛ omnis ornatus celi lumen suum non dabit ꝛ obscurabit sol in ortu suo ꝛ luna non dabit lumen suū ꝛ mandabo vniuerso orbi mala ꝛ impijs peccata eoꝝ ꝛ pdam ꝯtumeliam iniquoꝝ ꝛ iniuriā supboꝝ humiliabo. Et erūt q relicti fuerint pciosi magisq̄ aurum ab igne ꝛ hō pciosior erit q̄ lapis ex saphyro. Celū. n. q̄tietꝰ ꝛ terra mouebitꝰ a fun-

dametis suis pp furorē ire dñi sabaoth. in die q̄ sup venerit furor eius. Et iterū dicit. Fenestre celi aperient̄ ⁊ mouebunt̄ oia fundamenta terre. Turbatione pturbabit̄ terra stupore stupebit terra. Inclinatiōe inclinabitur terra. Cōmouebitur terra. sicut ebrius: ⁊ sicut crapulat⁹ excutiet̄ sicut pomoꝝ custodia terra cadet ⁊ nō poterit resurgere ualuit sup eaꝫ iniqtas. Et inducet de⁹ sup ornatum celi in excelso manū suā in die illa ⁊ sup regna terre ⁊ ꝯgregatiōnē ei⁹ ponet in vinculis ⁊ ꝯcludet eā in loco munito. Sꝫ ⁊ malachias ꝓpha ꝑsona his loqtur dicēs. Ecce veīt dñs oipotens ⁊ qs sustinebit diē aduent⁹ ei⁹ aut qs sub portabit ꝯspectū ei⁹. Qm̄ ipse ingrediet̄ vt ignis ꝯflatoriȷ̄: ⁊ sicut pallia lauantiuꝫ ⁊ sedebit ꝯflans: ⁊ purgās sicut aurū ⁊ sicut argētum. Et iteruꝫ dicit. Ecce dies dñi venit ardēs sicut cliban⁹ ⁊ exuret eos ⁊ erūt oēs alienigene: ⁊ oēs qui faciūt iniqtatem vt stipula. ⁊ incēdetqꝫ eos dies illa q̄ venit dicit dñs oipotens. Et nō relinquet̄ radix neqꝫ palmeis. Alius v̄o ille vir desiderioꝝ ita dicit. Uidebā ⁊ ecce throni positi sunt: ⁊ antiqu⁹ dierū sedit: ⁊ indumētū eius sicut nix candidū ⁊ capilli capitis ei⁹ sicut lana alba. Thron⁹ eius sicut flāma ignis rote eius ignis exuriēs sicut fluuius igne⁹ currebat: ante ip̄m iudicium cōstituit ⁊ libri apti sunt. Et paulo post. Et vidi inqt iuisu noctis ⁊ ecce cū nubib⁹ celi filius hois veniebat vsqꝫ aduetustū dierū peruenit: ⁊ in cōspectu eius oblat⁹ est: ⁊ ipsi dat⁹ est p̄ncipatus ⁊ honor ⁊ regnū ⁊ oēs ppli trib⁹ ⁊ lingue ipsi fuient. Et potestas eius ptās eterna q̄ nō transibit ⁊ regnū eius nō corrūpet̄. In horruit sp̄us me⁹. Ego Daniel corrui in hebetudine mea ⁊ visiones capitis mei cōturbabāt me. Cū ergo hec agi cepint pandent̄ sine dubio celi porte: imo poti⁹ ip̄ꝫ celū auferet̄ emedio tanq̄ꝫ si tabernaculi alicuius velamina colligant̄. s. vt reparetur ⁊ transformet̄ in melius. Tunc ergo oēs met⁹ hēbit timorqꝫ ac tremor vniuersa cōplebit. Tunc etiā ipsos angelos formido quassabit ⁊ nō solūꝫ angelos sꝫ fortassis: ⁊ thronos ⁊ dñatiōes: ⁊ p̄ncipat⁹ ⁊ potestates. Hoc. n. indicat in eo qđ dicit: ⁊ virtutes celoꝝ mouebunt̄ Conserui eni sunt eoꝝ qui iudicandi sunt: ⁊ vite hui⁹ posituri rationē. Si eni apud iudices seculi cum ciuitas vna iudicanda est, pauent cetere ⁊ cōtremescunt: etiā si nihil periculi metuāt. quāto

magis cum orbis terre vniuersus ad iudiciũ veniet iudicandus a iudice qui teste non egeat qui argumẽta non querat qui oratorem cause nõ postulet. sed his omnib⁹ procul ammotis ipse ꝛ gesta ꝛ verba ꝛ cogitatiões hominum denudet. atq; in medio colloc et: ꝛ cũcta velut in tabulis qbusdã depicta oculis eoꝝ q cõmiserunt ea: atq; oium q assistere vident. oñdat qũo nõ cõmouebit ꝛ in metu erit ois terra. Qd ꝛ si tũc igneus ille fluuius nõ curreret neq; angeli assisterent terribiles ꝛ facies dira tormentoꝝ: sꝫ hoc solum si euocarent hoies ad regẽ: ꝛ alij qdem laude ꝛ honore digni hẽrent. alij vo de honorati cuꝫ cõfusione ꝛ nota abijcerent. si hoc solũ pene hoies paterent: nõ ne fere oẽm gehenne excederet cruciatum q alijs munera pcipientib⁹ a rege ipsi repulsam cũ dedecore meruissent. Jd quãtũ pene sit etiã si tũc plene fmo nõ põt edocere: tunc tñ cũ ad rem ventũ fuerit manifestius sentiem⁹. Tu vo adde ad hec oia ꝛ dolores suppliicioꝝ ꝛ non solum confusionẽ neq; solius dedecoris notã: sed illã pene ante oclos tuos viaꝫ q̃ trahunt hoies ad ignẽ: ꝛ qua tradunt ad penas. Cogita se vos illos ꝛ horrẽdos penaꝝ ministros q peccatores pcipitãt ad supplicia: ꝛ hoc eo tpe quo alij q bene egerũt a clarissimis angelis ꝛ placidissimis supportati añ regẽ etnis soliũ sublime coronis glie ꝛ imortalib⁹ pmijs munerant. Hec qdeꝫ erũt ppa diei illius ꝛ iudicij ꝛ tpis: que vo post hec sequũtur qs sermo poterit explicare. Que erit voluptas q̃ letitia cũ xpo esse vbi aia ad ppam generositatem regressa cum fidutia ꝛ letitia: iam ceperit videre deuꝫ suũ Explicari non potest illius letitie magnitudo. Non eniꝫ pro his solum exultat mens quibus fruit in presenti. sed multo magis p eo gaudet q bonorũ suoꝝ scit nullum fineꝫ futurũ. Et q2 illa gaudia illãq; letitiam neq; fmo vllus explicare valet: neq; cogitatio cõcipere: tenuiter tamẽ ꝛ velut vmbrã quãdam future imaginis intuentes tibi quoq; indicare curabim⁹. Requiram⁹ si videt ab his qui in pñti vita bonis seculi ꝛ delitijs pfruunt qui in honoribus ꝛ ptãtibus gloriant: quãta letitia extollunt in ijs: quãta hec delectatiõe ꝛ voluptate mirant: ita vt interdum nec in terris se eẽ arbitrentur: ꝛ quidem cuꝫ constet apud illos ipos nec vera esse hec bona nec perpetua: sꝫ oino citius euolare aut si acciderit ali-

qñ vt parũ aliqd pmaneant ⁊ exiguũ hoc tp̃s p̃ñtis vite nõ dese-
rant: quãta his felicitas esse creditur: quãta letitia. Igit̃ si hec ca-
duca ⁊ corruptibilia tm̃ gaudij hoibus conferũt qd putandum
est sentire letitie aias illas q̃ ad celestia ⁊ ppetua puenerunt bona
in qbus ⁊ qualitas ⁊ quãtitas tam diuersa ⁊ tã eminẽs est ab his
que in hac vita putant̃ bonis: vt neq3 ad cõspectum adhuc illius
neq3 ad auditũ venerint: neq3 ad cognitionẽ cordis ascenderint
Et eni nunc sicut paruulus in vulua m̃ris. ita ⁊ nos in hoc mun-
do positi sum⁹ ⁊ quas angustijs qbusdam atq3 obscuritate ꝯclu
si futuri seculi lucem aieq3 libertatẽ non possum⁹ intueri. Cũ aũt
tp̃s affuerit vt pariat nos p̃ñs hic mundus ⁊ oẽs quos cõcepit. p
ferat in seculi futuri lucem si quos qdem peccatis interueniẽtibus
aborsus imaturus inuenerit de tenebris in tenebras eũt ⁊ de an-
gustijs ad artiores angustias transferuntur. quos vero perfectos
⁊ regis imagine similes genuerit. offert patri sobolem generosa3
inofficijs angelicis ⁊ sedibus archangelicis collocandam. Noli
ergo queso te amice pretendere ad illam partem vbi vultus ani-
me tue ⁊ imago regia corrumpantur: ⁊ velut aborsum quenda3
te in fine mundus iste proijciat. sed citius repara in te imaginem
paternam repara virtutum decus ⁊ speciem: vt inter filios agno
scaris a patre. Et enim pulchritudine3 corporis deus certis q-
busdam ⁊ naturalibus terminis clausit. anime vero pulchritudi
nem liberam fecit ⁊ nulla sub necessitate conclusam: vtpote mul-
to prestantiorem decore corporeo. Hec ergo anime species in li
bertate est sub dei quidem nutu: in nostris tamen manibus posi-
ta. Nam si etiam corporei decoris potestatem deus nostro per-
misisset arbitrio. sollicitudo nobis superflua imineret: atq3 in his
que nihil prodessent omne vite nostrum tempus occuparemus
ex quo cultus aie necessario negligeret̃: quippe qui etia3 nũc vbi
nulla nobis est p̃tãs cõferendi aliqd decoris corpori. hoc tñ agi
mus ⁊ hoc studem⁹: vt speciẽ corporis m̃õis oib⁹ excolam⁹ du3
coloꝝ fucis vl' ꝯpõne crinium. vl' oculoꝝ rotatu vl' varietate vestiũ
diuersisq3 alijs ⁊ exq̃sitis molitionib⁹ cõferre aliud vt dixi decori
corporis cupimus. Sed quanto magis conueniebat nos ad cul
tũ aie dare opam. vbi pulchritudo vera est ⁊ in potestate nostra

eſt quottidie eam ſi volumus efficere pulchꝛioꝛem. Uerum nos
econtrario omne tēpus vite noſtre cōſumimꝰ excolentes ⁊ adoꝛ
nantes ancillā diuerſis oꝛnatibꝰ. eius vͦo dn̄am. tanq̄ꝫ vile manci
pium incultā fedam ſoꝛdibꝰ obſitam in oī illuuie ac dedecoꝛe re-
linquētes. cuꝫ ob hoc vtiq̄ꝫ deꝰ nos excluſerit a coꝛpoꝛis cura ⁊
decoꝛis eiꝰ naturalibꝰ terminis clauſerit augmēta ne ſupfluis cu
ris occupati negligeremꝰ anime cultū cuius foꝛma et ſpēs etiam
ſi in vltimam coꝛuat feditatē. laboꝛe tamē ⁊ intentōe noſtra ad ſu
maꝫ pōt pulchꝛitudinē reparari: ⁊ intantū decoꝛis adduci vt nō
ſolum admirari a bonis oībus: ſed ab ipo etiā rege oīum deo cō
cupiſci poſſit ⁊ amari: ſicut ⁊ pꝛopheta ad eandē dicit in pſalmo
Et cōcupiſcet rex decoꝛē tuum. Frequēter ſcimus ex his etiā mu
lieribꝰ que pꝛoſtitute ſunt accidiſſe vt ſi foꝛte aliqua inuenta ē de-
coꝛa ſpecie cōtemplatione pulchꝛitudinis ab aliquo etiaꝫ bono
viro aſſumpta ſit ad honeſtatem mr̄imonij. quāto magis deꝰ nō
deſpicit neq̄ꝫ cōtemnit aīas que de ſuperna generoſitate per dia-
boli tyrannidē in iſtud pꝛeſentis vite lupanar ac pꝛoſtibulū de-
ciderint. Inuenies aūt his exemplis vſos ⁊ pꝛophas cū ad hie-
ruſalem loquūtur Et enim illa in pſtibulum decidit ⁊ imeretrica
tiōem noui generis ſicut deſignat Ezechiel pꝛopheta dicēs. Oi-
bus meretricibꝰ dantur mercedes. tu aūt dabas mercedes ama-
toꝛibꝰ tuis. Et facta eſt in te res peruerſa pꝛeter oēs mulieres. Et
iterū alius dicit. Sediſti ſuper viaꝫ expectans eos. ſicut coꝛnicu-
la deſolata. Iſtam ergo que ſic meretricata eſt reuocat rurſus ad
ſe deus. Nam ⁊ captiuitas que facta eſt: nō tam pꝛo pena q̄ꝫ pꝛo
cōuerſione facta eſt. Nam ſi eos deꝰ punire voluiſſet: ⁊ perdere
nō vtiq̄ꝫ reuocaſſet eos denuo ad patriū ſolum: neq̄ꝫ ciuitatē de-
iectaꝫ maioꝛi gloꝛia edificari feciſſet ⁊ templū. Erit inquit gloꝛia
domus huius nouiſſime ſup illam pͦoꝛem. Quod ſi illaꝫ que fre
quenter meretricata eſt nō excluſit deꝰ a penitentia: multo magis
tuam reuocabit animā: que nūc pͥmum coꝛruit. Nemo eniꝫ ne-
mo amatoꝛū carnalium etiā ſi ſit ſupꝛa modū inſaniens: ita ex ar
deſcere pōt in amoꝛem dilecte ſue. ſicut deꝰ effundit in amoꝛē aīa
rum noſtrarū. Qd̄ qdem poſſibile tibi eſt ⁊ ex his noſcere q̄ per
ſingulos dies geri videmꝰ: potes tn̄ ēt ex diuinis ſcripturis cuidē

ter agnoscere. Intuere deniqꝫ vel in ꝑncipijs Hyeremie q̄ referū
tur de dño vel apud reliquos ꝓphas quomodo cū despiceret ⁊
contēneret a pplo tamē rursus reuertebatur ad eos ⁊ amore eo-
rum cōstrict⁹ sectebatur eos etiā auersos a se. Et hoc est qd ipse
dñs insinuat in euangelijs cū dicit. Hierusalem hierlm que occi-
dis ꝓphetas ⁊ lapidas eos qui ad te missi sunt quotiēs volui cō
gregare filios tuos queadmodū gallina congregat pullos suos
sub ala ⁊ noluisti. Sꝫ ⁊ paulus dicit ad corinthios scribēs. Quo
niā de⁹ erat in xp̄o mundū reconciliās sibi nō reputans eis deli-
cta ipsorū ⁊ posuit in nobis verbū reconciliatiōis. Pro christo
enim legatiōe fungimur tanq̄ꝫ deo exortante: per nos. Rogam⁹
per christū recōciliamini deo. Hec etiā ad nos dici putem⁹. Nō
solum enim infidelitas. sed ⁊ vite cōtaminatio execrabiles istas
inimicitias facit inter deū ⁊ hominē. Sic enim ⁊ apl's dicit: q꞉ sa-
pientia carnis inimica est deo. Age ergo destruam⁹ hunc inimi-
citiarū parietē ⁊ viā nobis recōciliatiōis faciamus ad deū vt ite-
rum efficiamur amabiles ⁊ cōcupiscibiles. Scio q꞉ valde mira-
ris hermionis pulchritudinē ⁊ decoris ei⁹ nihil iueniri posse sile
in terris iudicas: sed si velles o amice mlto tua formosior ⁊ mlto
pulchrior esses quātum pōt aurū esse luto pulchrius. Si eni in
illa tā multi illius corporis spēꝫ mirant̄ ⁊ accendunt̄ pro ea quā
tum putas esse in aīa decoris. Si ad oēꝫ nature sue fuerit sculpta
pulchritudineꝫ: q̄ꝫ amabilis oībus erit. Et eni corporei decoris
substātia non in alio q̄ꝫ in flegmate ⁊ sanguine ⁊ humore ac felle
cōsistit. que ex ciborū succis corruptibilibus colligūtur. Ex his
eni oculoꝝ orbes splēdescūt ex his gehēnarū rubor depingitur
⁊ visus oīs ornatur ⁊ nisi ꝑ dies singulos rigent̄ huiusmōi succis
ex fonte iecoris ascēdentibus venis cōtinuo aridior efficit̄ cutis:
oculi cauant̄ rubor oīs euultu cū omni decore abscedit. Quod
si diligenter cōsideres que sint que intra illā cutē tegant̄ q̄ intra na
rem que intra fauces. Quod ventrē q̄ tibi formosa videt̄ lateant
nihil aliud nisi sepulchrū dealbatum ꝓnunciabis esse istā corpo
ris pulchritudinē que foris qdem apparet decora. intus aūt ple-
na est sordib⁹ ⁊ imundicijs. Tū deinde in vestimēto videas fleg-
mata horrescis. ⁊ extremis saltē digitis ea cōtingere refugis. sed
⁊ aspectu retorques. Et qūo cellaria ipsa ⁊ horrea flegmatis dili

gis ⁊ cōcupiſcis. Sed tua pulchritudo nouerit talis. Quātum
eni celū terra pulchrius tm̄ anime tue pulchritudo oēm formaȝ
q̄uis pulcherrimi corporis ſupabit. Et lȝ animā corpore nuda
tā nullus viderit. tm̄ alias al's tibi decus ei⁹ ex virtutib⁹ ſuis cona
bor exponere. Nūc aūt ſufficiat nobis cōmemorare ſmonē dn̄i.
vbi ait q erūt ſicut angeli dei in celis. Qd̄ ſi etiā in corporib⁹ tan
ta eſt differētia eorū dūtaxat que ſubtiliora ſunt ab eis que graui
ora videntur ⁊ craſſiora. verbigr̄a vt celum terra preſtantius vt
ignis aq̄ ⁊ ſtelle ſunt lapidib⁹ pulchriores. vt arcus celi oib⁹ qui
i terra ſunt florib⁹. q d dicerem⁹ ſi poſſet fieri in corporalib⁹ ocu
lis aie pulchritudinem videremꝰ. Nōne rideres oia hec que ad
exēplū decoris ⁊ pulchritudinis adducim⁹ ex terrena ſubſtātia
Queſo ergo te ne contēnam⁹ tantā beatitudinē: neqȝ negligam⁹
p̄cioſum hūc theſaurum qui intra nos ē: maxime cū facilis nob
redditus eē poſſit: ⁊ paruo labore repare oē aie decus. Ubi eniȝ
futurorū ſpem cōceperis ⁊ ad' amaueris. ſtatim redit aia ad pul
chritudinē ſuā. Ait' eni ille. Nā qd̄ in p̄nti eſt momētaneuȝ ⁊ leue
tribulatōis nr̄e ſupra modū imenſum ⁊ eternū gl'ie pondus ope
ratur in nobis nō aſpiciētib⁹ nobis q̄ vident: ſed que nō vident
Que eni vident tpalia ſunt. que aūt nō vident eterna ſunt. Qd̄ ſi
tribulatiōes leues ⁊ faciles appellat paulus ꝓ eo q non ad ea q̄
vident. ſed ad ille que nō vident aſpicimus q̄to magis leue erit
tibi ⁊ facile deſinere ab ipudicitie ponderib⁹ ſedis. Neqȝ. n. tūc
te iuitam⁹ ad illos labores ⁊ picula aut ad illas q̄tidianas mor
tes q̄s apl'i pferebāt: vl' ad pſecutōes ⁊ vbera aut vicula aut carce
res aut ad toti⁹ mundi ꝯtēptū aut famē aut nuditatē aut vigilias
ml'tas aut picula itineris. naufragia mari picl'a latronū ex gnē at
q ex falſis fr̄ib⁹ atqȝ oia illa q̄ apl'ici agones deſudāt: nihil eorū
nūc te poſcim⁹. ſȝ tm̄ illud rogam⁹ vt turpiſſima ſuitute derelicta
ad p̄orē redeas libtatē ꝯſiderās ⁊ penā q̄ ſubſeq̄t luxuriā ⁊ gl'iaȝ
q̄ v̄tutib⁹ ē repoſita. Nā hi qdē q reſurrectiōȝ futurā nō credūt. ſi
vitā ſuā negligāt ⁊ nullū futuri iudicij metuū ꝯcipiāt: nihil mirꝫ ē
Nos vo q ml'to certi⁹ ituemur futura q̄ p̄ntia tā infelicit agē ⁊ tā
miſe credē vt nullā r̄cordatōȝ futuri iudicij capiam⁹. Sȝ i vltimū
ꝯcidē ꝯtēptū extreme dm̄ētie ē. nec p̄t aliqd huic malo ꝯferi ſi cre
dētes n̄ credētib⁹ ſiles ſim⁹ q̄nimo n̄ pauci repti ſit ill' q i hac vita

anime virtutib⁹ floruerunt. Et que nobis erit excusatio qd sola-
tij: si inde iudicij isti nobis pducant ad exẽplum. ⁊ duꝫ pterea nõ
nullos negociatoꝝ videm⁹ incidisse naufragia ⁊ imersam perdi-
disse substantiã. nec tñ pro hoc deiectos esse ⁊ resedisse: sed rursus
agressos eandẽ viam atqꝫ eadem exercitia reparasse. Et illi qdeꝫ
damna hec nõ desidia ai sed ventoruꝫ violẽtia ptulerunt. nos au
tem qui certi sum⁹ de fine rerũ ⁊ manifeste nouim⁹ qꝛ si volumus
neqꝫ naufragia aie neqꝫ damna poterim⁹ incurrere. qũo non ar-
ripiemus denuo ꝑora exercitia vt negocia que negligẽter omissi-
mus reparem⁹. Sed iacemus resupini ociosi ⁊ desides. sed ⁊ ma
nus ociosas plicam⁹ ad pect⁹ ⁊ vtinam ociosas ⁊ nõ operantes
in pniciem nr̃i: qđ est vtiqꝫ euidentis insanie veluti si qs verbi cã
pirratarũ derelicto aduersario in suũ caput manum vertat: suũqꝫ
verticem cedat. Repulit nos diabolus ⁊ elisit: oportet vtiqꝫ re-
surgere ⁊ rursus cõtra eũ stare. Nam si semel deiectus nõ soluꝫ a
terra nolim⁹ resurgere. sꝫ ⁊ temetipm volueris pcipitio dare. hoc
est iuuisse aduersarium ⁊ partibus eius fauisse. Nam ⁊ beat⁹ da-
uid cecidit eodem cãu quo ⁊ tu: nũc ⁊ non hoc soluꝫ sed ⁊ aliud
his addidit grauius. Homicidiũ. n. cõmisit ⁊ coniunxit adulte-
rio. Et qd post hoc. Nunc qd pmansit iacens. Nonne surrexit ⁊
iterũ stetit cõtra aduersarium: ⁊ ita eũ subiecit vt etiam post mor-
tem eius merita pfuerit posteris suis. Nã salamon cũ in mane il-
lud cõmisisset scelus ⁊ dign⁹ mille mortibus hẽretur. Propter
dauid tñ ei se cõcessurum dñs regnũ eius iterũ dicit. Ait. n. Scin
dens scindã regnũ de manib⁹ tuis: ⁊ dabo illud seruo verũtamẽ
in dieb⁹ tuis nõ faciam. pꝑter dauid prẽm tuuꝫ sed de manu filij
tui accipiam illud. Sed ⁊ ezechias cũ in extrema picula venisset
q̃uis ⁊ ipe iustus esset tñ pro beato dauid liberat⁹ est. Ait enim:
Audiui oratiõem tuã ⁊ vidi lachrymaꝫ tuã: ⁊ ecce suaui te. Die
tertio ascẽdes tẽplum dñi ⁊ addã dieb⁹ tuis qndecim ãnos sed ⁊
de manu regis assiriorũ liberabo te. ⁊ ciuitatem hãc ⁊ protegam
eã pꝑter me ⁊ dauid puerũ meuꝫ. Uides quãta est virt⁹ peniten
tie vides q̃tũ meriti cõuersio repauit. Qđ si voluisset ille cogita-
re hec que nũc tu aio geris ⁊ dicere qꝛ impossibile est ppitiũ iam
mihi fieri deũ. honorauit eni me honore ingẽti: ⁊ pphicaꝫ mihi
gratiam

34

gr̃az ꝯtulit regni ēt magnificētiā dedit de ꝑiculis quoq; inumeris me eripuit: ꝛ q̄uo potero cū post hec tāta bñficia ei⁹ deciderim ꝛ offenderim: atq; vltima fastigia deuolut⁹ sim. ꝓpitiū rursū ꝓme reri deū. Si hec cogitasset dauid cū p̄orib⁹ pīter ꝛ nouissima pdi disset. Nō.n. sola vulnera corpis si negligant īferūt morté ſ3 ꝛ aie silr. Nos v̄o tā stulti erim⁹ vt corpori qdē si vuln⁹ eueniet nō adhibeam⁹ ꝯtinuo medicinā. in nullo v̄o aie vulnerib⁹ medeamur Et qdē in vulnerib⁹ corpuꝫ sunt pl'a q̄ sanari oīno nō pñt: ꝛ tñ nō ꝯtinuo despam⁹ ſ3 inq̄ztū possum⁹ adhibēm⁹ diligētiā. ēt si audia mus a medicis q2 h⁹i vuln⁹ sanari medicamēto non possit insisti mus tñ ꝛ obsecram⁹ vt aliq̄ saltē solatia nobis medici substētatio nis ingrāt. in aie v̄o vulnerib⁹ vbi nihil est insanabile. neq;.n. aia necessitatē patit̃ nature q̄si aliena sit a nobis ei⁹ passio sic negligimus sic despam⁹. sic nihil ad aie sollicitudinē reuocam⁹ ꝛ vbi nā langoris despatiōem necessario generat nos tñ q̄si spei aliqd ꝯferat diligētia nō omittim⁹ curā. hic vbi nulla est despandi necessitas q̄si nulla sit sanitat̄l spes omissa penit⁹ cura discedim⁹. Uides q̄zto maiori corporis q̄z aie amore ꝯstringimur. ignorātes q2 si aiam negligim⁹. nec corp⁹ saluare poterim⁹. Nō.n. aia ꝓ corpore sed corp⁹ ꝓ aia factū ē. Qui ergo qd̄ p̄mū est negligit ꝛ qd̄ īferius ē excolit vtrūq; cōfundit. Qui v̄o ordinē suat ꝛ qd̄ p̄mū est excolit: ēt si negligat qd̄ s̄m est. p p̄mi salutē saluabit ꝛ s̄3. Qd̄ ita eē ēt dñs ꝛ saluator nr̃ docēs dicebat. Nolite timere eos q pñt corpus occidere. ſ3 magis eū timere q pōt corp⁹ ꝛ aiaꝫ mittere ingehēnā. Putas ne agim⁹ aliō putas ne satisfacim⁹ tibi: ꝙ null⁹ aie langor: q̄si insanabilis debeat desparī: an adhuc necesse ē a...s nos adhiberet rōnes ꝛ plib⁹ hec eadē ꝯfirmare. Milies.n. si teip̄z desperes: nos te nunq̄z despabim⁹. Neq;.n. hoc ipsi agim⁹ i q̄ alios rep̄hēdim⁹: q̄zuis nō sit inde eū ipse dese qs despet ꝛ cum ab alio desperat̃. Qui.n. aliū despat h3 veniā. q v̄o semetipum despauerit nullā. q2 ille nō est dñs mētis alteri⁹. hic v̄o sui ꝓpositi ptātez h3. Nos ergo nō despam⁹ ꝙ si tibi reddit⁹ ad p̄oris vite statū: ꝛ ad illas q̄s vite nouim⁹ aie virtutes. S3 addim⁹ adhuc ēt ad te hec. Niniuite audiebāt ꝓpħam ex diffinito dicētē ꝛ cōminātē. adhuc xl. dies ꝛ niniue subuertet̃. S3 nec sic qdē ais ꝯciderūt: ꝛ hoc cuꝫ

nec satis ꝯfideret̄ posse exorari deuȝ: vt ꝯ r̄nsa sua veniret. q̄ dice-
bant nō sub aliq̄ vēie ꝯditōe suspensa: sȝ absoluta sn̄ia terminata
tn̄ ad pniam ꝯfugiunt dicētes. Quis scit si penitebit deꝰ ⁊ depca-
bit sup malitia quā locutꝰ est vt faceret. Qđ si hoīes et iperiti tm̄
potuerūt hr̄e itellectū diuine bonitatis. nōne multo magis oȝ nos
q in diuis lr̄is eruditi sumꝰ ⁊ hec ipsa exēpla pcessisse nō ignora-
mꝰ multaqȝ alia in diuis scripturis silia vel in sn̄ijs vel in rebꝰ ge-
stis didicimꝰ ꝯtineri. Nō inqt deꝰ ꝯsilia mea sicut consilia vr̄a. nec
vie mee sicut vie vr̄e: sȝ quātū distat celū a terra tn̄ distant cogita
tiōes mee a cogitatōibꝰ vr̄is: ⁊ ꝯsilia mea a cōsilijs vr̄is. Tū pte-
rea si nos famulos nr̄os q forte nos offendunt cū ꝑmittūt se me-
liores futuros recipimꝰ ⁊ ad ꝑorem locū reuocamꝰ. interdū vo
ēt maiorē eis post offensam ⁊ recōciliatiōȝ fidutiā damꝰ. nō mul
to magis nobis hoc faciet deꝰ. Nā si ꝑpterea nos fecisset deus vt
puniret: bene desꝑasses ⁊ dubitares ꝑ salute tua. Si vo pp boni-
tatē suā tm̄modo nos fecit vt eternis eiꝰ bonis ⁊ muneribꝰ fruere-
mur atqȝ oīa q̄ agit ab initio seculi vsqȝ ad pn̄s tp̄s: ꝑpterea agit
⁊ ꝑpterea mouet: vt nos misericordia sua saluet q vltra nobis de
spandi q̄ ambigēda cā superit. Sȝ vehemēter ais. offendimꝰ eū vt
nullus vnq̄ȝ hoīuȝ offendit. Proptea ergo maxīe velotiꝰ ⁊ vehe
mētiꝰ satisfacere oȝ: ⁊ ꝯmissi pēitudinē gerere ⁊ cito recedē ab his
actibꝰ qbꝰ offēdit deꝰ. Neqȝ.n. rectas ⁊ ingēuas mētes ita offēdit
q̄ȝuis sit grauiꝰ iniuria delicti vt ꝯcēptus satisfaciēdi sibi velit satis
fieri. Peccare nāqȝ humanū ē ꝑmanere i pctis diabolicū. Deni-
qȝ vide qūo ꝑ ꝑphaȝ hoc magis arguat deꝰ q̄ȝ illđ. Et dixi inqt
postea q̄ȝ meretricata ē. ꝑ h oīa ad me ꝯuertere ⁊ nō est ꝯuersa. Et
iterū alibi. In his oībꝰ nō ē ꝯuersus in ordinatus iuda: sȝ adhuc
manꝰ eiꝰ excelsa. In alijs q̊ȝ postq̄ȝ arguit pctā ppli ꝑ ꝑphā ⁊
emēdatiōȝ suā ꝑmiserūt. ondens q: amabilr ꝯuersione suscipiat
pctōꝝ dicit. Quis dabit ita eē cor eoꝝ in eis vt timeāt me ⁊ custo
diāt mādata mea oībꝰ diebꝰ vite sue: vt bn̄ sit eis ⁊ filijs eoꝝ vsqȝ
in seculū. Sȝ ⁊ moyses docere pplm volēs qđ deꝰ reqrat ab hoī-
bus ita ait. Et nunc isrl̄ q d dn̄s deꝰ poscit a te: nisi vt timeas dn̄m
deū tuū: ⁊ incedas i oībꝰ vijs eius ⁊ diligas eū ex toto corde tuo
⁊ ex tota aīa tua. Deꝰ ergo q cupit se diligi a nob ⁊ oīa fac̄ pp hoc
⁊ nec vnigēito filio suo pepcit ꝑ salute nr̄a ⁊ caritate: ⁊ q optat vt

ita dicã q̃cũq₃ pacto ꝛ q̃cũq₃ via q̃nq₃ recõciliemur ei q̃uo peni-
tentes nos ꝛ ꝯuersos ad se nõ libẽter suscipiet ꝛ amabit vt filios.
Nã q̊ ꝓspectu illo͛ putas dixerit ꝓpha dic tu ꝑo₂ iniqtates tuas ꝛ
iustificeris nõne cupiẽs ad amo₂ẽ suũ nos r̃uocare ꝛ ad initiũ cari
tatis affectũ. si qs. n. diligat amicũ si fo₂te mltas ab eo iiurias ptulit
ꝛ nec sic qd͛ auſus ẽ amo₂ ei⁹ erga dilectũ si ꝓferri i mediũ iiurias
expõi velit. certũ ẽ q₂ nullã aliã ob cã₃ velit fieri nisi vt reitegratio
fiet amoris vehemẽtio₂ ꝛ validio₂ mlto q₃ dudũ. Qd͛ si sola ꝯfessio
pctõꝝ tãtã recõciliatõis mã₃ t₃ q̃₃to maio₂ erit r̃cõciliãdi fiducia
siipis opib⁹ pñie q̊ ꝯmissim⁹ diluã. Nã si hoc eẽt vt eos q sel' lapsi
st deuia recta redire ad ꝑo₂ẽ statũ volũtas diña ꝓhibi ẽt aut nullus
aut valde rar⁹ intraret i regno celoꝝ. imo ꝟo eos q̊s ꝑcipuos int͛
p₂es ꝛ i admiratõe hẽm⁹ p⁹ lapsus pctõꝝ iuẽim⁹ repatos. Qui. n.
vehemẽtes fuerũt i malis ꝯuersi rursus ad bona eadẽ nihilomin⁹
vtunt͛ vehemẽtia ꝯscij sibi q₃ i mltis teneãt͛ obnoxij. Qd͛ dñs i euã
gelio docuit cũ simone de mliere q̃dã dicebat. Uides inqt simon
hãc mliere. Introiui domũ tuã aquã pedib⁹ meis nõ dedisti. h ãt
lachrymis suis rigauit pedes meos ꝛ capillis capitis sui detersit.
Osculũ mihi nõ dedisti. hec ãt ex q̊ igressus sũ nõ cessauit osclari
pedes meos. Oleo caput meũ nõ vnxisti. hec aũt vnguẽto vnxit
pedes meos. Propter qd͛ dico tibi remittunt͛ ei pctã mlta qm̃ di
lexit multũ. Cui ãt paꝝ dimittit͛ paꝝ diligit. Et ait mlieri. Remit-
tunt͛ tibi pctã tua. ꝓpea deniq₃ ꝛ diabolus sciẽs ꝙ hi q mlta opa-
ti sũt mala si se ad pnia ꝯuerterit districte satis ꝛ vehemẽter hoc fa-
ciũt. vtpote sciẽtes qd egerit metuit ꝛ tremit ne qs fo₂te hoꝝ initi
um aliqd pẽitudis capiat. Si. n. cepint iã nequeũt retineri s₃ imo-
du₃ ignis pnie calo₂e succẽsi auro purgato purgatio₂es reddũt
aĩas suas ꝛ mẽo₂ia ꝯscie sue velit spũ q̊dã flãte ad po₂tũ salutis spe
gubnãte pueniũt: itineris sui hñtes cautelã maximã ꝛ ꝑterito₂u₃
ho₂o₂ẽ gestoꝝ atq₃ i hac pnia eos q nullos vnq̃₃ icurrerit lapsus
videt͛ ꝑcedere: dũ cautio₂es eos reddit expiẽtia. Acri⁹. n. nescio q̊
pacto expetim⁹ ea q̊ ex pte ꝑdideram⁹ q₃ q nõdũ possessa deside-
ram⁹ adqrere. Tm̃ est ergo sic dixi vt initiũ fiat. In hoc ois ẽ diffi
cultas. vt ꝑmos addit⁹ ingrediamur pnie. In ipo. n. ingressu stat
inimic⁹ minis ac terro₂ib⁹ spirãs et volẽtes adire cũ oi atrocitate
depellit. cui⁹ sit terroꝝ fumos ꝛ inanẽ nebulam ꝯtemnas. nec ille

aliqd valebit vltra ⁊ tu occupato additu validiorē te redditū sen
ties supiorēq; effectū inimici terrorib⁹ ḡtulaberis ac p facilē tibi
de reliq̊ agonis isti⁹ cursū videbis. Age ergo age iā agrediamur
iter vite reuertamur ad ciuitatē celestē in q̄ ⁊ ꝯscripti sum⁹ ⁊ ciues
decreti. Hui⁹ nob vrbis ianuas despatio qdē claudit. apit āt spes
⁊ fidutia. latū p̄bebit ingressum. Hec si ꝯtemnim⁹ nō solū iā desi-
die culpā. sꝫ ⁊ supbie incurrim⁹. Nā ⁊ diabolus nō aliūde talis ē
fact⁹. nisi q2 p̄mo qdē post pctm̄ despatōe vsus ē. postea v̄o ex de-
spatōe in elatiōꝫ incidit ⁊ supbiā. Sic ergo ⁊ aia si semel qdē salu
tē suā cepit desparc iā nec ītelligit qūo vel in q̄ mala p̄cipiteꝛ. Ni-
hil. n. aut agere aut dicere metuet qd̓ ꝯ̄riū sit saluti. Et sicut sepe
videm⁹ i his q insaniūt. cū semel pdiderint sanitatis statū. nihil iā
vltra metuūt nihil erubescūt. sꝫ licēter oia ⁊ dicere audēt ⁊ facē. ēt
si i ignē ꝓruant: nō declināt ēt si in ꝓfundū aut p̄cipitiū nō reuo-
cant pedē. ita ⁊ q despatiōe capti sunt ītolerabiles fiūt ⁊ p oēs ma
litie vias discurrūt. pudor nihil ꝓhibet: met⁹ nihil impedit pn̄tia
nō vetāt. futura nō terrēt sola mors est quā euadere nō pn̄t. ꝓpē
qd̓ depco2 p̄usq; vehemēti⁹ inebrieris mali h⁹ veneno. exurgē q̄
so te et expgescere aliqn̄ ⁊ diabolicā hāc depone temulētiaꝫ. Qd̓
si ad subitū nō potes paulati certe ⁊ sensiꝫ recollige aios tuos q̄;-
uis vt mihi vi̅ facilior via sit oia sil̓ abrūpe ⁊ mali hui⁹ retinacula
piter cūcta resecare: atq; ex integro ad exercitia pnie cōuerti. Si
āt hoc difficile vi̅ vt vis: ⁊ potes tm̄ sūme initiū aliqd̓ melioris vi
te: ⁊ eterne vite desideriū cape. Itaq; q̂so ⁊ obsecro: ⁊ p illa te me
rita q̄ p̄us q̄sieras exoro ac p illā libertatē quā p̄us gerebas ob-
testor. sic iterū in illū cernā te v̄tutū v̄t cē ꝯscendentē ⁊ in illo p̄us
pnie robore solidatū. Parce mihi amāti te pce oib⁹ q ꝓ te scāda
lizanꝛ: ⁊ ꝓ tuo lapsu labunꝛ. pce cunctis q ꝓ tua desptiōe despant
nec putāt se posse virtutū viā incedere si te ad eā redisse nō videāt
Respice q̂so te q̄t⁹ meror oiuꝫ scōꝝ frūm hēat choꝝ q̄ta letitia
⁊ exultatio incredulis fiat q̄ta desidiosis adolescētib⁹ de te fabu
la. q̄taq; eis ad p̄cipitia luxurie de te crescit auctoritas. Qd̓ si re-
deas denuo ad illā p̄oꝝ v̄tutū viā oia hec vertenꝛ in ꝯ̄riū. nr̄um q
dem dedec⁹ ⁊ ꝯfusio ad illas migrabit. nos v̄o erimus in gaudio
multo ⁊ letitia. Toto. n. orbe victorē libidinis victorē luxurie p-

dicabimꝰ ⁊ triumphi tui coronas scribemꝰ: Jsta est eni maior ⁊ vera victoria q̄ post lapsuꝫ ꝯgrit: q̄ post fugā reparat̃. Tu vo ñ solū ꝓpriꝫ laboris ⁊ emēdatōis tue merita cōseq̄ris: sꝫ ⁊ mercedē pro illoꝝ salute ꝑcipies q ex tua ꝯuersōne capiētes exēplū ad pniaꝫ se abiecta despatiōe ꝯuerterint. Nec.n. post hec aliqs erit q q̄ sꝫ lapsu ꝺiectꝰ, nō stati resurgere cupiat ⁊ stati se repare festinet Ne q̄so ne ꝯtēnas tā magna hec ⁊ tā grādia lucta: nec aīas nr̃as cū tristicia ad īferos mittas: sꝫ da nobis paululū respirare ⁊ eam q̄ nos tui cā velauit tristicie a nobis nubē repelle. Ecce.n. nos ꝓ pria obliuiscētes mala. tuos casus lugemus: sꝫ si velles respirare rursuꝫ paululū. ⁊ amorē celestiū cape hac nos qdē lamētatōe liberares ⁊ ꝓ nr̃is iā faceres cogitare ꝺ icti. Qꝺ āt possint hoīes ꝑ pniaꝫ ad splēdorē ꝑstinū repari imo iterdū ⁊ m̄lto clariores effici q̄ꝫ ꝺudū fuerāt: iā qdē ex diuinis scripturis docuimus. Jnde deniqꝫ ē q̄ meretrices ⁊ publicāi hereditatē regni celestis. ide et m̄lti nouissimi ꝑmi ꝯstituunt̃. sꝫ tn̄ addā tibi ⁊ aliq̄ q̄ nr̃i mēoria gesta sunt quoꝝ tu q̄qꝫ testis es. Scis adolescētē illū filiū vrbani fenicis ꝓuincie. q pupillꝰ qdē fuit a pentibꝰ derelictus: ꝫ diuitijs admodū familia ⁊ argēto ⁊ auro ac possessiōibꝰ locupletissimꝰ Hic ꝑmo qdē ꝯtēpta oī pōpa elatōis ⁊ iactātie quā vel adolescētia ꝑsumere solet vl' habūdantia ministrare ipis ēt auditorijs lr̃aꝝ liberaliū derelictꝭ ad hūilē vitā ⁊ īdumēta vilia atqꝫ bitū paupeꝫ neglectūqꝫ cōuersus ad mōtes desertaqꝫ secessit. atqꝫ ibi ꝑ ꝯtinētiā nr̃e phie exercitatꝰ ēt supra etatē suā magnoꝝ ⁊ mirabiliū viroꝝ vitā abstinētie ṽtutibꝰ nō solū eq̄parauit. sꝫ ⁊ ꝑcessit. Post hec ēt sacri baptismi misteriū ꝯsecutꝰ multo magis ascēdebat ad īcremēta virtutū. Letabant̃ oēs ⁊ gaudebāt ⁊ laudabāt dn̄ꝫ q̄ ī tātis diuitijs natꝰ ⁊ tā clari gn̄is ⁊ adhuc ꝑme etatis adolescens subito oī vite t̄pal' vanitate calcata ascēdere desiderauerit ad eterne vite fastigia. Cū ergo ī his exercitijs ꝯuersaret̃ ⁊ ī admiratiōe eēt oībꝰ qdā corrupte mētis hoīes q ei iure cōsanguinitatis ꝓximi videbāt̃ accedere ad eū ꝑmo visēdi gr̃a ceperūt post hec assiduitate colloqi mali rursus ad ea eūqꝫ spreuerat ⁊ cōtēpserat reuocarūt. ⁊ abiecta oī quā assūpserat phia de mōtibꝰ descēdit ad foꝝ. Tūc ꝑ mediū ciuitatis equo vectꝰ ⁊ cursoribꝰ stipatꝰ icede

re totāqꝫ vrbē q̄si volitās ⁊ exultās cepit ābire. Abiecta sūt frena
piter castitatis cui cū delitijs ⁊ luxuria nullū pōt esse ꝯsortiū. In-
de iā obscenis amorib⁹ irretiri ⁊ ī oēm turpitudinē captiuari: ita
vt nullus hoīꝫ fuerit q̄ nō salutē ei⁹ penit⁹ desꝑauerit. Circū vo-
labāt nāqꝫ eū, ex aīa pasitoꝝ circūdabāt adulatoꝝ greges pupil
lū adolescētē diuitē. Et qd ei iā reliquū videbaẗ spei. Illi aūt q ad
rep̄hēdēda oīa ꝓmpti sunt ēt illud culpabāt. cur oīo vel ex initio
aspirasset ad hāc vitā ⁊ p̄sumsisset qdē qd̓ obtinere nō poterat re
liq̄sset aūt studia ex qb⁹ ꝓficere in lr̄aꝝ eruditōe potuisset. Cū er-
go hec ⁊ alia h⁹ꝰi a singulis qbusqꝫ de ei⁹ vita dicerenẗ: ⁊ eēt apd̓
nos facti h⁹ pudor ingēs sci qdā viri qb⁹ eēt ꝑitia in h⁹ꝰi venatiōi
b⁹ capiēdis: qq̄ꝫ multo vsu ⁊ expiētia didicissent: nihil eē desꝑan
dū armati spe dei. cepunt obſuare eū solliti⁹: ⁊ si qñ ī plathea oc
currisset accedere cū māsuetudine ⁊ salutare. At ille p̄mo qdē eq̄
sedēs de alto vix resalutare: aut rñdere eis elatere īcedētib⁹ digna
baẗ tm̄ elatōis ⁊ īprobitatis assumpserat. Sꝫ illi mi̾icordes viri
nihil hoꝝ ad iniuriā reuocātes ꝓspiciebāt illud solū qd̓ in aīo ītē
derāt. si q̊ pacto posset agnū de dētib⁹ eruere lupoꝝ. Qd̓ ⁊ factū
ē. p patientiā ⁊ pniāꝫ scōꝝ. Nā cū frequēter hec facerēt. aliqñ ve-
lut ex amētia q̄dā ī semetipꝫ regressus adolescēs liberalitatis eoꝝ
⁊ ꝑseuerātiā erubuit. ⁊ īdulgētiā ⁊ cepit prio vt eos emin⁹ sibi vi-
disset occurrētes eq̊ ꝓtin⁹ desilire ⁊ inclinato capite ī terrā. tacit⁹
q̄ ab illis dicebanẗ audire ac ꝓcessu tpis maiori circa eos vti reue
rētia. Et ita paulatim p dei grām ⁊ s̄monis eoꝝ māsuetudinē re-
uocat⁹ cūctisqꝫ illis mortis retib⁹ qb⁹ inex⁹ fuerat euolut⁹ rursus
ad solitudinē rursus ad mōtes ⁊ exercitia p̄oris p̄hie repedauit:
⁊ intm̄ nūc effulsit vt lōge suꝑgressus sit p̄ora illa q̄ in admiratōe
fuerāt posteriorib⁹ studijs. Didicit. n. ⁊ expimēto assecut⁹ ē: q fue
rit lapsus sui occasio: ac toti⁹ d̓ceptōis illecebra. Illa ꝓculdubio
ꝙ nō s̄m mādatū euāgelij p̄us oīa q̄ hūit vēdidit ⁊ indigētib⁹ ꝑ-
rogauit: vt thesaurū suū de terris trāsferret ad celuꝫ: ⁊ ibi eēt cor
suū vbi erat thesaur⁹ su⁹. Sꝫ qr hūit adhuc aliqd ī t̄ris regressus
ē ipse ⁊ cor ei⁹ ad terrā. ⁊ iō vbi resipuit ꝯtinuo oīa q̄ hūit ⁊ expē-
dit in pauꝑes: vt ⁊ semetipm sollicitudine liberaret ⁊ in posteruꝫ
sibi illecebrā deceptiōis abscideret: atqꝫ ita celebs fact⁹ celestem

nūc viā incedens ad oēm virtutū ꝑfectiōez. cautior ex emēdatōe
ꝑuēit. Sʒ hic qdē adhuc adolescēs ⁊ cito corruit ⁊ velociter sur
rexit. Alius qdā post mltos labores q̊s in solitudine posit⁹ desu-
dauerat hn̄s secū vnū solū vite hitatiōisq̄ꝫ ꝯsorte angelicā vitaʒ
ab adolescētia vsq̄ꝫ ad ipsam iā ꝑduxerat senectutē. ⁊ nescio q̄uo
diabolico īstinctu q̄ꝫ dormitauit paululū ⁊ paruū p̄mo igressū i
corde suo diabolo p̄buit: atʒ idesiderio mlieris icurrerit. q nec vi
derat vnq̄ꝫ mulierē ex q̊ se ad mōachoꝝ ꝯtulerat vitā. Prio igr̄
rogare illū q secū viuebat aggredit̄ vt vinū sibi ⁊ carnē aduescen
dū deferret. Quo cūctā te cōmunari cepit vēturū se ad ciuitatē nō
q̊ vesci carnib⁹ delectaret̄. sʒ vt occasionē aliquā desiderijs sui iue
niret explēdi. Sup his collega ille mirat⁹ ⁊ verēs. ne forte si hec
negaret maiorib⁹ eū traderet malis q̄ poscebat exibuit ⁊ deside-
rio ei⁹ satisfecit. Sʒ ille vbi vidit occasionē sibi fraudis exclusam
apte iam ⁊ ipudēter desideriū suū reuelat: ⁊ ad ciuitatē oīmodis
discēsurū fatet̄. Jlle v̊o vbi mlta obijciēs retinere nō potuit. ad vl
timū dimissit emin⁹ tn̄ subsequēs obſuabat qd aut quo ire vellet
Ubi aūt ꝑcul posit⁹ cernit eū lupanar ingressuʒ ⁊ desideriū suū
ꝯtagione meretricis explesse opiens foris ⁊ ꝯsiderans vim nālis
i hoīe legis. qr in h⁹ı delictis stati suscitat̄ penitudo ꝯmissi. egres-
sum resupinis ꝯtinuo manib⁹ amplectit̄ ⁊ benigne deosculās. nec
oīo increpās ꝑlapsu rogat vt expleto iā desiderio suo redeat ꝑr-
sus ad hitatiōʒ suā p̄stinā ⁊ ad heremi solitudinē. At ille tantā be
nignitatē in eū ⁊ clemētiā vidēs erubuit: ⁊ q̄si telo v̊boꝝ ei⁹ gesto
rūq̄ꝫ ꝑcussus: ac semetip̄m ꝑ his q̄ gesserat notās misericordē ⁊
⁊ optimū collegā sequit̄ admontē. Cūq̄ꝫ illuc ꝑuenissent exorat
vt sibi in secretiori cellula incluso adituq̄ꝫ obstructo panē tm̄ ⁊ a-
quā interiectis dieb⁹ p̄beret. si q aūt de eo reqsissent defunctū esse
ānūciaret ⁊ affirmaret. Quib⁹ ipetratis semetipʒ in cōclusit ibiq̄ꝫ
permansit: ieiunijs ⁊ orationibus ac lachrymis peccati sui dilu
ens sordes. Tempore aūt ex acto nō multo cū penuria imbriuʒ
vicinas regiones siccitas vrgeret: ⁊ oēs qui habitabāt illā terraʒ
lugerent quidam ex ipsis āmonet̄ in somnis abire ad virum qui
erat intra cellulam clausus: vt ip̄e oraret: nec aliter dādas eē plu
uias monet: nisi illius p̄cib⁹ ipetratas. Cūq̄ꝫ assumptis secuʒ nō

nullis abisset ꝛ collegã eius solũ vidisset pcotabat de illo quẽ vi-
sio mãdauerat pquirendũ. Ubi vo defunctũ eẽ audiuit: falluz se
vidisse opinabat isomnis. Rursus addeprecandũ deũ vtebãtur
oẽs ꝛ iteꝝ eodẽ q prius appente sibi eadẽ monent. Tu vo istati⁹
p vrgentes eũ q pm⁹ te ellerat exorabãt. vt sibi oñderet viꝝ ꝯfir-
mãtes se ad viuentẽ nõ ad defunctũ tãte visionis auctoritate trã∫
missos. At ille vbi pactũ resolutũ diuinit⁹ vidit ducit eos ad ho
minẽ dei. ac reuulsso aditu quẽ obstruxerat igressi ꝓcidũt ad pe-
des eius. atqꝫ oẽꝫ cãꝫ ꝓdentes obsecrãti vt necessitati famis oro
nib⁹ subueniret. Qui pmo qdeꝫ excusabat se: ꝓcul se esse ab h⁹
imeritl asserẽs. Jta. n. lugebat pcũꝫ illud tãqꝫ nuꝑ admissũ ꝛ añ
oculos positũ. Tãdeꝫ tñ fatigat⁹ astãtiũ precib⁹ itelligẽs dei eẽ
voluntatẽ ad orõnẽ ꝯuertit flexisqꝫ genib⁹ ad supplicatiõeꝫ dñi
ꝓuoluit: ꝛ stati magna copia secuta est pluuiaꝝ qb⁹ ꝛ terra ꝛ ho
mies recreati sunt. Nã de illo qd dixã q ioãnis apl'i discipl'us fue
rat pus postea vo ad latrocinia ꝯuersus ꝛ multo i his tpe grassa
tus: rursus ab his latronuꝫ speluñcis apl'i manib⁹ apprehẽsus. ꝛ
priori vt ipe bñ nosti reddit vite. lõge melior ꝛ mirabilior poste
riorib⁹ tpibus qꝫ priorib⁹ fuit. Noui qꝛ frequẽter hec legẽs ad
miratus sis bti ioãnis apl'i incredibilẽ benignitatẽ. atqꝫ iter cete
ra q erga eũ oñderit ineffabilis amoris isignia. illud te ꝑcipue mi
rari fatebarl ꝙ hũano sãguie cruẽtã iuuenis dexterã deosculat⁹
sit pus ꝛ sic i ãplex⁹ ei⁹ corruẽs ad etnã reuocauit vitã eũ quẽ iã
mors eterna sorbuerat. Sedet btũs paul⁹ Onesimuꝫ inutilẽ fa-
ct⁹ fugitiuũ furẽ ñ solũ ãplectit ꝛ diligit ꝯuersu⁹: ſꝫ a dño ei⁹ exo
rat vt ita eũ sic seipsũ hẽat. Hec ãt oĩa ꝓ munere pnie. Sic ergo
ait de eo. Obsecro te pro meo filio quẽ genui i vinculis onesimo
q aliqñ tibi inutilis fuit: nũc ãt ꝛ mihi ꝛ tibi vtilis quẽ missi ad te
Tu ãt illũ vt mea viscera suscipe quẽ ego volui retinere apđ me
vt ꝓ te mihi mistraret i vicl'is euangelij: ſꝫ sine ꝯsilio tuo nihil vo
lui agere. vti ne velut ex necessitate bonũ tuũ eẽt ſꝫ volũtarium.
Fortassis. n. iõ discessit ad horã vt i eternũ illũ recipes iã ñ vt ser
uuꝫ. ſꝫ ꝓ suo frẽꝫ carissimũ: maxĩe m̃ qꝫto ãt magis tibi ꝛ i car-
ne ꝛ i dño. Si ergo hẽs me sociũ: suscipe illũ sic vt me. Sꝫ ꝛ cori
thijs scribit idẽ apl's ꝓ his q peccauerũt. hoc mõ. Ne sorte cum

venero lugeã mltos ex his q añ peccauerūt. ꝛ ñ egerūt pnia ꝓ im-
pudicitia imōditia ꝛ fornicatiōe quã gesserūt. Et rursū Sic dixi
ꝛ iterꝫ dico q꞉ si venero iterꝫ ñ pcã. Vide q̃s luget apl's ꝛ qb⁹ ñ p
cit. nō eos q peccauerīt sꝫ eos q ñ penituerūt non solū q꞉ ñ pēitue
rūt sꝫ q꞉ semel ꝛ iterꝫ ꝑ hoc ꝯmoti obedire noluerīt. Qd̄ āt dixit
p̄dixi. ꝛ iterꝫ dico vt pñs ꝯdo ꝛ nc̄ absēs scribo. ñ alios nisi admo
nitos eos iudicat ꝯtēpsisse. Vñ vereor ne ēt nobis hoc accidat.
Licet. n. paul⁹ nō videat assistere q tūc ꝯminabat corinthijs. sꝫ
xp̄s adest. q p ip̄m loq̄bat. Et si ꝑsistim⁹ in duritia dicet nobis. q꞉
nō pcã. nec solū i p̄nti sꝫ ēt i futuro. Igit̄ p̄ueniam⁹ faciē ei⁹ i ꝯfes-
sione. ꝛ effūdam⁹ corda nr̄a i ꝯspetu ei⁹. Ait. n. peccasti. nō adici
as vltra: sꝫ ꝛ ꝑ p̄orib⁹ tuis depcare. Et iterꝫ. Iust⁹ i p̄mordio ser
monis accusator ē sui. Nō ergo expectem⁹ inimicū accusatorē
nr̄i: sꝫ nos eū p̄ueniam⁹. ꝛ ex ip̄a ꝯfessiōe nr̄a benigniorem erga
nos iudicē faciam⁹. Et qdē ꝙ ꝯfitearis pctã tua. ꝛ defleas temet
ip̄sū bñ noui: sꝫ hoc nō solū volo abste. Cōfessiōes nāqꝫ p̄terito
rū cū emēdatōe. volo fieri futurorꝫ. ꝛ ita volo ꝑsuasuꝫ hēas ꝙ h̄
faciēs cert⁹ sis veniã ꝓmereri. Ois. n. q aliqd agit nisi p̄us ꝑ sua
sū hēat ꝙ ei ꝓsit illud ꝙ agit. nec ꝓmpte id faciet nec cōpetēter.
Verbi cã. q seminare vult fruges nisi ꝯfidat ꝛ cert⁹ sit afuturos.
ibres germiaturã terrã fructus maturãdos: nūqꝫ colliget messeꝫ
Sicut ego nemo iuanū laborē gestit effūdē. nemo opam ꝯsumit
i id vñ nihil lucri sit q̄situr⁹. ita ꝛ q v̄ba seminati ꝯfessiōe pctōꝝ
isup expēdit fortassis ꝛ lacrimas si ñ sp̄ē gerat venie ꝓmerēde nec
desinere a pctis poterit nec viclis pessime despatōis absolui. Sꝫ
sicut colon⁹ ille q decolligēdis frugib⁹ despauit. nihil cure adhi
buit vt aues a segetib⁹ depellat. aut pecudes aut si q̄ sūt q̄ nocere
frugib⁹ possint ꝛ q i lacrimis qdē seminat ꝯfessionem. nec tñ ali
quē se ex ea fructū ꝯsecuturꝫ sperat nihil oīno fugat. aut repellit a
corde. qd̄ corrūpere possit pniaꝫ. corrūpit āt pniã ei eis qs pro
qb⁹ ꝯfitet̄ rursus iuoluat malis. Vn⁹. n. inqt edificãs ꝛ vnus de-
struēs. qd ꝯsequūt̄ nisi laborē. ꝛ q baptizat a mortuo. ꝛ iterꝫ tã-
git mortuū qd ꝓficit in lauacro suo. ita ꝛ hō q ieiunat ꝑ pctis su
is ꝛ iterꝫ vadit ꝛ eadē agit orōnē ei⁹ qs exaudiet. Et iterꝫ dñs dic̄
Qui redit a iusticia ad pctm̄ dñs p̄cipitat euꝫ i gladiū. Et sicut ca

nis cũ reuertitur ad vomitũ suum odibilis fit.ita ⁊ stultus rediẽs ad peccatũ suum. Nõ ergo hoc solũ sufficit si inculans temeipm vt peccata tua videaris exponere.sed eo affectu hec age vt speres tibi in eo iustificatiõis aliqd conferri p penitẽtiã. Sic.n.poteris ⁊ ipsi aie tue ↄfitẽti incutere verecũdiã.ne vltra in hec pro qb⁹ cõfitet incurrat. Nã ↄdẽnare semetipm ⁊ peccatorẽ dicere cõe hoc est oium pene ẽt infideliũ. Deniq multi de scena quoq viri: ⁊ pcipue mulieres ipudice peccatrices.semetipis ⁊ sceleratas appellant.s nõ eo ↄspectu hoc dicũt.quo cupiãt emẽdari. ⁊ iõ nõ est ista dicẽda ↄfessio. Nõ eni ex corde cõpuncto nec in amaritudine lachrymarũ talia ↄferunt .neq eo affectu q̃si qui oderint ea q̃ accusant.nec vltra nõ dicam agere hec: sed ne audire quidem velint.sed tantum res in sermone est ⁊ sermone summis labiis non ex intimo cordis dolore ↄducto.ita vt interdum etiam pro hoc ipso laudari expetẽt: quasi qui nihil fallãt. s licet ↄ semetipos tñ vera ↄnuncient: q̃si nõ ita graue videat apud hoies pctm̃ qd ab eo ↄfert.q id admisit: q cũ ab alio arguit. S istd faciũt hi qui multa despatiõe ẽt sensu doloris carẽt: nec hoium iã vererent nota.sed cũ fiducia q̃dã q̃si aliena ita enũciãt mala sua. Te aũt nihil hor facere volo.neq ex despatiõe ad cõfessionẽ venire: sed cu spe bona ⁊ ↄsũptione idulgẽtie.despationis radice penit⁹ excisa. Radix ãt ẽ despatiõis ignauia ⁊ nõ solũ radix s nutrix ei⁹ ⁊ mr. Nã sicut vestimentũ generat tineas ⁊ nutrit ita ⁊ ignauia nõ solũ generat ex se despationẽ: s alit ⁊ fouet. Ex semetipsis ergo aiant hec piter ⁊ augescũt. ⁊ si alterã qs har abscidat.altera sine dubio iteritu pimit alteri⁹. Istã ergo tibi male copulatã bigã disiũge. ⁊ iugũ ei⁹ ↄfringe. Jugũ dico ai iudiciũ in q̃ velut i iugo libra vite pẽdet hũane. Ubi.n.cogitatio ai nõ recte ↄsulit.ibi axis uite rapitur i pceps. S nũc qd dicam⁹ ausculta. Sepe accidit vt p pniã qs mlta ⁊ maxia correxerit mala iter hec tñ bona q̃ p pniã correxerit ẽt pctã cõmiserit. Et hoc ẽ qd maxie aio despatiõẽ iducit q vĩ sibi destruxisse qd edificauerat: ⁊ oẽs illos labores inaniter effudisse ⁊ hec cogitatõ ẽ q̃ pcipue aie põdus despationis iponit Sed illud rursus o cogitare.per qd pessima ⁊ inimica vite nr̃e cogitatio ista depellat. q illa bona q̃ egimus. ⁊ emendatio illa q̃

p pniaȝ q̃sita ē nisi fuisset ⁊ velut ꝯtriũ põdus. põderi huic qđ ex pctõ nobis itroductũ ē obstitisset. nihil fuerat qđ nos i ꝓfunduȝ maloꝝ ire ꝓhibuisset. Nũc ãt sicut fortis q̃daȝ lorica iaculũ graue ⁊ amaꝝ nõ pmisit. vsqȝ ad vitalia visceꝝ penetrare. ſȝ vim letalis teli maxia fregit ex parte. Certũ ē. n. qꝫ q fert secuȝ illuc plura opa bõa ⁊ plura mala i ipisbis penis hẽbit aliqd refrigerij. Qui ãt bonoꝝ opꝝ nihil maloꝝ ãt secũ multã copiã defert. qd eũ maneat nec opus ē dicere. Erit sine dubio cõpẽsatio bonoꝝ operuȝ malorũqȝ ⁊ velut i statera posita vtraqȝ pars q̃ demerserit. illa sibi opariũ vẽdicabit. Si ergo maloꝝ mltitudo supauerit. opariũ suũ ptrahet ad gehennã. Si vo fuerit maiora opa bonoꝝ. sũma vi obsistẽt ⁊ repugnabunt malis atqȝ opatorẽ suũ ad regionẽ viuoꝝ. ex ipo ẽt gehẽne cõfinio reuocabũt. Veꝝ hec nõ taȝ ex nr̃o sensu q̃ȝ ex diuinis scripturaꝝ ſmonib⁹ affirmant. Sic. n. scriptura ꝓnunciat dicẽs. Ipse reddit vnicuiqȝ ſȝ opa eius. Nõ solũ. n. i gehẽna suppliitioꝝ. ſȝ i regno celesti multe erũt dñe. Mansiões iquit multe sũt apud pŗem meũ. Et iteꝝ alia glia solis ⁊ alia lune Et qđ ṽe ãplius admirãdũ sit vt oñderet. qꝛ ẽt i minimis rõ ⁊ mẽsura cõpensabit meritoꝝ. Et stella iqt a stella differt i claritate: vt p hoc oñdẽt. qꝫ iter singulos eoꝝ q in regno erunt futura sit dñia. Hec igr̃ oia sciẽtes nec nos subtrahim⁹ ab opib⁹ bonis neqȝ de spatõis obtẽtu desidie nos atqȝ ignauie cõcedam⁹. neqȝ ad splẽdorẽ solis ac lune puenire nõ possum⁹ ẽt stelle nobis q̃ȝuis inferior claritas ꝯtẽ̄nda nõ ē. Tantũ ē vt aliquãtulũ lucis ṽtutũ merito q̃ram⁹ tñ est vt q̃ȝuis minimũ celi tñ ornamentũ mereamur explere. Si auꝫ si preciosus lapis eẽ nõ possum⁹ argenti saltem locum expleamus tñ. ne in illam materiã conuertamur quam facile ignis ad sumit ne lignum: ne fenum: inueniamur aut stipula. Simus in bonorum parte vel vltimi tantum ne in malis primi i ueniamur. Et enim sicut diuitie huius seculi tunc maxime augẽtur cum nulla prorsus lucra vel minima contemnuntur. ita ⁊ in spũalibus diuitijs nec minimũ quidẽ boni operis cõtẽnenduȝ ẽ Alioquin valde absurduȝ videtur. cum iudex noster. nec calicis quidem aque frigide mercedem. se promisit negaturum nos dicere quia nisi magna sint que gerimus. ⁊ igentia nihil proderunt

minima. Immo vo ego ēt illud addo. qꝛ si qs parua nō cōtēnat
ꝛ minima certū ē ꝙ paulatī ad magna pueīat. Qui vo spreuerit
minima sicut dicit scriptura paulatī decidet. Ut qdaꝫ ait puula si
tēptas supadiecisse pusillis. Inde freqns pagas. gnādis cumu
latur aceruus. Et iō arbitroꝛ dn̄ꝫ ꝛ saluatorē nr̄ꝫ ī reb⁹ minimis
magnas statuisse mercedes. Quid. n. tā leue taꝫ facile q̄ꝫ visitare
infirmū. Et tn̄ huic tā exiguo opi remuneratiōeꝫ magnificā po,
suit. Et iteꝝ qd tā facile. qd tā gratū q̄ꝫ exuriēti pꝛebere cibū. sici
enti potū nudo indumētū. cōclusū in carcere reqrere. Et hec tā
parua sunt ꝛ tā minima. ita magna ducit ꝛ sūma: vt ea nō hōi sꝫ
sibiipsi deus reputet ministrata. ꝛ pro his regnuꝫ celeste ꝓmise,
rit. Aggredere ergo o amice carissime aggredere iter eterne vite
ꝛ rursuꝫ sucipe iugū xp̄i suaue. ꝛ onus eius leuē. Recupera in te
metipo ai v̄tutē ꝛ finē redde initiis sileꝫ ne patiaris tm̄ tibi ꝛ tāto
laboꝛe q̄situꝫ sp̄ualiū agonū depire cēsū. Peribit si psistas ipetis
ꝛ exacerbes deū i opib⁹ tuis. Si vo pꝛius q̄ꝫ cēsus tui fiat mlta
iactura: ꝛ p⁹ q̄ꝫ terra tua noxiis mūdatōib⁹ repleat excludas ir
ruptōuꝫ fauces ꝛ igressū ꝓhibeas iundātiū vitioꝝ: rurs⁹ poꝛeri p̄
stinā repare cl'turā ꝛ ad fruct⁹ solitos optimi ruris q̄ndā tua exer
cere noualia. Exurge ergo exurge sic dic ꝓpha: ꝛ excute puluerē
pedū tuoꝝ. Exurge de tra ꝛ statiꝫ mihi crede terrebit aduersari⁹
tuus. Ille quidē te ita deiecit quasi vltra nō surecturū. Si autem
videat te exurrexisse de terra ꝛ bꝛachia rursuꝫ certamini pꝛoten,
dentē ipsa tui fiducia deterrebitur ꝛ q̄ꝫto promptioꝛ. tāto ille foꝛ
midolosioꝛ fiet ꝛ q̄ꝫto tu maioꝛa p̄sumes tāto ille infirmioꝛ fra,
gilioꝛ qꝫ reddetur. Sed ꝛ illud cogita ꝙ tibi maioꝛ a audēti ade
rit deus. illi vo celerū cōscientiā ꝛ audatiam labefactabit ꝛ vires
Si mihi credis iam videoꝛ mihi videre erga te dei nutū ꝛ te qui
dem auxilio subleuari diuino aduersariuꝫ vo tuū pudoꝛe ipso ꝛ
ꝯfussione terreri. Iā mēte cōcipio ꝙ oi gratulatiōe te atqꝫ fauoꝛe
tot⁹ ad se iuitet v̄tutū choꝛus tu tm̄ nihil re oꝛmides nihil trepi,
des: sed pge audentioꝛ. tēde alacrioꝛ erūpe iā letioꝛ. Nec ego vs,
q̄ꝫ ꝓ virib⁹ dero sed semp aiabo sermōe sēp oꝛtaboꝛ ꝛ p̄ntem vi
ua voce ꝛ absentem litteris suscitabo q̄ꝫ q̄ꝫ certus sim ꝙ si hec li,
benter relegas vltra alia medicamenta non requiras.

Sermo de p̄nia eiusdē bti ioānis chꝛisostomi feliciter incipit

p Rouida mente ꝛ pfũdo cogitatu cognoſci de
bẽt duo rerꝝ diſtincta negotia.i.q̃ʒtuʒ
diſtat int̃ bonũ ꝛ malũ. Nec aliunde cognitio hec q̃ʒ
a p̃mordio repetẽda eſt. Quid ẽ aliud malũ q̃ʒ pctm̃
cõmittere, q̃d eſt bonuʒ q̃ʒ pniam agere ꝓ cõmiſſo. Hec ẽ.n. di-
ſcretio vtriuſqʒ ſpẽs in ꝑadiſo pctm̃ ꝑſuaſit eue clauſũ paradiſuʒ
pnia recluſit ꝛ ide ẽ boni maliue origo. Quis deo dignioꝛ q̃ʒ da-
uid ꝛ tñ deliq̃t q̃ cecidiſſet de culmine ſi nõ fuiſſet ꝯpunct⁹. Quis
ſceleratioꝛ manaſſe: ꝛ hũc pnia reuocauit. Penituit deũ q̓ ſaulẽ
regẽ elegerit q̃ꝑꝑ qꝛ niſi idẽ pniam ignorauit. Quis ſapiẽtioꝛ ſa
lomone: ſʒ neſciẽs pniam ꝑdidit grãm, ꝛ ob hoc dictũ ẽ. Cõcepit
doloꝛẽ ꝛ ꝑepit iniq̃tatẽ. Cõcepit.n. peccatoꝛ delicti doloꝛẽ ꝛ ſi nõ
penituerit ꝑepit ſibi moꝛtẽ. Paruulus anteqũʒ ꝓdat ex utero do-
loꝛ eſt matri poſtq̃ʒ edict⁹ fuerit vẽit in gaudiũ. Peccatũ ꝯceptũ
coluber ẽ in p̃coꝛdia hoĩs parit moꝛtẽ niſi fuerit pẽitudine expia
tũ. Peccati cõceptio ſpens eſt i p̃coꝛdia latẽs cõſumatũ venenũ
ſpirat ꝛ lecti ſerũ generat moꝛbũ. Qui pctm̃ parit i iudiciuʒ cadit
ꝛ ſi neglexerit in ipm̃ manebit. Natũ ſuũ mulier libẽter plactat na
tum v̓o pctm̃ facit exitiũ nutriẽti. Peccati v̓o pr̃ ꝛ mr̃ eſt vẽter in
cõtinẽs ꝛ libido. capt⁹ ducit̃ in vtraqʒ ꝓdigus ꝛ ꝓfug⁹. Peccati
virt⁹ eſt caſtigãda ſecuritas ꝛ cõfuſa ebꝛietas. Seminariũ delicti
lex cupiditatis in mẽbꝛis. ꝛ coꝛ ipenitẽs capiet̃ ab ea. Cõmiſſuʒ
crimẽ dulce eſt ad momentũ ſed vertit̃ ꝓtin⁹ in exitiũ. Temerari⁹
ꝛ audax feſtin⁹ cadit in crine. declinat ãt ꝓuidus penitẽdo. Naʒ
ſicut aq̃ extinguit ignẽ ardentẽ ſic pnia delebit crina fontibus la-
chꝛimarũ. Sicut in tenebꝛis nõ eſt abſqʒ lucerna lumẽ. ſic nõ po
teſt pctm̃ ſine pnia aboleri ꝛ ſicut lux diei nõ q̃rit lucernã ſic iuſti-
tia ante deũ ſine pnia lucebit. Pondus pcti depꝛimit deſꝑanteʒ
ꝓuidus ãt penitẽdo leui⁹ ꝑgit. Preſumptiuo ſpũ ſubintrat pec-
catũ multifoꝛmis calidus diſcurrit in hoĩes ſapiens nõ illi dat lo
cũ ingrediẽdi. In coꝛde pigri vt cere⁹ ardet pctm̃ nã i pectoꝛe pe
nitẽtis liq̃ſcit vt cera. Peccati p̃nces fact⁹ eſt aſpis. In adam ſub
intrauit dolus ꝛ fecit eũ intra ligna paradiſi latere ꝯfuſuʒ. Voca
uit eũ de⁹ nõ matutina ſed veſꝑtina voce.i. lucifera dicẽs. Adaʒ
vbi es. Et q̃d ille vocẽ tuã audiui ꝛ timui qꝛ nudus ſuʒ ꝛ abſcõdi

me timui. Quare? q2 peccaui: abscondi me. q̄re? q2 nudus sum ⁊
erubui. Quid ergo expulsus ē pꝛ̄ ꝑ pctm̄ reuocanꝰ filij ꝑ pniam.
Nā qd̓ pctm̄ clausit pnia reserauit ⁊ de quo ira ꝓcipitauit pietas
r̄uocauit. Quē nō pēitet mō nudus manet i vmbꝛa moꝛt. qv̓o ti
met deū ꝑ pniaꝫ illustraꝛ̄. O pnia q̄ pctā deo mis̄āte remittit ⁊ pa
disū res̄at q̄ ꝯtritū oēꝫ sanat ⁊ tristē exhylarat vitā de iteritu reuo-
cat fiduciā refoꝛmat gratiāqꝫ abūdātioꝛē refūdit. o pnia qd de te
noui dicaꝫ. Oia ligata tu soluis oia soluta tu seruas oia aduersa
tu mitigas oia ꝯtrita tu sanas oia cōfusa tu illucidas oia desꝑata
tu aias. O pnia rutilātioꝛ auro splēdidioꝛ sole quā nō vincit pec
catū nec defectio suꝑat nec desꝑatio delet. Pnia respuit auaritiaꝫ
hoꝛret luxuriā fugit furoꝛē firmat amoꝛē calcat suꝑbiā ꝯtinet lin-
guā cōponit moꝛes odit malitiā excludit iuidiaꝫ. Perfecta pnia
cogit peccatoꝛē oia sufferre liberter. Si violētus q̄rat qd̓ hꝫ non
vetat si vestem dirimat nō refragaꝛ̄. Si angariaꝛ̄ vltro adijciet. ca
stigatus gr̄as agit: ꝓuocatꝰ tacet exasꝑatus blandiꝛ̄: suꝑioꝛi sup-
plex est inferioꝛi subiacet. In coꝛde eiꝰ cōtritio est in oꝛe cōfessio
in oꝑe tota humilitas. Hec est ꝑfecta ⁊ fructifera pnia. Sic peni-
tenti p̄sto est deꝰ exurienti nutritoꝛ est sicienti potatoꝛ penitēti qd̓
stultū putaꝛ̄ sapit qd̓ triste est placet qd̓ molle est displicet qd̓ flu-
xum ē hoꝛret. O pnia misericoꝛdie mater ⁊ virtutū magistra ma
gna vbera tua qbꝰ reꝑas delinquētes lapsos releuas recreas de-
sꝑatos ꝑ te nobis xp̄s regnū celoꝝ appꝛopinquatū eē signat di-
cens. Pniam agite appꝛopinquabit eni regnū celoꝝ ita ⁊ Joā
nes baptista clamat. facite fructus dignos pnie: qm̄ ecce adest re-
gnū celoꝝ. Per te subito latronē rapuit xp̄s ad r̄gnū celoꝝ. ꝑ te
dauid post flagitiū felix recepit spūm sanctuꝫ ꝑ te manasses post
cruēta facinoꝛa ecce meruit fieri receptabilis. Per te petrꝰ aplus
postq̄ꝫ ter negauit data ē ei indulgētie dextera. Per te filius ꝓdi-
gus regressus ad pr̄em nō solū osculū amplexūqꝫ pr̄nū: sꝫ ēt epu
lum vituli saginati vestēqꝫ insignē meruit adipisci. Per te mulier
foꝛnicaria vberes stillauit lachꝛymas fonteqꝫ sui baptismi ꝓtinꝰ
lauit pedes xp̄i crineqꝫ detersit. Per te niniue ciuitas magna po
pulusqꝫ iteger barbaroꝝ subito deū sapuit virtutē sensit odoꝛem
tuū accepit sapoꝛē tuū strinxit dulcedinē tuā gustauit cilitiū tuuꝫ

ꝯxit cinereq̄ꝫ tuū cōmedit ieiuniū tuū ꝑtraxit lachrymas tuas ꝑ
fudit gemitū tuū suspiriūq̄ꝫ ꝑsensit fructusq̄ꝫ vbertatis tue abūdan
ter exhibuit. ⁊ sic ꝑ opa tua n̄ solū terre ne mortis discrimē euasit
sꝫ ēt vite cognite coronā accepit. Cui silitudinē penitētiū ꝯpem⁹
sic ē q̄ño ager fructifer: aut vinea fecūda: aut arbor fructifera fru
ct⁹ ei⁹ suauis ⁊ iocūdus. Sic ⁊ pctōr famelic⁹ ꝑficit i fiduciā dei ⁊
accepta remissiōe pinguescit i vita. ⁊ h̄ sūt v̄ba ei⁹. Dn̄e an̄ te ē oē
desideriū meū ⁊ gemit⁹ me⁹ nō est abscōdit⁹ a te clamorē meū su
spiriūq̄ꝫ intellige. Pauor pcti mei sollicitat me pondus ꝯsciē me
deprimit nō ē mihi spes viuēdi neq̄ꝫ fiducia moriēdi. Iudiciū
tuū deus vereor ⁊ penas timeo p̄paratas impijs. Aut i me obse
cro dū tp̄s est remitte qd̄ timeo dele qd̄ vereor p̄usq̄ꝫ hēam ⁊ am
plius nō ero. Tali aie sic penitēti remissio dat̄ vita donat̄ nec de
erit regnuꝫ a dn̄o tribuēdum. Quid ergo times pniam o hō sine
qua nō est viuere neq̄ꝫ deo placere. Clamat Hyeremias cōpun
ctus pro pplo. Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontē
lachrymaꝝ: ⁊ flebo vulnera ppli mei. Sciebat. n. q͛ lachryme iu
uarent pplm trāsmigratū: sciebat q͛ ei fletib⁹ subueniret̄: sciebat
q͛ de⁹ cōtrictionē q̄rit ⁊ fletib⁹ flectit̄: sciebat q͛ de⁹ lugētes leti
cat penitētib⁹ p̄sto est: ideo ꝑfetādi locū remotuꝫ q̄rebat vt vsq̄ꝫ
ad vallem ꝑtingeret lachrymarum q̄s de⁹ amat xp̄s amplectitur
Vallis est remotis fletib⁹ discreta que dicit̄ Iosophat in q̄ iudex
celestis pplos discutit: ⁊ oēs gētes examinat. Disposuit inq̄t ascē
siones in cōualle. flet⁹. n. vallis: hec ꝓpter iudiciū q̄dem metuen
da: sed pp pniaꝫ exoptāda publica ē ⁊ secreta publica ē ad futuri
iudicij penā: secreta ē pp salubres pnie lachrymas. Magn⁹ ꝑfe
ctus ē lachrymarū. Plorādo fili⁹ ꝓpiciat dn̄m: fili⁹ lachrymis
mitigat prēꝫ: ⁊ asperā mrēm plorans puulus mulcet. Ita ergo ⁊
pctōr ꝑfusis fletib⁹ remouet irā dei ⁊ reformat⁹ in ip̄o. Cupit vide
re thimoteū paulus pp fletū desidero inquit videre te memor la
chrymaꝝ tuarū. Et dauid dicit: venite adorem⁹ ⁊ plorem⁹ corā
dn̄o qui fecit nos: ⁊ iterū fuerūt mihi lachryme mee panes die ac
nocte: ⁊ potū meū cū fletu miscebā: stratū meū p singulas noctes
lachrymis rigabā. Et iterū deus vitā meā nunciaui tibi posui la
chrymas meas: qm̄ lachryme sūt q̄ radūt vlcera ⁊ sanāt vulnēa

lachrime sunt q̄ pn̄iam armāt ⁊ indulgētiā ꝓuocāt: lachrime sūt q̄ celum pulsantes crimina delent ⁊ ɔsciam degrauāt. Sonāt in ore pn̄ie v̄ba ⁊ mouēt in pectore pietatis venā implet caput aq̄ time scūt oculi: irrigant gene decurrūt riuuli ⁊ de⁹ indulgētie mentē exhylarat lachryme sunt q̄ recōciliant deū a peccatis redimūt aīaꝫ ⁊ sanāt langores ei⁹ sordētē aīaꝫ lachrime lauāt: ⁊ dant illi remissiones. Nā sicut auceps auium aut visco aut rete aut ingenio aliquo captū tꝫ passerē ⁊ manu sua subtilissimo funiculo religatuꝫ tꝫ. ⁊ q̄si dimitteret lapsum de manu sua dat ei liberā volādi facultatē. at ille auidus aduolandū euasūq; se putās alacer altiora petit sed iste sūmū funiculū tenēs stringit eū cū volauerit ⁊ ad se retrahit a ꝑe volandi deceptū. ita diabolus versut⁹ venator: ꝑ spm̄ ꝑ̄sumptiōis. laq̄o suo deceptuꝫ iplicat hoiem cui si semel hexerit vult q̄dē eueli ab eo: sꝫ vinculū: velox venator tꝫ reuocat semꝫ captū in laqueo suo reuocatū ꝑ̄mit. Et q̄dem vinculū ip̄m fluxū est ⁊ facile pōt disrūpi. sed desidia nr̄a: ⁊ diuina dilatio: facit vt robustū fiat: ⁊ nō cito rūpat. Quicq̄d. n. durū aut rigidū obiicit vigilātia vincit: ⁊ penitudine ꝓpulsat orōnib⁹ mollit. Nā vbi ꝑ̄sumptionis spūs impat. ibi exclusa penitudine sola peccati arbor fletib⁹ exupat ⁊ hec est arbor in qua decept⁹ est ꝓtoplastus: i mortē defluxit. Sꝫ restat i ꝑadiso dei lignū vite repositū qd̄ nūc ꝑ pn̄iaꝫ repetit. Homo recurre o hō recurre ad arboreꝫ vite quid tardas. Manduca fruct⁹ ei⁹ vt maneas in eternuꝫ. Quid times pn̄iam nihil durū est qd̄ nō delectat: nūc cum gustaueris tūc ꝑ̄sensies q̄ꝫ suauis sit odor ei⁹ in narib⁹ ⁊ sapor in faucib⁹. Pn̄ie sapor ē ieiuniū pro pctō. Qn̄ ꝑfectā arripueris abstinētiā compellētis castrimagie cupiditatē supas cōtinēdo penitudo est qn̄ ꝑsuadētis gule libidinē ad vinū potādum vincis: ⁊ ēt aq̄ parcissimum vteris. Penitudo est qn̄ te somn⁹ ꝑmit ⁊ vincis eū ⁊ vigiles ꝑ deū. Penitudo est qn̄ exuriētis feneras. Preciū vite est vestire nudū pascere ꝑegrinū ⁊ cū indigētib⁹ hēre mēse ɔsortiū. Scriptū est q̄ elemosina a morte liberat. si nō hūerit hui⁹ vitupatiōis meritū qua dr̄ elemosina cū iniq̄tate acq̄sita abbominatio ē corā dn̄o. Illa ē p̄ciū vite ꝑpetue si oraueris ⁊ ieiunaueris ⁊ helemosinā iustā feceris ɔplesti p̄ciū redemisti pctā tua. Duo era minuta mlier vidua

missit

missit in archa dei ⁊ repleta opulētijs: ⁊ qd de duob⁹ minutis di co cū calix aq̄ frigide porrect⁹ nō vacat aprecio vite. Ergo nō ex pauescas pniaꝫ: sed esto in ꝓcincto ei⁹, ꝓmptior in opa ꝑatior in amore ꝑpensior. Risum fuge: linguā ꝯtine: mores cōpone: vitia cōprime: virtutē dilige. sanctitatē sequere, ꝓmissa mali loquētiuꝫ damna: ⁊ plena est pnia tua: ⁊ ꝑfectā ꝓmerebitur indulgentiam.

Quod nemo ab aliquo ledit̄ nisi ꝓus a seipo ledat̄ eiusdē Crisostomi liber incipit.

Scio q crassiorib⁹ qbusqꝫ ⁊ p̄ītis vite illecebris inhiantib⁹: atqꝫ his q ꝑ oīa terre adherent ⁊ voluptati ꝓprieqꝫ libidini deseruiunt: nec sp̄ūalem sensum cape queūt nou⁹ videat̄ hic s̄mo nr̄ ac mirus ⁊ ridebūt nos fortasse: q in ipsa stati tituli fonte inepta sat̄ ⁊ q̄ nulli videant̄ veri sil̄ia ꝓpōam⁹ Sed nō ob hoc cessabim⁹ a ꝓposito qnimo ⁊ eoipso ad ꝯsignāda ⁊ oīmodis cōprobanda q̄ ꝓmissim⁹ ꝑurgebimur. si tn̄ paululum nobis in p̄ncipijs patiētie tribuant hi qbus vident̄ absurda esse q̄ loqmur: nec in exordijs obturbēt dicētem: sed finē ꝓposite oꝛ̄onis expectēt. Scio. n. q post hec nobiscū stabunt: notātes semetipsos ꝓoris erroris: ⁊ vt dr̄ palinodia canent: ac veniā postulabunt. pro eo q min⁹ huc vsqꝫ rectā tenuerūt sn̄iam: insuꝑ ⁊ gratiam nobis hēbunt: sicut egri q̄ꝫ medicis recuꝑata sanitate. Nolo ergo mihi ingeras opinionē: nūc illaꝫ que apud te atten⁹ inueterata ꝑmansit: sꝫ expecta paululū oꝛ̄onis huius nr̄e luctamen: ⁊ tūc scio q rectā ꝓposito negotio sn̄iaꝫ dabis. vbi spinosis opinionib⁹ q̄ apud te sunt rōnuꝫ q̄ a nobis dabunt̄ falce resecatis. rectū iudicandi tramitē poteris intueri. Qm̄ qdem ⁊ iudices hui⁹ seculi. negociorūqꝫ cōium etiā si viderint vehemēter q p̄mas negocij ꝑtes ꝓseqtur per orantē ⁊ largissimis dicēdi fontib⁹ iundantē: expectant tn̄ ēt rn̄dentis ad hec ꝓsecutiōem: ⁊ audiunt cū p̄nia. nec p̄ma allegatiōe mouent̄ ad ꝓferēdā sn̄iam ēt si iustissima videant̄ eē: q̄ dicta sunt. Seruat̄. n. ēt apud audientiā eoꝝ. scd̄o q̄ꝫ integer dicēda loc⁹: qm̄ qdē hec ē iudiciū disciplia ꝓus ex vtraqꝫ ꝑte cāꝫ diligēter agnoscere: ⁊ ita sn̄iam ꝓmulgare. Igit̄ ⁊ nobis p̄mi ora

f

palinod[ia]

fals[i] z[e]l[us]

toris in pñti negotio pte ꝓsecuta ē inueterata apd plurimos: ꝛ radicata multi tpis opio. q p oēm pene orbē terre porat: ꝛ astruit dicēs ꝯfusa eē oia nec aliqd recti iustiqz suari int hoies posse. quottidie. n. videm' ledi q̄z pl'mos ꝛ opprimi ꝛ affligi cuz oi iniuria. hūiles ꝛ ifirmos a potētiorib' ꝛ fortiorib' ꝛ paupes aditioribus iuadi. ꝛ sic nō ē possibile nūerare fruct' maris. ita nec hi q affligūtur ꝛ iniuriā patiūtur nūero pñt ꝯprehēdi qb' nec vlle subueniūt leges. neqz iudicū met'. neqz vlla vis alia morbū hūc ac pniciez pōt cohibere: qnimo augeẗ p singulos dies fletusqz ꝛ gemit' miserorꝝ semp icrescit. Ipsi. n. iudices q ad hec reprimēda ꝯstituti sūt grauiores tēpestates ꝛ pniciores suscitāt morbos. Et intm̄ malib' labes augeẗ: vt nōnulli ifelices vel stulti ꝛ miseri in id insanie ꝓrupint: vt ēt dinaz ꝓuidētiā ꝓ his culpēt vidētes eū qdē: q honestū ac placidū vite ꝓpositū gerit. iterdū trahi ad iudicia vinciri p turbari ꝛ pati extrema oia. ꝓteruū vo ꝛ iprobū ꝛ pessimi ꝓpositi virū augeri diuitijs potētia ꝛ honorib' cumulari terribilē oib' fieri ꝛ inumeris: vt ita dicā mōis excruciare ꝛ affligere: ac pedib' conculcare bonos ꝛ hōestos viros. hec āt iniq atqz iniusta ineq̄litas nō solū in vrbib': sz in agris ꝛ nō solū i terra sz ꝛ in mari cōmittiẗ ꝛ exerceẗ. Cū ergo h' i apd pl'imorꝝ mētes feraẗ opio orone vetuste psuasionis asserta necessario ꝯ hec nr̄ introduciẗ smo agonesbitur' q̄ten' false h' opionis q̄uis antiqs deijciat ꝛ subruat sedes Licet ergo sicut supradixim' nouū qd astruim' videaẗ ac miruz hoc tñ pollicemur q volentib' diligēter his q dicunẗ itendere: ꝛ va hec nr̄a ꝛ vtilis iueniaẗ assertio. Hoc igiẗ ē qd hic smo nr̄ polliceẗ ondere. Sz q̄so vos nullus pmo pturbeẗ auditu. neminē posse ledi ab alio nisi a semetipo. Verū vt planior smonis h' ꝛ aptior itelligētia deẗ. pmo discutiam' qd ē hoc ipm ledi ꝛ erga quam mām quāue subaz. ledi ptingat aliquē. Sz hoc ita demū lucidi' fiet si pus q sit in hoie virt' req̄ram' ꝛ vbi sit. Tūc. n. veri' apparebit: vn̄ aut qūo ei accidat ledi: ꝛ in q qdē videaẗ ledi: nec tñ ledaẗ idqz ēt exēplis adhibitis clarius demonstrabim'. Oē qd est i reb' aliqd hz quo corrūpi possit ac ledi. vbigr̄a ferrū errugo ledit lanā tinea ouiū greges lup'. vinū acceti pmutatio mellis dulcedinē amaritudo corrūpit. rubigo segeti nocet grādo vineam ledit

virgulta ac diuersa plantaria locuste ac bruci exercit⁹ vastat ⁊ sin
gulis qbusq3 corporib⁹: vt enũerãdo oĩa longius nõ pducatur
oĩo varie morborũ spẽs inferunt corruptelã. Sic ergo vnũqdq3
borũ h3 quo⁹ noceri possit: ⁊ stat⁹ ei⁹ incolumitasq3 corrumpi. Re
gram⁹ ergo nũc qd illud sit. q̃ virt⁹ aĩ ledat ac viuẽt humani. Alii
qdẽ alia opinant. Oportet. n. nos ẽt falsas opiniones adducere
in mediũ cõfutatisq3 eis vt se veritas h3 edocere ac oñdere euidẽ
ter ꝙ nocere nob ṽa noxa nemo alius põt nisi nosmetipsi. Alij er
go putãt ꝙ noceat hoĩ paupttas. alij dãna. alij calũnie. alij mores
⁊ in his eẽ cũctas hoĩu3 miserias lugit deflent: m̃ltaq3 miseratiõe
dignos ducũt eos qui in his positi videntur ac lachrymabiliter
cõquerunt adinuicem dicẽtes. Quid mali perpessus est ille. Su-
bito direpta est vniuersa substãtia eius. Et alius rursum de alio.
Ille egrotat grauissima egritudine ⁊ desperat a medicis. Alius
eos qui in vinculis habent deflet. Et alius eos q patria carent. ⁊
ad exilia propulsi sunt. Alius eos qui in seruitutẽ ex libertate re-
digũtur. Alius eos q ab hostibus depredati sunt. atq3 in capti-
uitatem ducti. Et alius eos qui naufragio decepti sunt: vel incen-
dio cõfragarũt vel ruinis oppressi sunt. Isti omnes plangunt lu
gentur: ⁊ flent ab ho minib⁹. Hi vero qui male agũt ⁊ nequiter
viuũt a nullo penitus flent. sed qd̃ est infelicius frequẽter isti etiã
laudantur ab hominibus ⁊ beati dicũtur quod certe totius ma-
li causa. Age iam nunc. si tamẽ ab initio deprecati sumus. nemo
obturbet dicentem. ostẽdam⁹ quomodo nihil horum que supra
diximus nocere prudenti viro põt: nec corrumpere animi virtu-
tem. Quid enim dic mihi eũ qui facultates calumniatorib⁹ vl̃ la
tronibus obsessus ammisit: huiusmõi dãna leserũt in animi vir-
tute. Sed si videt pus describamus: vt pposuimus: que sit ani-
mi virtus eaq3 vt euidẽtius possit agnosci cõiecturam ⁊ similudi
nem ex corporeis substãtijs capiam⁹ ⁊ videamus pus verbigra
tia equi que sit virtus. Nunquid nam videbitur in argenteis fre-
nis pulchrisq3 tapetibus ac sericis flãmulis phalerisq3 gemãtis
vibaq3 aureis intexta funiculis equi virtus ⁊ magnificentia iudi
cari. an inuelocitate cursus ⁊ fortitudine pedum. gressusq3 cau-
tela ac pectoris firmitate: cunctis que: aut conficiendo itineri

apta dicunt: aut p̄diis p agendis vt vel iterit⁹ hostē petat v'' in ad
uersis pniciter possit ꝓprium exiciti liberare sessorē. Nōne certum
est in his potius eq ṽtutē q̄z in illis de qb⁹ supra dictū ē declarari
Quid aūt ꝛ reliquoꝝ aialiū. Nō ne in eo ois ꝓbitas hēbit: si vel
fortiter ferre onera vel robusta pn̄t mouere carpēta. Nūqd volēs
aliqs ꝓbare aial ad ea respicit: q̄ ei supra posita viderit: an vt di
xim⁹ si mēbris si pedib⁹ si vngulis validū sit aspiciet. Et iteꝝ si vi
neam ꝓbare velim⁹. nunqd ad hoc respicim⁹ si latos hēat pāpi
nos: aut flagella diffusa: an illud magis aspicim⁹ si densior ei fru
ctis sit: si vua fecūdior. Sīl'r ꝛ de oliua atq3 aliis h⁹i arborib⁹ cō
téplamur. Igit̄ eodēmō ēt de hoibus agam⁹ discutiētes. que aut
vbi sit hois virtus. ꝛ tūc eum ledi putem⁹ cu3 in ipsa fuerit lesus.
Que est ergo ṽt⁹ hois. Nō sunt diuitie ne metuas pauptate3: nec
san tas corpis ne metuas lāgorē: nec fama: nec extimatio huma
na: ne forte te hoiu3 maledicta pterreāt. nec vita hec corporis ne
forte metuas mortē nec libertas ne fuitute3 phorrescas. S3 que
est virt⁹ ai: virtus ai est recte sentire de deo: recteq3 int̄ hoies ꝯuer
sari. Illa. n. oia q̄ supra dixim⁹ auferri ab hoibus pn̄t ēt si nolint
Hec vō si hēant auferre ab eis. nullus oio nec ipse diabolus pōt
nisi ipsi q ea possident ꝑdant. Sciebat hunc reꝝ ordinē ꝛ diabo
lus. ꝛ iō cū expetisset btūm Iob oēm subam ei⁹ p sermonē ꝓfer
ret in deū. Propterea deniq3 ꝛ oē corpus ei⁹ afflixit nō vt eū fa
ceret egrū in quo nihil ledebat: s3 vt p egritudinis cruciatū: si for
te cōstantia ei⁹ fatigari potuisset ai virtute nudaret. Ob hoc eum
numerosa orbitate pcussit. ob hoc ꝛ corp⁹ ei⁹ tormētis: mlto gra
uiorib⁹ q̄z si carnifices adhibuissent afflixit. Non. n. ita tortores
vngulis latera sulcarent: vt ille ea ṽmib⁹ fodit. Ob hoc inq̄z hec
oia vt male aliqd de diuinitate sentiret. Ob hoc ēt amici ei⁹: q ad
ꝯsolandū venerāt instigant̄ ad exacerbandū. Aiunt. n. Nō dn̄. n.
digne fm ea q̄ peccasti flagellat⁹ es. Et multa alia h⁹i incusantes
eum loquunt̄. Ille aūt vrbe extorris ꝛ domo ꝛ facultatib⁹ sil' affe
ctibusq3 nudat⁹ sterqliniū ꝓ domo ꝓ stramētis humū fimū p'i
dumētis hēbat. S3 in his oibus nō solū non ledit̄ Iob. veru3 ꝛ
clarior p hec ꝛ magnificētior reddit̄. Cu3. n. cū cunctis facultati
bus atq3 ipsius corpis sanitate spoliasset imēsas ei diuitias ṽtutū

q̄d virtus animi

per patientiã ɔgregauit. Neqȝ.n.tãte fidutie apð deũ eqt Job aũ q̃ in hec agone desudaret. Qð si iste q tanta ꝑpessus ẽ: ⁊ ab eo ꝑ pessus q oẽs hoĩes neqtia ⁊ crudelitate ꝑcellit. ledi in ai ṽtute nõ potuit. qs erit iam cuius videat digna catio cuȝ dicit. ille me lesit. ille nocuit. ille prepediuit. Sic enim diabolus qui omni malitia repletus est commotis vniuersis virib⁹ suis atqȝ omnibus telis armisqȝ vel in domum iusti: vel in corporis eius directis ledere omnino ñ p otuit: sȝ magis eũ vt dixi gliosũ ⁊ spectabilẽ reddidit. qũo qs digne vllũ hoĩuȝ culpabit ꝙ ab eo ledi potuerit aut noce ri: Quid ergo addã inqes nõ ẽ lesus a diabolo ⁊ nõ ẽ supplãtat⁹ ⁊ ꝓiect⁹ de paradiso. Nõ diabol⁹ eũ: sȝ ignauia sua lesit. dũ erga obsuãtiaȝ mãdati nõ vigilauit. Nã hic q tot machinis aduersuȝ btũȝ iob totqȝ fraudib⁹ pugnauit armat⁹ nec tñ eũ valuit supare. qũo null⁹ hoꝝ in adã ꝓtẽtis eũ deicere potuisset nisi ꝑ ignauiam suã semetipȝ spõte ꝑdidisset: Sȝ dicis qd ergo: q calũnijs circũuẽ tus ꝓscribit ⁊ amittit vniuersã sbaȝ suã non est lesus cũ pĩnis nu dat⁹ bonis vltia ingestate cruciat: Nõ imo illo nõ solũ nõ ẽ lesus sed et lucri aliqd capiet si vigilauerit. Quid.n. dic mihi aplos xp̃i penuria reꝝ corpaliũ lesit Nõne i fame ⁊ siti ⁊ nuditate degebãt ⁊ ꝑ his magis clari ⁊ magnifici hẽbant atqȝ ꝑ hec igentẽ fidut.ã adqsiuerũt apð deũ. Quid ãt ⁊ lazaꝝ. Nõne egritudo ⁊ vlcera ⁊ egestas vltia ad btitudinẽ dixit. ⁊ afflictio h⁹ mũdi coronas ei in eternũ pauit: Quid ṽo iosepħ. Nõne opprobrijs domi ⁊ pegre replet⁹ ẽ eousqȝ vt adulter putaret ⁊ suituti subiect⁹ ẽ. parẽtib⁹ ⁊ domo extorris effect⁹ Nõne ob hoc singulari admiratõe ẽ oĩb⁹ apð hoĩes ⁊ i magna glia apð deũ: Sȝ qd de exilijs ⁊ pauptate. ⁊ opprobrijs illatis loquor. ⁊ ꝙ i suitutẽ ⁊ redacti sũt mirabiles viri. Mors ipa dic mihi qd nocuit iustissio illi abel ⁊ mors ama ra ⁊ mors acerba. mors pricidio illata. nõ homicidio. Nõne ob hoc i oĩ orbe terraꝝ canit ⁊ celebrat abel. vides qũo ãpli⁹ sonat nr̃a hec ẽt eo qð ꝓmisit orõ. Nõ solũ aũt hoc appuit qð ꝓmissim⁹ qr null⁹ ledat ab alio: sȝ ⁊ qð plura maxia capiãt sci hoĩes i his qb⁹ vident affligi. Cur ergo ais pene ⁊ supplitia ⁊ cur gehẽna. q̃ȝ ob cãȝ pene tã multe. Sȝ si nẽo ledit ⁊ ledit nemo. Noli ergo ɔfũ dere. ⁊ ꝑmiscere sermonẽ. Neqȝ.n. dixim⁹ qr nemo ledit. sȝ qr ne

mo ledit ab alio. Et quõ ings istud erit. si ledũt aliqvt nemo leda
tur. Ita vt iã oñdim⁹. Nã ⁊ ioseph leserũt sui fres ⁊ iniqȝ egerũt
in cũ. sȝ ipe lesus nõ est. Et in abel inique egit caym. isiadus ẽ.n. ci
sed ipe lesus ñ est. nec mali aliqd passus ob hoc ergo pene ⁊ sup-
plitia. Nõ.n. patiẽtia ⁊ v̓tus eoꝝ q patiunt crimẽ illoꝝ abstulit. q
ipio ꝑposito iniuriã ꝑximis irrogarũt. Quãuis.n. ipsi clariores
effecti sint p tolerãtiã: nõ tñ illi exuunt scelere ꝑ ꝑpositi sui malitiã
Et iõ illos qdeȝ v̓tus ai extollit ad gl'iaȝ istos v̓o malitia ai d̓mer
git ad penã. Merito ergo a iusto iudice deo illis qdẽ qui ꝯstãter
philosophati sunt ⁊ ad palmã ꝑuenerũt regnũ parat. his ãt q in
neqtia ꝑpositi ꝑdurarũt. gehẽna deputat. ꝑꝑ qđ si ablate sũt tibi
facultates tue dic. Nudus exiui de vtero mr̃is mee. nudus ⁊ hinc
abscẽdã. Adde ⁊ illud ap'licũ. Nihil itulimus i hũc mũdũ sȝ nec
auferre qdẽ possum⁹. Audisti te maledici ifamari apud hoies ⁊
ꝯtumelijs exhonerari ⁊ recordare ⁊ añ oculos pone v̓ba dñi. q-
bus ait. Ve vobis cũ bñdixerint vobis hoies. Et itez. Gaudete
⁊ exultate cũ eiecerint nomẽ vr̃ȝ tanq̃ȝ malũ apud hoies. Expul
sus ex pr̃ia ⁊ domo recordare. q2 nõ hẽmus hic manentẽ ciuita-
tẽ: sȝ futurã iquirim⁹. Quid te ergo putas pr̃iaȝ ꝑdidisse. q i tota
terra ꝑegrin⁹ es. Sȝ ⁊ si egritudinem grauissimã incurristi. vtere
ap'lico sermone q̃ ait. Nã ⁊ si is qui foris ẽ hõ nr̃ corrũpit: sȝ inte
rior renouat de die i diẽ. In carcere iclusus es. ⁊ mors crudelimi
net ⁊ itẽptat adhuc añ oculos. ioãn ẽ in carcere ceruicib⁹ cesuȝ ⁊
tãti ꝑphe caput saltatrici puelle i mẽcedẽ libidis datũ. Hec ergo
sing'la cũ iferũt iiuste nõ attẽdas eoꝝ q iferũt iiuriã: sȝ eoꝝ q̃ ꝑ is
retribuent ꝑpẽde gl'iaȝ. Nõ solũ.n. pctis absoluit: q hec patit. se
det iusticias acqrit tm̃ ẽ. vt fides eũ ꝯstãtiaqȝ nõ deserat. Cũ ergo
dãna reꝝ. neqȝ calũnie. neqȝ opprobria neqȝ exilia: neqȝ egritu-
dines ⁊ cruciat⁹. neqȝ ipa mors q̂ vr̃ horum oium grauior ledat
homines. qnimo ⁊ iuuet ⁊ clariores reddat qd ẽ vñ iã ꝑbabis le
di aliquẽ posse cũ ex his oib⁹ nõ ledat. Veꝝ ⁊ ego ãplius aliud
assignare tẽptabo q2 illi soli ledunt. q ledũt: ⁊ nulli alij nocet no-
xa quã iferũt ceteri nisi illis ipis q iferũt. Quid.n. dic mihi ifelici⁹
erit q̃ȝ caym. Mors.n. illa que manibus eius fr̃i illata ẽ. illũ qdẽ
reddidit iustũ p scl'a. ipȝ v̓o q intulit hr̃i fecit p scl'a pricidã. Quid
etiã herodiade miseri⁹. q̃ caput ioãnis exhiberi desiderauit in di

ſco: vt ſuū caput ꝑpetuis gehenne ignibus flāmiſqȝ demergeret.
Quid ēt ipo diabolo deteri⁹ q neq̄ua ei⁹ ita claꝝ reddidit iob: vt
q̄ꝫto illi glīa tāto huic creſcerȝ pena. Uides quō ⁊ i his pl⁹ mlto
q̄ꝫ polliciti fuerim⁹ oñdit. Claruit.n.ñ ſolū nemīnē ledi ab is q iīu
rias iſerūt: ſȝ ⁊ illos tm̄mō ledi ⁊ male tractari l pati a qb⁹ irrogā
tur iīurie: qm̄ qdē neqȝ diuitie: neqȝ libtas. neqȝ ſanitas. neqȝ aliā
h⁹ i q̄ ſupra mēorauim⁹ ꝓp̄ria hoīs bona ſūt: ſȝ ſola v̄tus ai. Et
iō cū erga ea q̄ extrinſec⁹ ſūt: dānuȝ aut amiſſio aut afflictio vlla
ſupuenerit nō ledit hō: q̄ꝛ oē bonū ei⁹ in ai v̄tute ꝯſiſtit. Quid er
go ais. ſi i ipſa qs ai v̄tute ⁊ phia ledat. Nequaq̄ꝫ i his.n. ſi ledit:
nō ab alio ledit: ſȝ a ſemetipo. Quō ais a ſemetipſo. qs ledit. Si
qñ v̄berat⁹ ab aliq̄ vl facultatib⁹ ſpoliat⁹. aut alio q̄libet mō affli
ctus blaſphemū ⁊ ipiū ex oꝛe ſuo ꝓtulit v̄bū leſus ē in hoc. ⁊ val
de leſus ē: nō tñ ab alio ſȝ a ſemetipo ꝑ ipatiētiā. ſ. ſuā. Intuere.n.
ſicut ſupius dixim⁹. q̄ꝫta ꝑpeſſus ſit iob. nō ab hoīe aliq̄: ſȝ ab il
lo q oīuȝ hoīuȝ ſceleſtioꝛ ē ⁊ crudelioꝛ. Qō ſi ille imanis ⁊ cruen
tus. tot machinis tot fraudib⁹ adhitus. totqȝ ſupplitijs cogere.
non potuit vt peccaret iob labijs ſuis añ dñȝ. ⁊ hoc cū neqȝ legē
dei accepiſſȝ iob: nȝ redēptōis xp̄i ac reſurectōis ei⁹ fuiſſȝ grāȝ ꝑ̄ie
cut⁹ q̄ꝫto magis tu his oīb⁹ muīit⁹ ſiuis ⁊ ex fide auxiliū dei iploꝛeſ
ñ potes ſupari. Uide.n. paulū q̄ꝫta paſſus ē. q̄ ēt nūerare difficile
ē carcēs vicla: v̄bera: flagella: ſuppliria a iudeis flagellat. lapidat
v̄gis cedit ꝑcipitat latrōcs icurrit ab iimicis frīb⁹ iſidias ꝑfert it⁹
tioꝛes foris pug̃s patit famē nuditatē. calūnias iſidias tribulatōeſ
beſtias tolerat. ⁊ qd op⁹ ē. mlta dicē. q̄ttidie moꝛit. ⁊ tñ i his oīb⁹
ñ ſolū blaſphemū nihil ꝓfert ex oꝛe ſuo ſȝ ⁊ gaudet ⁊ glīat atȝ ex
ultās dic. gaudeo ēt i tribl̄atōib⁹ meis. ⁊ iteꝝ ñ ſolū āt ſȝ ⁊ gliamur
i tribl̄atōib⁹. Si ergo h tāta patiēs gaudebat ⁊ glīabat. q̄ erit ve
nia q̄ excuſatio his q ꝓ puis iiurijs vl v̄berib⁹ aut qbuſlibȝ tribu
latōib⁹ q̄ vtiqȝ lōge illis iferioꝛes ſūt blaſphemāt. Sȝ aliter inq̄s
ledoꝛ. Si.n. nō blaſphemauero facultates mee auferēt. ⁊ ero iaȝ
inutilis ad miaȝ faciendā. Occaſiones ſunt iſte: ſȝ nō bone. Si ti
bi opa mie ⁊ elimoſyne coꝛdi ſunt. audi q̄ꝛ pauptas nō ledit aiuȝ
miſericoꝛdē. Quāuis.n. paup ſis. erunt tibi duo minuta que cuȝ
abtuleris. ſup oēm cenſum diuitum reputabūtur tibi. Erit ⁊ tibi
manus plena farine que ſufficiat: ad paſcendū ꝓphetā. Qō ſi de

fuerint ēt hec. nunq̄ꝫ tibi crede mihi: deerit calix aq̄ frigide: ex q̄
bus oēs diuitias effusas p miaꝫ supabis. Mentē nāqꝫ misericor
dē deꝰ reqrit. nō pecunie quātitatē. Uides ergo qꝛ nec ī hoc qdē
dānuꝫ passus es ꝙ ꝑdideris facultates qnimo ⁊ lucri plurimuꝫ
Nā ⁊ coronas imortalitatis q̄s alij multa largiēdo mercanť. tu
duobꝰ minutis vt diximꝰ aut p̄cio aque frigide cōparasti. Hec q
dē his q veritati studēt ⁊ salutis sue curā gerūt manifeste euidēter
qꝫ patuerūt. Apud eos āt q voluptatis vinculis alligati sūt. ⁊ q̄s
obtinet libido captiuos qbusqꝫ oīs vita in luxurijs teriť. supflua
videnť hec ⁊ inept a: qm̄ quidē sūma auiditate sequūť vmbras ⁊
stringunt vētos. Hec. n. q̄ eis videnť. carnis ⁊ scl'i bona e māibꝰ
eoꝝ tanqꝫ ventꝰ ⁊ vmbra effugiūt ⁊ labunť. Et iō si vr̄ aperiamꝰ
ēt ipsas. Interiores reꝝ cās ⁊ imagīe ipa q̄ decipiunť ablata ipaꝫ
eis interiorem in pure huius ⁊ imunde meretricis quā cōplectun
tur faciem reuelemꝰ. Meretriceꝫ nāqꝫ ego appello vitā hāc que
ī delitijs ⁊ affluētia diuitiaꝝ. ⁊ hꝰ scl'i potētia ac voluptate trāsigi
tur. ⁊ nō solū meretricē appello eā: sed ⁊ turpissimā atqꝫ obscenis
simā meretricē cuiꝰ facies horrida: feda: aspera amara ē ⁊ crude
lis: ⁊ hoc maxīe ē in quo sine venia hn̄di sunt cūcti: quos decipit
ꝙ cū tā turpis sit vultꝰ eiꝰ: ac ferus tā barbarꝰ: ⁊ truculētus m'lti
tn̄ ab ea capiunť. Et cū videāt apud eā eruēt oīa p̄iculis mortibꝰ
p̄cipitijs plena cūqꝫ stipari eā cernāt sodalibꝰ pessimis ꝯtumelijs
dico opprobrijs liuore: iuidia isidijs criationibꝰ ⁊ pniciosissimis
curis metu iugi. timore frequēti ⁊ mille alijs hꝰ infaustis cōsorti-
bus velut anguiū corona circūdari. fructū v̄o in his nullū alium
nisi interitū ⁊ pnicié eē penāqꝫ ꝑpetuā. expetiť tn̄ a pluribꝰ ⁊ ama
bilis habeť atqꝫ exoptabilis. Tāta nāqꝫ est eoꝝ qui decipiuntur
stoliditas vt cū eos rō nulla ab hoc iteritu reuocet: ne euidētia q
dē indesinēter ꝑeuntiū exēpla deterreāt. Nō ergo eos stolidiores
p m'lto q̄ꝫ puulos iudicē. vl' negē q̄s puerilis ludꝰ: vbi aut circulꝰ
voluiť aut turbo l' trochov̄ heribꝰ agitať ⁊ lōg' porticibꝰ p curua
spatia rotāť ita itētos ⁊ ibiātes puerilis aius tꝫ: vt auelli ide nulla
tenꝰ q̄ant ignorātes penitꝰ p etatis fragilitatē nihil ī illo ludo vti
litatis nihil pfecti opis hr̄i. Sꝫ ꝓ illis satisfacit etas imatura. Isti
v̄o qd hēbūt excusatōis q ī etate pfecta puerilē imo puerili ibeci-

liorē sniaʒ gerūt. Cur.n.q̄so te appetēde videnť diuitie. Hic nāqʒ incipiēduʒ puto.q₂ inqt ⁊ sanitati ⁊ vite ipi. ⁊ fame ⁊ pṫie: ⁊ ꝓpinquis ⁊ amicis ⁊ oib⁹ oino q̄ sunt ꝯmodiores eas eē plurimis visuʒ ē. Et ista snia ñ solū terra mariqʒ seruať: sʒ vsqʒ ad ipas iā nubes ascēdit ac sidera. Noui ⁊ ego ꝙ nō tā snia ista q̃ʒ flama ē: q̄ ⁊ istū vastat orbē terraꝝ. ⁊ q restringuat qdē null⁹ ē. q accēdat vo ⁊ magis. magisqʒ iflāmet multi sūt. Oēs.n. fauēt huic malo nō solū illi qui ab eo capti sūt: sʒ ⁊ illi q nōduʒ illuc videntur ingressi ⁊ vnū queqʒ hoīuʒ videas siue vir ille sit seu femina seru⁹: ac liber diues: paup. ve ꝓ virib⁹ suis huic īcendio māʒ atqʒ onera cōportantem: ⁊ die ac nocte i eius misterijs vigilāteʒ. Onera āt dico ñ ligni aut feni. nō.n. talis ē flāma que ista ꝯsumat. sʒ aie sue ⁊ corpis iniq̄ ei ⁊ iniusta opa deferūt. His.n. accendiť ignis iste. ⁊ his pasciť. Nā ⁊ ipsi diuites ēt si totū orbē possibile eēt possideri a singulis adhuc tñ indesinenter arderēt. Paupes vo dū cupiūt diuitibus exeq̄ri insanabilē rabiē patiunť. Insaniūt furiūt: ⁊ idē morbus diuersos lāgores singulis generat. Intm̄ amor pecunie oēʒ hoieʒ fatigat: vt neqʒ amicitiaꝝ. neʒ ꝓpinq̄tatis iuerdū ēt nec coniugis aut filioꝝ amori det locū. q̄bus affectib⁹ iter hoies nihil p̄fert. Amor tñ pecunie oia hec humi deicit ⁊ pedib⁹ ꝯculcat. ita velut fera q̄dā ⁊ crudelis dña: oiuʒ corda possidet: ⁊ tyrānica dñatione deuincit. Seuit vt barbar⁹ ferit crudeliter vt tyrānus debachať ipudēter vt meretrix. Nusq̃ʒ misereť. nusq̃ʒ pudet. adest vbiq̃ʒ dura vbiqʒ terribilis. dira ide mēs ipia: truculēta ⁊ cū lupis ⁊ vrsis ac leonib⁹ feroci⁹ sauciet suauis tñ hoib⁹ vi⁊ amabilis. Et qd dico suauis. Melle ipo ⁊ fauis dulcior. Cūqʒ his q eā deside rāt ⁊ exoptāt gladios exacuat. q̄ttidie foueas ⁊ p̄cipitia paret. scopulisqʒ eos mille ⁊ mille naufragijs illidat. expetiť tñ ab eis ⁊ desiderať ⁊ q̄riť. ac p inumeras mortes suas letātur se aliq̄ñ ad ei⁹ habē ianuas puenisse. Volutari nāqʒ in ceno ei⁹ tanq̃ʒ sues delectāť ⁊ vt canis stercus eius euoluere. Tales quodāmō ois q auaritie huic se dederint infeliciores ⁊ turpiores ēt istis imūdissimis aialib⁹ fiunt. Et hec ē maior rei h⁹ ifelicitas. ꝙ q̃to magis i his sordibus voluptanť tāto maiorē ex his capiūt voluptatē. idqʒ non rei nā: sʒ voluptatis vitio patiunť. Q̄uo sanabim⁹ mētes huius

cemodi lãgorib⁹ occupatas. Si vellēt nobis paululū aurē accō
modare atq3 aios ad audiendū dare ꝛ suscipe q̄ dicent: irrōnabi
lia nãq3 muta illa aialia q̄ dixim⁹ q̄ se in huiuscemōi sordib⁹ vo-
lutãt trãsferri ab his nō pñt. vtpote itellectu ꝛ rōne carētia. Nob
vo nūc s̄mo ad hoies h̄r. qb⁹ itellect⁹ ꝛ rō diuino mūere data sūt
Tm̄ est vt audire velint. facile ꝛ absq3 multo labore de zeni h⁹ fe
tore ꝛ in dignitate stercoris poterūt libari. Age ergo iã nūc q̄si ad
hoies loquētes pcōtemur ab eis. cur expetēde videant eē diuitie.
Rn̄debūt sine dubio pp voluptatē. p̄mo vite ꝛ delitias corpis. tū
deinde ꝛ pp honorē q h̄ēt i vita atq3 officia q̄ hoib⁹ diuitiaꝝ cō-
tēplatione deferunt ꝛ p eo q̄ facile pōt vlcisci q diues ē in eos qui
iferre iniuriã tēptauerint ꝛ vt timor sit ceteris. Puto q̄ alias ex-
ceptis ijs cãs nō h̄eas voluptatis dico honoris officio ꝛ timoris
vltōis. Nã neq3 sapiētiorē. neq3 dementiorē. neq3 tēperatiorē ne
q3 prudētiorē diuitie hoiez facere pñt. nō benignū nō placidum
reddūt nō deniq3 iracūdū i mãsuetudinē aliqñ ɔmutarūt nec icō
tinentē ɔtinētiaz nec voluptuosū sobrietatē nec iuerecundū vere
cundiã docuerūt. neq3 aliud aliqñ v̄tutis gen⁹ aie p diuitias adq
sitū ē. Qd̄ si v̄tutib⁹ ai nihil ɔferūt. nec meliorē hoiez s̄m v̄tutum
titulū reddūt dic q̄so quã ob cãz expetēde videãt diuitie. Immo
vo nō solū nihil v̄tuti aie ɔferunt. sed et si paꝝ aliqd reconditū in-
uenerint subruūt ꝛ ecōtrario vitia p v̄tutib⁹ itroducūt. Ipsaruz
eni sequela ē. luxuria ira itēpantia furor iiustitia: arrogãtia: super
bia oisq3 irrōnabilis mot⁹. Sz de his suis locis ꝓseuerimus. qm̄
qdē nō libēter hi q h⁹ i egritudie inexi sunt sermonē de v̄tutib⁹ ac
vitijs audiūt. Partes. n. luxurie agūt ꝛ nihil aduersus eã patiūt
audire. Hinc ergo iterim s̄mo moueat. si ē i diuitijs oio aliqd qd̄
delectare possit aut si est in illis aliqd honoris. Incipiam⁹ itaq3 si
vī a cōuiuijs ꝛ mēsaꝝ affluētia. In hijs. n. diuitiaꝝ magnificen
tia p̄dicat. Conferam⁹ mēsaz diuitis ꝛ mediocris: ꝛ discutiamus
vtrosq3 cōuiuas. Qui magis q̄so sunt q purã verãq3 vtriusq3 mē
se capiūt voluptatē. Illi nãq3 tota die attritis ꝛ lacessentib⁹ cubi-
tis recūbūt. ꝛ cenas prãdijs iungūt. qq3 vētris distētiōe rūpunt.
atq3 oppressiōe ciboꝝ suoꝝ p̄munt. i quoꝝ corpe. vini inūdatio
ne velut naufragij cuiusdã fluctib⁹ obruta aia necat. vbi nec ocu

sus neq3 ligua nec ꝗ̄3 pes ꝓprijs deseruit officijs: s3 oia mebra cor
poris vini vinculis iacet vincta quibusq3 catenis vbi n sopor ipe
cis ad qete dat: n3 ad salubritate cedit: s3 exteriti sonijs isanietib⁹
⁊ furetib⁹ deteriores sut: ⁊ qsi spote demones supducat sue aie. risus
⁊ spectaculu oib⁹ et suis famulis fiut. Nibil agnoscut eoꝝ q videt
nibil setiut nibil norut dicere aliqd vl audire n pnt: s3 latura fedis
sima portant de accubitis ad lectos. In talib⁹ igit ꝯuiuijs magis
voluptas e. an i illis vbi cib⁹ potusq3 tatus e ꝗ̄tus famē depellat
ac sitim. Hinc modu vite na docuit illu corruptela libidinis iue
nit. Ideo deniq3 i hoc et sanitas adest ⁊ ro pmanet ⁊ honestas cu
sobrietate pdurat nec grauatu corp⁹ atq3 oppressu leuat a ꝯui
uio. sed adiutu potius atq3 auctu virib⁹ totaq3 alacritate subni
sus. Qd si tibi paꝝ fidei hre smo nr vi. vtrorūq3 corpa aiosq3 ꝯsi
derare iuenies illa magis robusta ⁊ valida ac succi plena. que me
diocrib⁹ ac simplicib⁹ vtunt alimētis. Nec mibi nuc adducas in
mediu siquis forte ex accidēti egritudine aut qlibet ex ca fragat.
Alia e ista ca. ⁊ alio tpe regrenda. Hij vo q i delitijs et luxurijs vi
tam ducut. resoluta qde corpe ⁊ oi cera molliora circuferut atq3
ex aie quoda infirmitatu3 repleta qbusq3 ad cumulu maloꝝ po
dagre tumor: ⁊ imatura senect⁹ succedit ⁊ e eis vita semp cu me
dicis ⁊ medicamētis. sensus at ipi graues obtusi ⁊ qdamo iam se
pulti. Nec aliqd voluptatis. aliqd iocuditatis hnt. Quis hec io
cuda dicat ⁊ grata q tn nouerit. quid sit voluptas ⁊ iocuditas. A
prudētib⁹. n. ita diffinit q2 hec sit voluptas cu qs desiderijs suis
fruit. Ubi vo frui desiderijs no pot. vl egritudo no sinit vl ipa sa
cietas desiderari n facit ea q onerosa efficit habūdātia sine dubio
⁊ voluptas meis ⁊ iocunditas piter pit. Deniq3 ꝯsidera egros q
fastidio purgēt. quo ꝗ̄uis eis suaues ⁊ lauti apponat. cibi hor
rori tn eos magis accipiut ꝗ̄3 voluptati. Sic ergo eu p habūdā
tiā cupiditas fuerit extīcta piter ⁊ voluptas ac iocūdita pimit. q2
no tā ciboꝝ gra ꝗ̄3 desiderij gignit satisfactio voluptate3. Un ⁊ sa
piēs qs atq3 in hoꝝ disciplia philosophari bn sciēs aiebat. Nia
i sacietate posita illudit sauis oñdēs et ipe q2 voluptas no i na ci
boꝝ vt diximꝰ: s3 i desiderij vigore ꝯsistit. pp hoc ⁊ ꝓpha e mira
bilia enarrās q in egypto gesta si. queq3 in heremo iter cetera et

hoc dicit. De petra melle saturauit eos. Et qdez nusq̄z inuenim⁹ mel fluxisse de saxo. Quid ergo ē qd̓ dixit. Qm̄ qdē post multaȝ itineris fatigationē ꝛ laborē sitis aq̄s frigidis e saxo fluētib⁹ frue bāt. easq̄z multo cū desiderio hauriebāt. hoc ipo qd̓ dulcissime ꝛ desiderabil̓r potādi cupiditas explebat. aquas illas mel appella uit. nō ꝙ nā aquaꝝ fuerit ꝯmutata: sȝ ꝙ dulcedo poculi instar mel lis sitiētib⁹ ꝛ desiderātib⁹ obtinerer. Igit cū hec ita sint. nec dubi tari aquoq̄z de his possit nisi sit aliq̄s. aut ꝯtētiosissim⁹ aut stultis simus. nōne palā ē ꝛ i ꝓpatulo ꝙ simplicior victus ꝛ mediocris plurimū iocūditatis hēat ꝛ voluptatis ecōtra v̓o diuitū mēse exe crabiles qdē ꝛ horride ac morboꝝ ꝯtaminatōis plene ꝛ, sicut ait qdā sapiētiū in qb⁹ molesta sūt ēt ea q̄ delectabilia vident. Sȝ ho nores iquiūt ꝯferūt diuitie: ꝛ inimicis vltiōes facili⁹ dari p̄stant. Et ob hoc videbit necessariū eē opus diuitiaꝝ q̄r vitijs ministrat ꝛ tribuit effectuȝ atq̄z inanes ābiotinū bullas inflat āpli⁹ ꝛ extollit imanis qd̓q̄z supbie malū tūidi⁹ erigit imo poti⁹ ꝓ his oīb⁹ maxie erāt fugiēde diuitie. Hoc ē. n. feras q̄sdā bestias in aīs suis spōte hoīes collocare. ꝛ i pectorib⁹ suis nutrire. Ceteꝝ diuitie suadent vt honere qdē v̓o celestiq̄z careat. falsū v̓o hȝ. veri illi⁹ colore solū q̄dā ꝛ simulata imagie fucatū reqri honorē: nō v̓itate: sȝ noie. Si cut. n. plerūq̄z meretricis vult⁹. cū turpis ꝛ fedus ē ꝑ nām fucis ꝛ colorib⁹ pigmētat⁹ ꝓstituit ad decipiēdos eos. q ignorant que feditas sub velamie fuci illi⁹ ꝯtegat. ita ꝛ diuitie faciūt cū adulatio nē volūt honorē videri. Neq̄z. n. voces ille ppl̄i. ꝑ q̄s iudicib⁹ ac clamat ex v̓itate ꝓferunt: sȝ ipe sūt qbus fucat nomē honoris ꝛ de pingit. Nā si ꝯscias iterroges ac clamātiū tibi. inuenies apd̓ vnū quēq̄z eoꝝ mille te capit. b⁹ accusari. Deniq̄z vbi met⁹ cessauerit ptātis ꝛ publice pōpe fuerit scena resoluto tūc videas quāti ob la trātes quāti obloquētes. quāti isimulātes ꝛ hi oēs ex illis sunt: q ꝑus acclamabāt ꝛ imēsis te laudib⁹ extollebāt. Hec tu honoreȝ dicis. ꝛ hec diuitijs q̄renda credis. Que si spōte adessent recusan da erāt. Pl⁹. n. odij q̄z amoris adqrūt. Sed uis ondā tibi hono rē veꝝ. honor ver⁹ v̓t⁹ aī ē. Hic honor nec acersarib⁹ p̄stat nȝ adu latōib⁹ ꝯqrit nȝ pecūia p̄parat. nihil fucati i se hȝ nihil silati nihil occulti. h⁹ honoris successet null⁹ ē. Accusator null⁹. null⁹ igrat⁹

Hic honor tpibus nō mutat̄ nec tyrānos patit̄ nec picturā tabu
le metuit delendā aliqñ. Sȝ vindictā iniqs inimicoꝝ sumere non
possum. Hec est.n. maxīa cā ⁊ pcipua q̄ execrande diuitie sunt: ⁊
amādā pauptas. Istū.n. gladiū quē dicis aduersum te acuunt: ⁊
faciūt te p̄uaricatorē mādati illiꝰ qđ dicit. Mihi vindictā ⁊ ego
retribuā dicit dn̄s. Uis aūt videre q̄ʒtū mali hēat vindicte cupi-
ditas. Misericordiā dei aufert ab hoīe ⁊ cōcessaȝ iā grām ɔfrin-
git ac reuocat. Scriptū est.n. i euāgelio ꝙ is q multoꝝ talentoꝝ
debitor fuerat ⁊ veniā pcat̄ a dn̄o ipetrauerat ɔuersus ad ɔseruū
suū: q ei parū pecūie debebat. hoc ē q in eū parū aliqd peccaue-
rat exigere eū cepit vindictaȝ. f. sumere: ⁊ ob hoc ꝙ imitis fuit er-
ga indulgētiā conserui ipse de se sniam tulit: vt nō solū ɔcessa sibi
iā nō frueret̄ indulgētia: sȝ ⁊ tortoribꝰ traderet̄ atqȝ in vniuersaȝ
debiti sūmā cū supplicijs penaqȝ psolueret. Et ita ꝑ vindicte desi
derio munꝰ diuine pdidit indulgētie. Pro his q̄so te vident̄ expe
tēde diuitie vt tibi facilior via pateat ad interitū. Nō ne ꝑ his ma
xie oportebat eas velut inimicū grauissimū ac totius mali acto-
rē vitare. Sȝ pauptas in qs difficile negotiū ē. Interdū.n. ⁊ blas-
phemare cogit hoīes ꝑ penuria ⁊ multa inhonesta ⁊ grauia ⁊ i-
digna cōmittere. Nō pauptas hec. sȝ pusillaminitas facit. Naȝ ⁊
lazarꝰ paup fuit ⁊ valde paup. cuius pauptati addebat̄ egritudo
amarissima q̄ ipsam pauptatē redderet diriorē. cuȝ ⁊ vis morbi so-
latia multa deposceret. ⁊ nullū penitus pauptas posset adhibere.
Horū.n. alterū si solū sit graue est ⁊ doloribꝰ plenū. Cum aūt sil̄
iungunt̄. nec adest q subleuet intolerabile efficit̄ malū. ignis iue-
stigabilis dolor sine remedio tēpestas plena naufragijs aīe simul
⁊ corporis flāma. Tn̄ huic btō his oībus malis aliqd amplius
addit̄ vicinitas diuitis epulātis luxuriose. ⁊ adhuc magis ac ma
gis ēt inde in eū tormēta cumulabant̄ ꝙ ⁊ ad ianuā iacebat epu-
lantis. vt euȝ multo amplius excruciarēt opes in oculis posite q̄
vetabant̄. q̄ʒ ille q̄ p penuriaȝ deerant. Multo.n. grauius affligit
aīam ꝙ cogit̄ bonis carere q̄ videt. q̄ʒ his egere q̄ nō videt. Uerū
ne his qdē flectit̄ diues ille crudelis. sȝ sibi qdem ꝑparari mēsam
solitis copijs iubet exornari ministeria vina diffundi coquoꝝ ex
ercitꝰ ⁊ alioꝝ ministerioꝝ cū parasitoꝝ turmis duci cātatoꝝ sta

tui cateruas. nec in aliquo luxuriã temulentiãqȝ fraudari. Pau-
perẽ vͦo lazarũ dira fames ⁊ amare egritudis ira vastabat. mister
vͦo nullus nec vlluz misero solatiũ. Et ex mẽsa qdẽ diuitis q̃ para
sitos ⁊ luxuriosos vsqȝ ad distensionẽ ⁊ crapulã saciabat: ne mi-
ce qdẽ q̃ ꝓijciunt̃ veniebãt ad lazarũ fame periclitãtẽ. Et tñ ita ꝑ-
tulit hãc tã dirã tãqȝ teterrimã pauꝑtatẽ vt neqȝ amarũ ſmonẽ ne
qȝ blasphemie vͦbũ ꝓferret: aut illicitũ. ſȝ sicut aurũ vehemẽti⁹ igni
tũ puri⁹ ⁊ sinceri⁹ reddit̃. ita ẽt ille passionib⁹ cruciatibusqȝ exami
nat⁹ clarioꝛ ⁊ splẽdidioꝛ ꝑ patiẽtiã reddebat̃. Et. n. si videtes tm̃-
mõ diuites q̊sqȝ affligunt̃ humiles ⁊ tabescũt ac distendũtur ĩ vi-
dia ⁊ vita eis ipsa amarioꝛ reddit̃ ẽt si necessarius eis nõ desijt vi-
ct⁹ ẽt si mediocria videant̃ hẽre ministeria. qd vͦo passus ẽ lazarus
q ita erat pauꝑ vt nullus alius fuit: ⁊ nõ solũ pauꝑ ſȝ ⁊ eger vt nul
lus alius: ita eger fuit ⁊ q nullũ oĩno nõ dicã ministrũ ſȝ nec sola-
tiũ qdẽ hũit in medio ciuitatis vt in vltimis egens desertis famẽ
patiẽs oĩum ſȝ plus ex habũdantia vicinitatis exuriẽs. Videbat
n. diuitẽ reꝝ copijs tanq̃ȝ fontib⁹ ⁊ fluminib⁹ inundantẽ. se vͦo ab
hoĩbus nullũ qdẽ capientẽ refrigeriũ. solis aũt canib⁹ iacere mi-
serãdũ. Ita. n. erat egritudine resolut⁹ vt neipsos qdẽ valeret abi-
gere. Hic ergo nisi fuisset sũme phĩe qñ hec oĩa tã patiẽter tãqȝ si
delr̃ ꝑtulisset. Vides qũo seipm̃ nõ lesit a nullo ledi potuit. Itera
bo. n. ⁊ repetã ꝓmissiõis mee ſmonẽ. Quid igit̃ dic mihi moꝛb⁹
coꝛꝑis. qd penuria reꝝ oĩum. qd irruẽtes vlcerib⁹ canes qd vici-
nitas auari diuitis ac suꝑbi ledere potuit athletã dei aut ĩ q̊ reso-
lut⁹ aut fract⁹ ẽ ab aĩ vͦtutib⁹ nihil oĩno. Quinimo ⁊ angustis re
rũ magis solidat⁹ ẽ ⁊ hinc illi coꝛone pate ſt. vñ ĩfelicioꝛ putabat̃
Inde ei palma victoꝛie. inde etña remũeratio. vñ ei cruciat⁹ mlͭi
plicabãt̃ ⁊ iniurie. Fames illa habũdãtiã ꝑparabat futuroꝝ bo-
noꝝ egritudo illa vitã ꝯciliabat eternã vlcera illa q̃ canes lambe
bãt splẽdoꝛẽ glĩe ꝑ angelos mĩstrãdũ ferebãt. In hũani ⁊ crudel̃
diuitis desp ct⁹ atqȝ ad ianuas ei⁹ cubile ꝯtẽptũ pr̃is Abꝛaã pijs-
simos sin⁹ ⁊ btitudis ⁊ ꝯsoꝛtia mĩstrabãt. Quid vͦo apl̃s paulus
nõ. n. absurdũ puto iteꝝ viri h⁹ facere mẽtiõȝ. Nõne ĩ nũeris tẽ-
ptatõib⁹ sub act⁹ ẽ ⁊ qd ex his oĩb⁹ lesus ẽ. Nõne ꝑ h glĩosioꝛ fa-
ct⁹ ẽ. Quid ei fames: qd frig⁹: qd nuditas nocuit: qd flagella: qd

v̾bera: quid saxa nocuerũt: qd detrimẽti ĩ naufragiis: qd i ꝓfũdo
maris passus ẽ. nõne ꝑmãsit idẽ sꝑ paulus ⁊ idẽ vocatꝰ est aplus
Ecõtra iudas vnꝰ fuit de duodeciꝫ. ꝓdesse ei qcq̃ꝫ potuit nõ hñt
aiuꝫ virtutibꝰ deditũ. Sꝫ paulus qdẽ cũ penuria ⁊ plagis cucur
rit cursuꝫ q ducit ad celũ: ille vero cumet p̃oꝛ vocatꝰ eẽt i aplatũ
⁊ silĩ cũ ceteris gr̃a donatꝰ celestẽqꝫ doctꝰ phiaꝫ eẽt ⁊ sacre xp̃i mẽ
se venerãdiqꝫ sacr̃i ꝑticeps extitisset. hũisset ẽt domũ sp̃s sci. ita vt
moꝛtuos suscitaret lepꝛosos curaret ac demões effugaret. cũqꝫ de
ꝯtẽptu reꝝ sclariũ frequẽter fuisset edoctꝰ adherens lateribꝰ dñi
atqꝫ idigentiũ sibi eẽt cõmissa despẽsatio q̊.s.ꝑ hec latẽs meo aua
ritie vitiũ sanaret. erat.n. fur. tñ hec sic qdẽ in meliꝰ ꝓficere potuit
cũ erga eũ tot tãtisqꝫ ꝓuisionibꝰ dñs vteret. Sciebat.n. xp̃s q̄ aua
rus eẽt iudas ⁊ ꝓ pecunie amoꝛe ꝑiturꝰ ⁊ nõ solũ nõ arguit eũ ꝓ
hoc vitio. sꝫ ⁊ latẽtibus medicamẽtis curare voluit. ipi comittẽs
dispẽsationẽ pecunie vt hñs i mãibꝰ qd̊ desiderabat p̃ciosa passio
expleta cupiditate cessaret. nec decideret in illã moꝛtis foueã sꝫ mi
noꝛibꝰ malis maioꝛa repꝛimeret. Sic in oibꝰ q semetipsuꝫ nõ le
serit ab alio ledi ñ põt ⁊ rursũ q semetip̃ꝫ coꝛꝛigere ⁊ emẽdare no
luerit ⁊ q̄ in ip̃o ẽ atqꝫ in ptãte eiꝰ explere extrinsecꝰ nullus ꝓderit
ꝑꝑea deniqꝫ scriptura diuia tanq̃ꝫ i imagie q̃dã latissima ⁊ ãplissi
ma veteꝝ vitas ⁊ gesta depingit ab Adaꝫ vsꝫ ad xp̃ꝫ narratõe de
ducta vt tibi oñderet alioꝝ lapsus alioꝛũqꝫ coꝛonas ⁊ ex vtroqꝫ
doceꝛꝫ erudiretqꝫ te qꝛ nisi qs semetip̃ꝫ leserit ab alio nõ põt ledi
ẽt si ois ꝯ̃ eũ ꝯiuret oꝛbis. ẽt si ꝑmutatio reꝝ ac tpoꝝ fiat ẽt si potẽ
tiũ ꝯ̃ eũ ⁊ p̃ncipũ furoꝛ seuiat ⁊ isidiẽt oẽs siue noti siue ignoti siũ
amici siue inimici vl̃ dolo vl̃ vi vl̃ fraudibꝰ ipugnãtes insidiãtes
tñ ꝯmouere ne paꝝ qd̊ poterũt eũ q ꝯstãtiã tꝫ vt ai v̾tutibꝰ vigilat
sicut ecõtrario ignauũ ⁊ desidẽ ⁊ q semetip̃m ꝓdit ac deicit ẽt si l̃e
adhibeas medicinas mille munimẽta congras melioꝛẽ facere ⁊
emẽdare nõ poteris nisi p̃us ip̃e qd̊ in se ẽ ꝓponat ac ꝓferat. Hoc
ẽ qd̊ nobis ex euãgelica parabola demõstrat̃ que de illis scripta
ẽ quoꝝ alius supꝛa petrã hedificauit domũ suaꝫ alius supꝛa are-
nam non vt arenã aut petram intelligamus neqꝫ vt edificiũ ex li-
gnis ⁊ lapidibus consideremus extructum. neqꝫ vt flumina ⁊ im
ibꝛes ⁊ ventos qui ipingunt in domos illas materiales putemus

sed vt hec eē intelligam⁹ vel virtutē ai. vel ignauiā ⁊ vt ex his ad-
uertam⁹ ꝙ nisi q seip̄z leserit ab alio ledi nō pōt. Nō ergo pluuia
neqꝫ flumina cū impetu veniētia neqꝫ vēti validissimi cōmouere
potuerūt supra petrā domū edificatā vt ex hoc intelligas qꝛ q se-
metip̄m nō ꝑdiderit. nec a semetip̄o fuerit mot⁹ nulla supueniēs
tēptatio deicere eū poterit ac mouere. Illud vō aliud edificiū fa-
cile subuertitur nō ꝓ tēptationū violentia alioquin ⁊ illud aliud
edificiū deiecisset: sꝫ pp fundamēti istud ꝓpositi infirmitatē. Are
na. n. res ē mobilis ⁊ fluēs q̄ sine dubio istabilitatē atqꝫ incōstāti-
am designat aioꝝ. Nō ergo vt dixim⁹ lapsus ⁊ ruine causa tēpta-
tio ē sꝫ istabilitas animi ⁊ ignauia q̄ etiā sine tēptatiōe iterdū spō-
te deijcitur sicut ⁊ illa fabrica q̄ sup arenā edificata ē etiā si flumia
vētiqꝫ nō vrgeāt: ip̄a tn̄ paulatim effluēs instabilis arene edificij
crepidinē subruit ⁊ euertit. Nā ⁊ arene spōte rūpūtur ⁊ adamas
verus nec malleis cesus infringit̄. ita ergo q a semetip̄o non ledit̄
etiā si tundatur ab alijs nō pōt ledi. q vero animi sui ignauia ꝑ-
ditur etiā nullo p vrgēte spōte defluit ac resoluitur: sicut ⁊ iudas
ille q nō solū nullo extrīsecus impellēte d. lapsus ē: sed ecōtrario
plurib⁹ adiut⁹ remedijs stare nō potuit vis vt hec nō solū p sin-
glos gesta sꝫ etiā p pplos doceā. Quāta erga iudeoꝝ pplꝫ cura
extitit diuine prudētie. Nō ne omis vt ita dicā cretura. erga emē-
datiōis eoꝝ ministeriū p̄parata est. Nō ne p̄ceteris oib⁹ hoibus
noua q̄dā ⁊ magnifica eis vite istituta sūt tradita. Nō ne i medio
mari siccū iter aptū ē eis ⁊ i q̄ eis fuit salus ibi inimicis eoꝝ vēit i-
terit⁹. Quadragita ānis in deserto nō arādo neqꝫ semināndo vixe
rūt laborē messis ⁊ aree nescierūt. vsus molle eis ⁊ excoquēdi pa
nis necessitas eis nō fuit. feminas q̄qꝫ eoꝝ nulla sollicitudo con-
strinxit mercandi causa non fuit macellū nemo ꝓ cōpandis car-
nib⁹ reqsiuit. sed hec oia fuit eis verbū dei ⁊ pauit eis mēsaꝫ in de
serto laboris ⁊ sudoris exptez. Hec eni fuit nā māne cib⁹ quoti-
die nouus ⁊ saporē sui ꝓ desiderijs vescentiū subministrās. Sed
⁊ indumēta eorū ⁊ calciamēta. ⁊ ipsoꝝ ēt corpoꝝ nā oblita ē in-
firmitatis sue. Omni nāqꝫ illo tpe neqꝫ indumēta attrita sunt eis
neqꝫ fuit i illis infirmās medico nullus idiguit. medicamēta nul-
lus q̄siuit. eduxit eis eos inqt cū argēto ⁊ auro ⁊ nō erat i tribub⁹

corum

eorum infirmus sed quasi qui reliquissent iam mundum hunc et ad alium meliorem prestantioremque transissent: ita eis cibus et potus absque labore et solicitudine ex verbo dei prebebatur et quod fuit super omne miraculum ne forte eos acrior solis radius adureret umbra nubis per diem desuper tegebantur: et cum ipsis quocunque abiissent circumferebantur tecta ista celestia. Sed ne noctis quidem tenebre absque solatio relinquuntur lampas namque ignis verbo dei accensa lucebat que non solum illuminandi verum et itineris ostendendi ministerium prebebat in deserto. Quid vero de sequenti dixerim petra aquarum fluuios emittente quid multitudines auium que densitate sui terram texuerunt vniuersam. Nam in egypto que facta sunt mirabilia quid repetam. Quid etiam virtutes que consumate sunt in deserto. bella orationibus gesta: et victorias sola dei inuocatione quesitas. non enim vt pugnantes sed vt choros agentes protensione manuum triumphabant Illud autem quomodo narrabo quod qui egyptum aquis pro se pugnantibus strauerant muros ierico in voce tubarum atque circuitione deiiciunt. ita vt aduersariis psallentium magis chori quam exercitus viderentur hostiles et qui misteria magis putarentur consumare quam bella. Hec autem cuncta signa et prodigia non ob hoc solum fiebant vt visus proprij tantum viderentur expleri sed vt doctrina agnitionis dei quam moyse tradente didicerant firmius eis et tenatius adhereret. Hec enim omnia voces erant deum celi et vniuersitatis predicantes. Nam et mare hoc clamabat cum pedibus transmeretur. hoc etiam cum extingueret aduersarios hoc nili aque in sanguinem verse. hoc eruptio ranarum predicabat et exercitus locustarum. hoc eruugo et cinifex et omnia illa que gesta sunt siue in egypto siue in deserto prodigia nunciabant. Manna ipsum et columna ignis et coturnicum multitudo atque omnia illa liber quidem erat eis et littere que deleri odio non possent nec de conscientie eorum paginis aboleri quas legerent et haberent semper in cordibus suis. Et tamen post omnia hec tam euidentis diuine virtutis insignia et post vniuersam gloriam que eis supra cunctos mortales data est. infideles extiterunt et ingrati Caput namque vituli adorauerunt et deos alios quesierunt sibi fieri cum tante talesque dei virtutes alie adhuc in oculis ab eis haberentur

tur. alie vero recentem ꝛ nuper gestam seruarent in corde memoriam. Et vero niniuitarum populus alienigena ꝛ barbarus nullis prius diuine prudentie beneficijs assuetus nõ legibus nõ mirabilibus nõ preceptis vllis aut opibus illuminatus, hoiem vidit habitu naufragũ vultu peregrinũ nec pri⁹ vnq̄ꝫ sibi cognitũ primo statim ingressu dicentẽ. adhuc quadraginta dies ꝛ niniue subuertetur ꝛ ex istis solis sermonibus conuersi sunt ad timorez dei abiectisqꝫ continuo prioris vite malis ad virtutẽ iusticiamqꝫ se contulerunt. tam fideli satisfactione vt diuinitus iã promulgatam sententiam reuocaret ꝛ vrbem sisterent mitantem metu excidij ac iam iãqꝫ perituram. Uidit enim inquit deus qꝛ reuersi sũt vnusqsqꝫ a uia sua pessima. Quomodo reuersi sũt. dic mihi Magna enim erat malitia eoꝝ immẽsa iniquitas vulnera insanabilia hoc enim indicat propheta cum dixit ascẽdit malitia eorum vsqꝫ ad celum per hec quidẽ spatia. magnitudinez peccatoꝝ designat Sed tamen hec tanta eorum malitia que vsqꝫ ad celum fuerat extensa tribus solis dieb⁹. vno peregrino ꝛ ignoto ꝛ naufrago homine paucissimis sermonibus cõmonente ita extincta ꝛ deleta ẽ vt tale adeo testimonium mererentur accipere dicente. Et vidit deus quia discessit vnusquisqꝫ a uia sua mala ꝛ penituit euz a malitia quaz dixit vt faceret eis. Uides quoniã qui intent⁹ est ꝛ vigilat ꝛ sui meminit nõ solum ab hominib⁹ nõ potest ledi: sed ꝛ iminentem celitus iram repellit qui nõ semetipm̄ prodit ꝛ ledit etiaz si mille extrinsecus beneficijs diuinis fulciatur non ei sufficiet ad salutem: quia neqꝫ iudeis tanta mirabilia que in eõs collata sunt profuerunt: neqꝫ alienigenis quod nihil horum adepti sunt obfuit: sed quoniam animo propositoqꝫ recto semetipos dederint deo parua occasione sumpta plurimum profecerunt ꝛ quidem cum essent vt diximus barbari ꝛ alienigene atqꝫ ab omni institutione peregrini. Quid vero de tribus pueris dicem⁹ in quos tot mala illata virtutem tamen animi eorum ledere non potuerunt aut infringere. Nonne pueri erant ꝛ tenere etatis ꝛ imprimis statim vite initijs ꝛ captiuitatem damnationemqꝫ perpessi: exules domo ꝛ patria temploqꝫ extorres alienati patrijs legibus: a uul-

si diuinis officiis altaribus sacrificiis purificationibusq̃ solerni
bus & ab ipsa etiam psalmi voce detracti ad peregrina ducuntur
& dominatõnem barbaram patiuntur feris magis bestiis q̃ ho
minibus traditi nullam paterne doctrine vocẽ nullum propheti
ce cõmonitionis sermonem: nulla sacerdotum aut pastorum so-
latia capientes. sic enim ipsi dicunt. q̄ non est in tempore hoc p̄n
ceps neq̃ propheta neq̃ dux neq̃ locus ad sacrificanduz in cõ-
spectu dei ad inueniendam misericordiaz. Sed & hoc accessit eis
ad difficultatem rerum: vt intra aulam regiam nutrirentur & eẽnt
quasi in medium pelagus adducti vbi tempestates & procelle &
immanium fluctuuz mine sine gubernatore sine nautis sine velo
& remis nauigaturi pelagus immensum & tamen quia erat menti
eorum insita diuina philosophia & sciebant contemptui haben-
das presentium rerum caducas fragilesq̃ potentias ac tumidaz
calcandam esse iactantiam pennisq̃ fidei subnixi euolare noue-
rant ad celestia. aulam regiam velut ergastuli squalorez ducebãt
Et rex quidem iubet eos mense sue esse participes mẽse illius af-
fluentis & tumide & immunditiis atq̃ execrationibus plene: sed
ipsis hec abbominationi erant non honori & tanquã agni iter lu
pos positi videbant q̄ aut moriendum sibi fame ferroque esset.
aut ex his que execrabantur vescendum. Quid ergo faciũt ado-
lescentuli. Quid agis etas immatura. Quid captiua conditio:
non dicunt: quia necessitas nostra non latet dominum q̄ sub ty-
ranno sumus positi. q̄ i captiuitate: q̄ in seruitute detinemur: nõ
possumus obsistere. crudelibus dominis superbisque victorib9
Nihil horum meditati sunt sed intenderũt animo vsque ad mor
tem venire. Tantum ne peccarent domino. & facerent quod fieri
non licebat. Erant igitur eis cuncta que extrinsecus sunt aduersa
& contraria nec etiam diuitie captiuis & nudis erant. neque pecu
nie quibus lenire possent imparantium ferocitatem. nec amici-
tie vlla fidutia. vtpote peregrinis neque potentia aliqua vtpote
seruis. Neque multitudine obtinere poterant. Tres enim soli
erant. Quid ergo faciunt quod solum in potestate habere vi-
debantur. verbis precantur eunuchum qui super eos acceperat

potestatem: sed ipsum inueniunt trepidum et pro salute sua metu entem. ne forte si poscentibus eis gratiam prestare voluisset: suũ caput traderet morti: et ait. Timeo ego dominum meum regem. ne forte videat vultus vestros tristes pre ceteris pueris et coetane is vestris et condemnet caput meum in mortem. At illis sapienti bus responsis adimũt ab eo omnem timorem et prestare gratiam suadent. Cumque ipsi omnia que in se erant et in potestate sua fecis sent. adest continuo etiam deus et que in ipso sunt. ipse iam com plet. Non ergo solius dei est opus istud: sed initium datum est ex proposito ipsorum. Ipsi enim posuerunt in corde suo ne gusta rent de illicitis cibis. et cum hoc constãter et fortiter custodirent. Affuit eis continuo etiam dei nutus et bonum propositum pue rorum ad finem prouocat gloriosum. Uides ergo quoniam qui seipsum non ledit ab alio nõ potest ledi. Ecce enim in his pueri tia captiuitas solitudo: seruitus: potestas perurgens. imperia dira metus mortis vis tyrãnica terrorque barbaricus. vicinus ve ro aliquis aut propinquus proximus aut ciuis nullus nulla bo norum monita nulla solatia et horum omnium nihil omnino fu it quod eos leserit. quos propositum et animus proprius non le debat quinimmo et econtrario cum omnibus his que supra enu merauimus in patrio adhuc solo positus ille populus vteretur, p desse ei tot extrinsecus adminicula nequiuerunt ad animi virtu tem. quem eum propria prodebat et deijciebat ignauia. Sed interim pueri nostri primo omnium gloriosum istud obtinuerunt certa men. ne contaminarentur cibis immũdis. et in hoc calcato et sub acto tyranno ad alia producuntur celsiora. et nobiliora certami na. Proponitur nãque eis multo durior et sceleratior illa priore conditio fornax igne succenditur. barbarice in eos tum ipso ty rãno seuiente consurgunt cõmouetur omnis fera persica et addi cipiẽdos pueros natio implacabilis et dira consurgit musica di uersa preparantur nouoque crudelitatis genere in vento musicis. Ignis et flãma cõiungitur penarum mine terrorque mortis cum voluptate miscent̃ et tamen qui semetipsos nõ produt. sed quod in sua potestate est exequunt̃ et peragũt. ledi a nullo potuerũt. qn immo et clariores redduntur. ex hoc coronasque nũc nobiliores

sumunt multo q̄ȝ dudum: vinxit qdem eos nabuchodonosor ⁊
misit in fornacē ignis sed nihil ledere potuit: imo ⁊ magnifice ꝓ-
fuit. Maiorem nāqȝ eis gloriam tyrānica crudelitas acquisiuit.
In medio enim fornacis positi ⁊ barbarico in eos incendio plus
q̄ȝ flāma fornacis ardente clarissimā magnificāqȝ de hoste sum
psere victoriam: ⁊ tres pueri captiui totam gentē pariter cum re-
ge: miraculi magnificentia duxere captiuos quorū gloria omni-
bꝰ seculis refertur ⁊ canetur. Sic ergo qui sibiipi nō nocuit aliꝰ ei
nocere nō potuit aut deijcere: quid est ꝙ aliqñ animi virtus pos-
sit infringi. Sed dicis deus affuit ⁊ ipse eos de incēdio liberauit.
Et tu qdem si facias oīa que in te sūt sperare debes ⁊ ea que adeo
sunt. Aderit namqȝ ⁊ tibi si tu ipē prius nō defueris tibi. Verūta
men ego pueros istos non propter hoc admiror: ⁊ beatos iudi-
co quia ignis incendia calcauerūt illesi: sed q̄ pro patrijs legibꝰ
vinciri voluerūt. ⁊ in fornacem mitti ⁊ ignibꝰ tradi. in hoc enim ē
eorum animi virtus ⁊ meritū. Statim namqȝ vt in ignem iniecti
sunt corone eis necti ceperunt. ex illis sine dubio verbis quibꝰ oī
fiducia ⁊ libertate responderant regi dicentes. Non opus ha-
bemus de verbo hoc respondere tibi. est eniȝ deus noster in celis
cui nos seruimus qui pōt eripere nos de camino ignis ardentis ⁊
de manibus tuis o rex liberare. Qđ si noluerit notū tibi sit o rex
q̄ dijs tuis nō seruiemus ⁊ imaginem auream quā statuisti non
adoramus: ex his verbis illi iam coronati sunt ⁊ in hac cōfessio
ne victorie sue palmam ceperunt in hoc fuit cursus eoꝝ quem in
cōfessionis martino celebrarūt. Quod vero corpora eorū tradi
ta sibi ignis erubuit ⁊ vincula dissoluit atqȝ oblitus nature sue in
medio fornacis exibuit eis celestis roris refrigeria hoc iam gra-
tie dei fuit qui voluit per magnificentiā mirabilium notaȝ facere
potentiā suā. illi vero in confessione sua ⁊ fidei constantia corona
ti sunt ⁊ martirij sui gloriam consecuti. Quid tu ad hec dicere po
teris: etiam si patria expulsus es ⁊ isti etiam: si in captiuitatem de-
ductꝰ es ⁊ barbaris dominis seruisti. hoc ⁊ istis accidis. Si sine
solatio sine doctrina sine sermonis cōmonitione vixisti: neqȝ istis
cuncta hec affuerunt. Vinctus ⁊ sectus ad mortem ductus es isti
sed per hec omnia transducti ex vnoquoqȝ eoruȝ ⁊ clariores no

bilioresqz digressi sunt. Et iudei quidem habentes templum τ sacrificia τ archam testamēti cherubin quoqz τ propitiatorium τ omnia illa quibus quottidiana sacrificia cōsumabant. habentes prophetas alios defunctos. alios vero adhuc superstites q̄ eos τ de presentibus informarent. de antiquis beneficijs ꝯmouerent que in egypto fecerat cum eis que in deserto etiā cum terrā repromissionis ingressi sunt τ in his omnibus non solum nihil profecerunt: sed τ in ipso tēplo ad insignia preuaricatōis sue idola collocauerunt. filios suos τ filias eis imolantes sub arboribus etiā τ montibus prophana sacrificia consumantes. Hi vero in terra barbarica in hostili solo sub tyrānica potestate flāmis τ mortib⁹ traditi non solum nihil leduntur sed τ maiorem gloriam capiūt. Hec ergo scientes τ horum similia colligentes de diuinis scripturis. multa eniꝫ inueniet similia qui requiret, exēpla quibus agnoscat alios quidem sine vlla difficultate temporū τ necessitate causarum nulla vi nulla tyrannide cogente collapsos τ alios his oībus aduersantibus sibi nec leuiter quidem a virtutis ꝓposito nō fuisse cōmotos indubitata sententia tenere debemus q̄ꝫ si quis leditur eadem nāqꝫ que in principijs possuimus etiā in fine firmabimus siquis inquam leditur a semetipso leditur: nec ab vllo alio etiam si inumeri sint qui noceant τ si oēs qui habitent terrā τ mare conueniant ad ledendum nocere nequaquā potuerunt ei qui a semetipso non leditur.

Ammonitio sci Augustini episcopi per quam ostendit q̄ꝫ bonum sit lectionem diuinam legere τ quantum mali sit ab illa vel inquisitione desinere.

Ropitio christo frēs carissimi ita lectionē diuinaꝫ auido τ sicienti corde semp excipiatis vt nob spūale gaudiū de vestra fidelissima obediētia faciatis sed si vultis vt vobis scripture sancte dulcescāt τ ſm̄ qd̄ oꝫ diuina vobis p̄cepta ꝓficiant: subtrahite vos aliqbus horis occupationib⁹ mūdi qbus etiā in domib⁹ vestris diuina eloqa relegētes: ad integrū vos dei

misericordie ɔsecratis vt in vobis illico feliciter ipleat qd̄ de bea
to viro scriptū est qꝛ in lege dn̄i meditabitur die ac nocte. Et illō
beati q scrutātur testimonia ei⁹ ꝛ toto corde exqrunt eū. Et illō in
toto corde meo abscōdi eloqa tua vt nō peccem tibi. Sicut enim
vt ipsi auditis ille q in corde suo ascondit eloqa dei nō peccat ita
ꝛ ille qui non abscondit peccare nō cessat. Si enim negociatori-
bus nō sufficit de vna tm̄ merce lucra congrere sꝫ plures merces
comparant ex qbus substātiā suam augeāt ꝛ agricole diuersa ge
nera seminū conant̄ serere vnde sufficientē cibum sibi ꝛ suis vale-
ant p̄parare quāto magis in spūalibus lucris nō vobis dꝫ suffi-
cere q̄ in ecclesia lectōes diuinas auditis: sꝫ in domib⁹ ꝛ in cōui-
uijs vestris. ꝛ qn̄ dies breues sunt etiam aliqbus horis in nocti-
bus lectioni diuine debetis insistere vt in horreo cordis vestri spi
rituale possitis triticū cōparare ꝛ in thesauris aiarum vestrarum
scripturarū margaritas recōdere vt cum in die iudicij ante tribu-
nal eterni iudicis venerim⁹ sicut dicit apl's vestiti ꝛ nō nudi veni-
amus. Et illud frēs carissimi diligēter attendite qꝛ scripture diui-
ne q̄si littere sunt de patria nr̄a transmisse. Patria. n. nostra para
disus est. parētes nostri patriarche sunt ꝛ ꝓphete ꝛ apostoli etiā
ꝛ martyres. Ciues. n. angeli rex xp̄s est. Qn̄ eni peccauit adā tūc
in ipso velut in exiliū huius mūdi ꝓiecti sum⁹. Sꝫ qꝛ rex noster
plusq̄ꝫ cogitari vel dici pōt p̄us ꝛ misericors est scripturas dinas
inuitatorias ad nos p p̄triarchas ꝛ pphas dignatus est mittere q
bus nos ad eternā ꝛ p̄ncipalem p̄riam inuitaret ꝛ cuꝫ scripturas
ei⁹ rebelli spū fragilitas humana ɔtēneret dignat⁹ est p seipm̄ de-
scēdere ꝛ nos de tyrānide ꝛ de supbia diaboli liberare ꝛ ad verā
humilitatē exēplo sue māsuetudinis ꝓuocare. De ptāte ēt antiq
hostis p passionis iniuriā liberare ad inferna descēdere ꝛ antiq̄s
scōs q originali pctō obnoxij tenebant̄ eripe in altū ascēdere spi-
ritū scm̄ q nos ɔ oēs insidias diaboli ɔfortaret de celis mittere ēt
apl'os suos q regnū dei p vniuersum mūdū euāgelizarēt dirige: ꝛ
lꝫ non solū supbos: sꝫ ēt ipsos nō solū originalib⁹ sꝫ ēt actualib⁹
peccatis obnoxios īuenisset totū tm̄ nemine supplicante dimisit
ꝛ nō solū sicut merebamur mltis cathēis vel ɔpedib⁹ oppressos
ad exercēda laboriosa opa nō traxit. lꝫ mag' p ieffabili pietate vt

cum illo regnemus clementer ac misericorditer inuitauit. Dum
hec ita sint fratres carissimi qui de se cogitant serui qui ita presu-
munt domini sui precepta contēnere vt nec ipsas inuitatoritas lit
teras quibus ad regni beatitudinem eos inuitat dignētur relege-
re. Quomodo enim si aliquis vestrmu ad procuratorem suum
litteras dirigat ⁊ ille nō soluꝫ nō impleat quod precipitur: sed eti
am ipsa vissoria relegere dedignetur non indulgentiā sed penam
non libertatem acciperes sed carcerem merebitur sustinere ita il-
le qui diuinas scripturas de patria eterna transmissas dissimulat
legere timere debet ne forte premia eterna non accipiat: sed etiaꝫ
penam perpetuam nō euadat. Nam in tantum periculosum ē no
bis diuina precepta non legere vt propheta lugubriter clamet:
ideo captiuus ductus est populus meus: quia non habuit sciē-
tiam. Qui āt ignorat ignorabitur sine dubio qui deū per diuinā
lectionem in hoc seculo dissimulat inquirere ⁊ deus illum in eter
na beatitudine dedignatur agnoscere ⁊ timere debet ne clausis ia
nuis cum stultis virginibus foris exclusus mereatur audire ne-
scio vos nō noui vos discedite a me operarij iniquitatis. Quid ē
nescio vos nō noui vos. Quomodo eos nescit quos in ignē mit
tit. Ideo vtiqꝫ quia sicut iam dictum est qui eum in hoc seculo le-
gendo noluit intelligere in die iudicij deus illos dedignabitur a-
gnoscere. Et illud quod in salomone scriptum est nō negligenter
sed cuꝫ grandi sollicitudine ac timore debemus audire. Qui ob
turat aurem suam inquit ne audiat legem oratio eius erit execra-
bilis. Debet ipse prius audire deū qui vult exaudiri a deo. Naꝫ
qua fronte vult vt deus eum exaudiat quem intantum despicit
vt eius legere precepta dissimulet. Et illud quale est fratres mei
ꝙ nōnulli christiani quod peius est aliquotiens etiā ⁊ clerici quā
do iter acturi sunt ⁊ panem ⁊ vinum ⁊ oleum ⁊ diuersa dispensa-
ta sibi ordinant preparare ⁊ cum tanta vnusquisqꝫ in terreno iti-
nere preparat. vñ viuat caro sua vnū libellū legere non curat vñ
⁊ hic ⁊ in eternum reficiatur anima sua. Et cum duos ipse homi-
nes habeat interiorem ad imaginem dei factum ⁊ exteriorem de
limo terre formatum. ille tamen tantam sollicitudinem pro cor-
pore quod in sepulchro vermibus deuorandūꝫ est habere vide

tur interiorem vero hominem qui ad imaginem dei factus est tã q̃ꝫ vile mancipium sine pabulo verbi dei fame ꝛ siti cruciare cognoscitur. Nam intantum deum negligit vt in se imaginez ipsius despiciat ꝛ contēnat. Hoc ergo fratres carissimi sapienter ꝛ vtiliter cogitantes quãtum possumus ociosis fabulis ꝛ detractionibus ac surrilitatibus cunctis finem studeamus imponere ꝛ totis viribus de impedimentis mundi istius fugiendo aliquas horas querere in quibus pro salute anime nostre orationi vł lectiōi possimus insistere vt in nobis impleatur illud quod scriptum est qui docti fuerint fulgebunt sicut stellas in perpetuas eternitates. Qđ ipse prestare dignetur qui cuz patre ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat deus in secula seculorum. Amen.

De obsecratione oratione postulatione ꝛ gratiarum actōne sermo sancti Bernardi.

Quattuor mihi videntur orãdi modos exprimere apostoli verba dicentis. Volo primum fieri obsecrationes deinde orationes postulatiōes gratiarum actiones. Sunt enim quos adhuc peccati conscientia terret ꝛ cruciat nōduz accepta resistendi virtute: tunc. s. cum primum in ipso peccatorum ceno iacentes spiritus veritatis irradiat ꝛ excitans erubescere ꝛ timere eos facit dum vident imanitatem criminum meritorum ex ignitatem ꝛ velud ardentem coronam se gebennam expauescentes: quoniam in seipsi boni nihil inueniunt aliunde apprehēdunt vnde tegantur. Sciunt enim quod non sit tutum in cōspectu domini dei sui vacuos apparere contra legis preceptum. ꝛ multo minus id presumere audent plenis stercore manib⁹. Quia ergo timent ꝛ merito timēt per seipsos accedere student quasi per alios supplicare. Tale est illud oratiōi genus quo solemus vti dicētes Sancte petre ora pro nobis ꝛ similia. Maxime vo illud obsecratio est manifesta. per passionem ꝛ crucem tuam ꝛ est in hunc modum. Tale enim videtur ac si latro deprehensus ꝛ iaz vicin⁹

suspendio qñ penitus desperat nec inuenit in se vnde misericordiã deprecetur extẽdens brachia dicat quia sic passus est christus vt eoꝝ a quibus tenent animos moueat ad pietatem. Credo ego de talibus dici posse qꝛ regnum celorum vim patitur ⁊ violẽti diripiunt. Illud vim faciebat regno celorũ publicanus ille qui dum nõ auderet oculos ad celum leuare ipm celum ad se potuit inclinare. Simile aliquid mulier illa egisse videtur que ꝓfluuium sanguinis habẽs. dum timet ad xpm accedere. fecit ab eo virtutem exire. furtum eni tetigit fimbriam ⁊ curata est ab infirmitate. Vñ ⁊ dignatis quodãmodo verbum videt quod de ea deus ait. Quis me tetigit ⁊ addidit. Sensi a me virtutem exire non credo quod sit inter nos quispiam sed fortasse nonnulli in seculari habitu vel conuersatione potuerunt aliquando experiri quod loquor vt inuiti profluuium sanguinis paterentur eius inquã sanguinis qui regnum dei non possidebit. Et enim qui facit peccatum seruus est peccati: nec sua se poterit continentie virtute etiam cum volet. Hunc ergo minime expedit per seipsum ad christum ecclesie: sed tangere si quam inuenerit eius fimbriam. hoc est ⁊ eum extremũ in ecclesiam considerare hominem quẽ humiliorem viderit que ẽ vestis christi eum inquam qui elegit abiectus esse in domo dei. Oportet considerare quod vere est fimbria posita in hora vestimenti ad quam vtiqꝫ spiritualis vnguenti descendens a capite copia tota decurrit. Hunc sibi beneficijs aliquibus seu prece humili atqꝫ confessione pura tetigerit vt affectum eius erga gratia se moueat ad compatiendum sibi habeat fidem ⁊ sine dubitatione sanabitur. illud tamen nouerit fimbria non a se sed a christo exisse virtutem qui ⁊ tangi se protestatur in fimbria. Expressi vobis quantum potui quale sit ⁊ cui anime necessarium genus obsecrationis. At vero tam cõtinendi virtute accepta secure accedit qui sibi conscius fuerit pro delictis preteritis veniam petens ⁊ vtitur oratione que nimirum oris est. ratio quando iam ore suo loquitur cum deo suo. Hinc illud est quod materia magdalis quãquã nõ minus habuit emoroissa illa non sic tamen veretur accedere. sed rigat lachrymis pedes capillis tergit vngit vnguento osculatur

ore deuoto. Unde satis liquet quod omnino iaȝ posuerat in cor de suo a peccato deinceps abstinere ꝛ quasi profluuium stabat. quod si iam consecutus es ꝛ tu primuȝ est vt ipsi domino loquẽs in oratione recogites annos tuos in amaritudine anime tue. De hinc postqȝ in lamentis penitentie aliquam diu perseuerans hylaritatem quandam ꝛ fidutiam conceperis indulgentie. Accede iam ad postulationes vt secure iam tanquam receptus in gratiaȝ domini tui. cõseruis tuis audeas petere quod oportet. At fortasse requiras: vnde aut quomodo noscere poteris vtrum hanc cõsecutus sis indulgentiam. Sic nimirum conseruando humanitatis gratiam diuina solet pietas ordinare. vt quanto quisqȝ plus proficit eo minus se reputet profecisse. Nam ꝛ vsqȝ ad supremũ exercitiis spiritualis graduȝ quisquis eo vsqȝ profecerit: aliquid ei de primi gradus in perfectione relinquitur vt vix primum sibi videatur adeptus. At tamen scio quid hodie lectum sit de euangelio. Dixit iesus paralitico. Confide fili remittuntur tibi peccata tua ꝛ reputatum est ei in blasphemiam. At ille nimirum cui cogitatio hominis confitebitur quid cogitatis inquit mala in cordibus vestris. Blasphemare me blasphematis ꝛ quasi ad excusandam visibilis curationis virtutem mihi inuisibilem vsurpare Sed ego vos potius blasphemos esse conuinco signo visibili probãs inuisibilem potestatem vt sciatis inquit: quia potestatem habet filius hominis dimittendi in terra peccata: tunc ait paralitico. Surge tolle grabatulum tuum ꝛ ambula. Et tu ergo suam surgis desiderio supernorum si grabatum tollis. scilicet a terrenis eleuans voluptatibus vt non feratur anima concupiscentiis eius. Sed magis ipsa vt dignum est regat illud: ꝛ ferat quo non vult si demum ambulas que retro sunt obliuiscens ꝛ ad ea que ante sunt te extendens desiderio: ꝛ proposito proficiendi curatum te esse non dubites. Neque enim surgere poteras si non aliquatenus onus esset alleuiatum. Nec grabatum tollere nisi ex honoratus magis. Nec ambulare feruore conuersionis cum graui molle possibile est: propter quod fiducialiter iam postulare potest qui eiusmodi est. tamen caueat

ne forte: aut postulet non postulanda: aut nimis postulet que a deo sunt qostulanda: aut ea tepide querat que toto affectu ⁊ omni tempore sunt querenda. Petitis ⁊ non accipitis: ait Jacob⁹ eo quod male petatis. Sic agit omnis qui terrena querit vltra necessitatem qui mundialem gloriam sectatur aut voluptatem Tale etiam quod solent homines seculares mortem inimicorum in orationibus postulare: ceteraqꝫ similia que non oportet. At vero temporalia si defuerint petenda quidem sunt quantum necessitas humana requirit sed iuxta beati Gregorij sententiam non sunt hec minime requirenda. In quo genere etiã illa sunt spiritualia sine quibus nihilominus salus constare potest: vt sermo scientie gratia curationum omnia que de quibus certum non habemus quid expediat nobis vtpote si te fatigat temptatio supplicandum quidem pro ea vt auferatur a te. sed non nimis obnixe: quoniam in talibus meminisse semper oportet apostolice illius sententie. nos enim quid oremus sicut oportet noscimus. sꝫ ipse spiritus postulat pro nobis gemitib⁹ in enarrabilibus ⁊ deo magis cõmittere q̃ꝫ temere aliquid apud nos diffinire. Hec autem sunt toto affectu ⁊ omni tempore postulanda. hec sunt pro quibus incessanter ⁊ q̃ꝫ obnixe poterunt clament ad deuꝫ desideria tua vt habeas gratiam eius bonaꝫ ⁊ placere possis in oculis pietatis ipsius ⁊ in eo viuas ⁊ moriaris in ipso vt gloriam eius videre ⁊ ipso frui in perpetuum merearis. De his enim dictum est. sine intermissione orare. Unde ⁊ propheta exquisiuit te inquit facies mea faciem tuam domine requiram ⁊ alibi. Unam ait petij a domino hanc requiram vt in habitem in domo domini ombus diebus vite mee. Porro ad quartum oratiõis genus quod est gratiarum actio per paucos attingere credo ⁊ quo rarius eo preciosius est. Multam enim prorsus gratiam inuenit apud deum iuxta promissionem suam quaꝫ exaudiuit anteq̃ꝫ inuocetur ⁊ testimonium reddit spiritui eius spiritus quem habet ex deo: quoniam exauditum est desiderium eius ita vt certus iaꝫ nõ orare sed gratias agere possit. Sic enim in lazari resuscitatione dñe licet nihil prius orasset pater inquit gratias tibi ago quia exaudisti me. Pria igit̃ idẽ obsecratio verecũdo fiat affectu. Scd̃a quã

proprie diximus orationem affectu puro vt videlicet nõ dissimu
lemus peccata non nos palpemus. scientes quod qui quãto quisq
misericordiam inuenit apud deum si inuentus fuerit durus vide
licet ipsemetipsum. Tertia idest postulatio amplum querit affectũ
et fiducie latitudinẽ sicut scriptum est postulat autem in fide nihil
hesitans. Credo enim propterea dictum quecunq locum calca
uerit pes vester. vester erit quod tantũ impetrabimus quantum
porrexerimus pedem fidei. Quarta ẽ que gratiarum actio ipsa de
bet esse deuotione plenissima et delitijs affluens. Jam vero de re
uerentia orationis in eo quod lectum est capitulo ipsius regule
vos modo solicitauit auctoritas ex cuius occasione aliqua de ora
tione dicenda putaui. Jllud tamen breuiter dico nõnullos vt ar
bitror experti interdum oratione ariditatem et hebitudinem quã
dam mentis vt solis orantes labijs nõ satis attendãt neq que di
cant. neq cui loquentur pro eo quod velut ex consuetudine qua
dam cum minus digna reuerentia et sollicitudine accesserunt.
Quid enim aliud cogitare debet frater intrans ad orationẽ quã
propheticũ illud. ingrediar in locũ tabernaculi ãmirabilis vsq
ad domum dei. Omnino siquidem oportet nos orationis tem
pore curiam intrare celestem. illam vtiq curiam in qua rex regũ
stellato sedet solio. circundante innumerabili et ineffabili beatorũ
spirituum exercitu. Unde et ipse qui viderat quasi maiorem nume
rum non inuenit. milia ait milium ministrabant ei et decies cente
na milia assistebant ei. Quanta ergo cum reuerentia. quanto ti
more. quanta illud humilitate accedere debet a palude sua pro
cedens et repens ranuncula vilis Quã tremebundus quãto simplex
quãto humilis quãto deniq solicitus et toto intentus animo maiestati glo
rie in presentia angelorum in consilio sanctorum et congregatiõe
assistere poterit miser homuncio. Jn cunctis igitur actionibus no
stris multa opus est animi vigilantia sed precipue in oratõne. Et
enim sicut regula nostra legimus licet omni hora et oi loco oculi
dei super nos specu'entur maxime tamen in oratione. Licet enim
semper a deo videamur sed tũc etiã presentamus et oñdimus nos
quasi facie ad faciem cum deo loquentes. Porro quãuis vbiq
sit deus in celo tamen orandus est vbique orationis tempore co

gitandus. vt mensuram non oratorij tecto non aeris spatio non ipsa retardetur nubium densitate. iuxta eam formam que nobis a christo tradita est vbi ait. Sic orabitis. Pater noster qui es in celis. Celum enim quedam prerogatiua etiam sedes siue thron' dei uocatur quia ad eam comparationem quam deum angeli sā cti et electorum anime vident nos miseri et peregrini super terraz vix solum nomen habere videmur. Sic igitur oret qui orat tan- quā assumptus et presentatus ei qui super thronum excelsum in angelis qui minime ceciderunt et eleuatum in hominibus quos suscitauit de puluere inopes et erexit de stercore pauperes. Sic in quam semetipsum consideret sic attendat tanquam presentatum domino maiestatis. vt dicat cum abraham. Loquere ad deum meum christum puluis et cinis. Et quia tuo precepto cōmonit' tua institutione formatus id presumo domine fons pietatis.

De septem misericordijs. Bernardus.

Misericordias domini in eternum cantabo. Ut quid enim mihi insipiens nescio que cogitatio de penitētie huius honore murmurat vt aggrauet illud sup ceruicem meam. Aliud onus sentio suauius quidez sed vtiq; multo maius. Sic enim honerat me miserationibus suis deus sic concludit sic obruit me beneficijs suis vt bonus aliud sentire nō possim. Quid enim retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. Tanta tribuit. tanta retribuit et tu mihi alio de honore loqueris defecit spiritus meus prorsus defecit in tanta beneficiorum consideratione. et licet dignas non sufficiam gratias agere. sed ingratitudinem prorsus odit anima mea. Perēptoria siquidez res est ingratitudo. hostis gratie inimica salutis. Dico ego vobis quoniam pro meo sapere nihil ita displicet deo presertim in filijs gratie in hominibus conuersionis quēadmōz ingratitudo vias enim obstruit gratie, et vbi fuerit illa iam gratia accessum non inuenit locum non habet. Hinc mihi fratres tristi

tia magna ⁊ dolor continuus cordi meo quod nõnullos tã pro
nos ad leuitatem ad risum ⁊ ad scurilia verba tam faciles video
vt pertimescam valde ne forte plusquam expediat diuine miseri-
cordie sint immemores ⁊ ingrati tam multis beneficijs suis ali-
quando deserantur a gratia quoniam non vt gratiam venerant.
Nam de eo quid dicam qui in murmure ⁊ impatientia obstina-
to perdurat animo vt quam penitet adhesisse deo ⁊ contra morẽ
⁊ contra rationem bonum factum penitentia committatur. qui si
ne dubio miserationibus dei non modo non habet grãm sed et
contumeliam reddit. Omnino enim quantum in se est paruz ho-
norat eum a quo vocatus quisquis ei seruit in tristitia ⁊ rancore
si tamen seruire ei quis potest in ea tristitia que secundum carnez
est ⁊ mortem operatur. Putas ergo quia maior illi gratia de-
tur ⁊ non magis etiam quam videtur habere auferatur ab eo.
Non enim iure perditum reputatur quod ingrato donatum
est aut dedisse non penitet quod perisse videtur. Oportet proin
de gratum esse hominem ⁊ deuotum qui percepta gratie mune-
ra non modo manere sibi desiderat sed ⁊ multiplicari. Nemo sa-
ne est qui non facile si querit inueniat vnde plurimum sit obnoxi
us deo quoniam non est qui se abscõdat a calore eius. Sed nos
maxime quos segregauit sibi etas sumpsit ad seruiendum sibi so-
li si iuxta apostolum non accepimus spiritum huius mundi sed
spiritum qui ex deo est vt sciamus que adeo donata sunt nobis
oio plurima inuenim⁹ vnde ei continuas agere gratia debeam⁹
Quis enim in nobis est qui non confiteri possit. quoniam miseri
cordia tua magis est super me. Itaque de tanta multitudine mise
rationum domini. Breuiter vobis aliquas proponere velim.
vt qui sapiens est. hac occasione data sapientior fiat. Septem
ego in me video misericordias dei quas ⁊ vosipsi credo facile
inuenietis in vobis. Prima est quod a multis peccatis adhuc
in seculo positum custodiuit. Prima inquam non inter omnes
quas mihi impẽdit sed prima inter has septem. Quis enim non
videat qđ sicut in multa cecidi sic ⁊ in alia poterã cecidisse pecca
ta nisi omnipotentis pietas conseruasset; fateor ⁊ fatebor nisi

quia deus audiuit me paulominus cecidisset in omne peccatum anima mea. Et hec quanta dignatio pietatis. quod ingratum τ paruipendentem sic gratia obseruabat. quod in multis contrarium τ contemnentem nihilhominus ab alijs benignissime protegebat. At secunda miseratio tua super me domine quoniam poterit explicare sermone quam benigna quam liberalis. quam gratuita fuerit. Ego peccabam τ tu dissimulabas. Non continebam a secularibus τ tu a verberibus abstinebas. Prolongabā ego multo tempore iniquitatem meam τ tu domine pietatem tuam. Sed quid prodesset expectatio. nisi sequeretur penitudo. Cumulus esset dānationis dicente domino. Hec fecisti τ tacui. Tertia proinde miseratio fuit quod insitauit cor meum: τ immutauit: vt amara fierent que male dulcia prius erant τ qui letebam cum male facerem τ exultabam in rebus pessimis. inciperez demum recogitare ei annos meos in amaritudine anime mee. Et nunc domine cordis mei commouisti terram τ conturbasti eam sana contrictiones eius. quia commota est. Multi enim penitentia ducti sunt sed infructuosa. quoniam penitentia eorum reprobata est sicut τ prior culpa. Itaqz hec fuit miseratio. Quarta ꝗ penitentem misericorditer suscepisti. vt in eorum numero inuenirer de quibus psalmista. Beati inquit quorum remisse sunt iniqtates τ cetera. Sequitur misericordia quinta per quam mihi cōtinendi deinceps τ emendatius viuendi prestitisti virtutem ne recidiuuz paterer. τ esset nouissimus error peior priore. Omnino enim manifeste tue est domine deus τ non humane virtutis. suscептum semel peccati iugum a ceruicibus suis excutere. quoniam omnis qui facit peccatuz seruus est peccati nec est liberari nisi in manu forti. Jam vero postꝗ͂ in his quinqz miserationib⁹ a malo liberauerit vt faciat quod scriptum est declina a malo τ fac bonum in duabus alijs bona largiris. Hec vero sunt gratia ꝓmerendi qua videlicet minus bone conuersationis indulges. τ spes obtinendi quā donas homini indigno τ peccatori de tua totiens experta bonitate vsqz ad celestia speranda presumere.

FINIS.

